...คิดถึง...

อาจารย์หอมหวล

วิโรจน์ หลานหอมหวล

พระราชนิพนธ์อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง

เพลงชั้นพลับพลา

เรื่องนี้ องค์ระเด่นมนตรีเรืองศรี อยู่ยงหมื่นราชานี มีมเปนต้นทุกเวลา

ราชนิเกลิง

เวนจะเกลือนเดินกลอนขอบอกกรกรานเกม. สิบนิ้วกระพุ่มเหนือยมไหว้ท่านผู้ชา
ศักดิ์ร้องที่สองของมวลพี่น้องแดนไทย. จงมีคติปลดปลิดใหญ่ น้อยทุกทั่วชนชั้น.
เมื่อกาพย์พระราชนิพนธ์เปนกลอนสักวาเพรียบพร้อม. ในดวงมิในกลางล้อมนักปราชญ์ประ
ดิษฐ์ทำนองพลาดเพี้ยนผิดไปขอเชิญว่าผิด. เกลาพร้อมด้วยหมู่เพื่อนมิชิดได้ปรึกษาไ
ขยายใจความแต่ปางหลังยังมีผู้ทรงไว้ พระองค์ศักดินาสูงส่งเรืองพระวงศ์วัฒ
นาเหตุอิเหนาเกรงปัญ (เจรจาแล้วลำดับถึง) ต้องไว้.

ในคำนั้นว่าปรีชาฉลาดเฉลิมตรา มาตั้งติดตำหากกรุงใหญ่ จงเรืองรุ่งเรืองลือกระไปร่ำ
ทำนองไม่เลียงเยยมาเหนว่าชั่ว เราก็รอยว่าตัวนั้นเปนพี่ จนอรศัพท์ภาษาที่ยัง
ไม่ใช่อาหรือว่าไร ถ้ามาตแม้นเลียงเมืองตาหา จะพลอยชายหน้าหรือหาไม่
คิดศึกษาเหตุผลดีกว่า. ก็เพราะใครทำความไว้งามเรื่อง ครั้นจะเอาใจเขาสู่
ตำราศาสนาอักษร ครั้นจะเลงลดิไม่มากน้อย. ซ้ำจะเสียศักดิ์ตำหนิ
เมียกพลิกรอกไปช่วย. ถึงเราม้วยก็อย่ามาดูผี อยู่ทรงปลวงลือเสีย
ต่นี่ขาดกันจนวันตาย. (ราชนิเกลิง)

จนสิ้นสำเนียงหริวงนักประหวัด ในดวงจิตกลิ.
ระห่องมาจนมาใครๆก็มาชอบ มานึกถึงคำขวัญขึ้นอย่างหาใคร
ลักษณะหน้าตาดูแล้วไม่หน่ายจะชัก. ทั้งทรงศัพท์ทรงวงพักหน้าแล้วต้องชัก
ดังเนื้อทิพยาสัตว์หมื่นล่ำฟกลิ้นไฮ. ถ้าใครไปนั่งใกล้ๆรังเกียจกายเหม็น
ดุจซากเปื่อยเหลือบ่าดูแล้วไม่หน่ายจะกิน. (สันตาต่อ).

ไปรดเกิดสำนักกล้าตามเสียงที่กล่าวไขกัน. ตลอดทั้งวงศ์ทวยกัน
ว่าระบมมาช้างโล่สารามรัก. เธอล้มล้วนเกียรติศักดิ์ในกำแหง
เปรียบด้วยศัสตราหรือพระขรรค์ปนรอง เหนือยนมสิ้นทหมื่นปีศาจ
ในเวลาล่วงรสน่ยังมากันหนึ่งล้น. พวกเหาตาป่องมนยังมองเล่ห์
เสน่ห์ทั้งกิริยาเรียมรามทั้งงามสยาย. ทั้งกลายการีลาดังเหมือนวลาศ
ลีลาล่อจะก่างท่าวิไหย่งสามงหรือนดังจะบิน. (อิเหนาต่อ)

ถึงหมื่นเลียงมาสั่งเลียงสารม. เราว่าราชการเจ้าสุขสม ช่วยมงค
ล่วยเราหรือก็ต้องเมตจิตตรา. ทั่วกันเราควรแต่ตอบ
ถ้าเลยชีนดีใครๆก็ไม่ได้ ทั้งทรงทราบคุณความงามงาม
ส่วนน้องเปรียบเหมือนดังผงของปรอทเม็ด เรียนรู้ศัพท์
ในหนังสือเปรียบปานอินทราไกลถึงตั้งฟ้าก็ยังดิน

เสียดายพี่สันตาระเทพรอย มาเปรียบกับเพื่อนหนุ่มหนึ่งผิดกันมาก น้องเงินตราเป็นเพื่อน
เทพะพี่สันตา
เงินตราเป็นเพื่อนหนุ่มหนึ่ง แห่งหมันหยา พระองค์ไปรดมาก แต่ว่ายมย้ำบ้างแล้วนะพ่ะย่ะค่ะ
เงินตราเป็นเพื่อนหนุ่มหนึ่งแห่งหมันหยายิ่งใส่แล้วนะพ่ะย่ะค่ะ
จะเป็นไปได้หย่างไรพี่สันตา. ฉันเลยอยู่ใกล้ฉันเมื่อเยาว์วันนา. น้ำมากเลือดน้ำตาก
เดียวพี่ไม่เชื่อแล้วพ่ะย่ะค่ะ คุณยายกล่อมเมื่อเด็กๆ ก็ต้องเชื่อมากเลือดจิตกังขั้น
แหะพ่ะย่ะค่ะ ถึงกระนั้นหม่อมฉันแล้วละก็ ป้ายนี้แล้วจึงนี่เลยพ่ะย่ะค่ะ
เอาละพระพี่เลี้ยงเสวันนี้หาต้องหาหมันหยาไปช่วยพระเจ้าอาทิตย์สองสาม. พี่ไปตั้งสิ่งของ
มาสองทัดของทั้งไว้ ฉันจะไปสรรหาอีกสองสิ่งจึงจะไปเสียงนางบวน
ไปรดเกิดพ่ะย่ะค่ะ ถ้าพระองค์ตั้งใจทั้งคืน ข้าสึกมุกเข้าเมืองเอาหาแน่ เชิญพระองค์
เกิดพ่ะย่ะค่ะ
อย่างนี้อีกหาวันละยกไป
ไปโปรดเกิดพ่ะย่ะค่ะ ยังช้าไปพ่ะย่ะค่ะ
สิ่งนี้มาเพื่อรู้ไว้.
ไม่ทันพ่ะย่ะค่ะ ตรงเสด็จคืนวันนี้. (ร้องร่ำลม).
เล่ห์จะกลแห่งมลายรรณบรรจง ไปสิ้นน้องรอนรอนองค์เล่นหา.
ขอพระองค์ด้วยคำสั่งพระบิดา. ต่อรถิไวจำลาพระพี่. จรลี. (เสมอ).
ไม่ทองล่องรรณบรรจง นั่งแนบแอบองค์นางโฉมศรี. ทอดถอนทุกข์ยากลำ
ถึงวันที่ไกรสวามีมาหาน้อย.
หมื่นเล่นกลิ่นล่องพระบิดา เอามาใส่ เป็นยาดีสวยสาหรับเวียงชัย.
ถึงใหญ่ไกรรี. ในหมู่ศรีหาทันขัน ไปช่วยป้องกันกรุงศรี จะรีบยกพล
ขึ้นมาทันพระบัญชา. อย่าจรดีเกิดพี่จะลาน้อง. อย่าห่วงหมองเศร้าสร้อย
เสร็จศึกอันใดก็ใคลใคลศรี กลับมาสู่สมวิรมย์รัก) (เสร็จ).
~~ทำไมจึงพระเจ้าพี่อันนี้ดูพระรักดีเหลือเกิน มีเรื่องอะไรผล~~
~~ประการ. พี่ต้องไปช่วยลาดาพระหลังไปช่วยพระเจ้าอาทิตย์~~
(ตลุมโป่ง)
จันตะหราวาตีมีศักดิ์ ฟังตรัสแล้วนิ่งฤทัยนัก สมัลพักผันหลง
แล้วตอบตอบพร้อยหรืออองค์พระทองฤทธิ์ ช่างมะดะรีคิดตาม
จำนักจำแกล้งแสร้งเสด็จเล่นลม คิดตามยมตายหลายชั้น
ฤาจำลึกถึงด่าตกหอม ควรสองความในจิตยังติ
ก็ไม่อาลัย ไหนพระจะฝันฟังสัญญาน้อง จะฝากน้องคงจงตาม
เล่ารหรือไฉน ขนบรรลัยมอดม้วยไปด้วยดิน. พระยาทำเช่
ดังหลงรักภักดีไม่มีเปลี่ยนผัน ขาชื่อสัจจริตศิลธัโรงรู
ยาวนี้ มิรู้มาหรือมิมาตลอดปลาย. จะเหลียวเปลี่ยนเป็นร่าย

ยี่ร้องคำสั่งของพระที่นั่งพิมาที่ ที่ร้องที่นั่งพระจะทรงสั่งสมา (โอด) (พรหมา)

(อัยยกา) พระน้องนางเธอจันทะเทวี. อย่าเลยอย่าเศร้าโศกเสียใจเลย. ที่ราชสมบัติของกู
เดิมพระราชบิดา. เป็นของพระมหาอุปราชาครั้งก่อนเรียน. ฝ่ายพระมหาอุปราชาให้เป็นเจ้า
(ราชทูต). ออกไปเฝ้าพระราชบิดา. ฝ่ายพระแสงราชสมบัติ. ก็ไม่ใช่ที่ของตนไปราชการสงคราม ส่งเสด็จพระเจ้าอาทรงตาย ศึกติดเมืองพระจึงดูหมิ่น
(ทูต) (อ่านหนังสือแล้วร้องไห้) ถึงกระหม่อมฉันของเรียนไหนก็ไม่ดีนักหนา และไม่ได้ทรงมีพระราชหัตถเลขาต่อพระเจ้าพี่เลย ให้
(ราชทูต) ไปพระจักรพรรดิ์ขาด. ขอทูลกระหม่อมฉันมากราบทูลพระเมตตา: (ราชทูตเดินถวาย)

ไม่ทรงรู้ว่าพระองค์ทรงเป็นที่ไหว้. ฝ่ายอสุราน้อยราชาย. จงเสียสละราชสมบัติ
ขอถวายวิโรกโปรดเกศเกล้า หากไม่มีเรื่องจำเป็น. ที่ดีขอไปพระเจ้าพี่ทรงพระเมตตา
ที่ดีต้องไม่ขาดเด่า. ที่ขาดไม่ขาดต้องเสียสละออกจากสมบัติ.

ขอพระองค์ทรงพระกรุณาอย่าทรงพิโรธเหมา. ข้าพระพุทธเจ้าขอถวายพระพรลาไปก่อน
(พิมาที่) ไปพระเจ้าข้าแม่กลัวตัดสินด่วนเกินไป จะขอรับราชการทำให้ดีกว่านี้
ไปหมื่นพรายราชเรียงตั้งแต่น้ำจะเย็นเป็น ที่พระสิริราชบุญเรืองแต่นี้จะขาดใครเล่า.
พระเจ้าพี่ทรงไฟพระทัยโกลสุดกู่ พระไปมาหาสู่น้องพี่แต่โศกเศร้า
ทรงพระไปอ้างคำพวกพ้องก็พากันให้เพลิน ด้วยความจริงสัตย์ของเรานี่เมื่อเก่า.
ใครคนไม่ซื่อชอบน้ำใจคนนั้นเหมือนอย่าย. พระเจ้าพี่ก็จะทรงเสียสละไปถึงเขา.
เสียพระสมบัติจะพากันครึ่ง ต้องตกต้องอยู่ด้วยกัน.
พึงเอ็นดูราษฎรยังพึงนำสรรเสริญ. เป็นคำของน้องหวานวิโรกเมื่อเสียบุญ
พระสัญญาไว้แล้วก่อนที่จะแต่งงานกัน. พี่ไม่ลืมสัญญาสิ้นใครจะมาว่าเรา

(พิมาที่) คำสัญญาที่นี่พระปรารถนาต่อเรือง ถึงตกหากเจ้าพวกพ้องพระลืมน้องพระเรือเปล่า
(อัยยกา) พอเสร็จก็ตกตาหากจะรื้นมาถึงพลัน(ทรง) น้องกลับไปพบตกปากหน้าพระที่นั่งก็ละมาก
(พระ) อีกจะออกปากขอแผ่นดินน้องนี้ไม่ปรานน้องนี้ (ทรง). ก็ทรงสัมผัสพระหัตถ์ให้พระราช
(ราช) สิ้งกลับกลืนน้องจะยืนพูดจะกลั้นทรงสรวล (ทรง). ทูลสรรเสริญพระเดชพระคุณ
(ทูต) แม่แก้วพาบุญอย่าพึงระงับ ขอให้พี่ตายตามมา (โอด).

หากทรงนี้ ไม่มีสิ่งของพระราชทานอันใดเลย. ถ้าพี่สองคนก็จะมาพระราชทานให้ออกมา หากนี้ ไม่ทรง
(พิมาที่) ขอถวายไว้ ไม่ทรงเอาเลยพระเจ้าข้า: กราบทูลทั้งสองก็ดีอยู่ขอพระเมตตาด้วย
(อัยยกา) เอ่ยพระพี่เลี้ยงยังไม่เรียบร้อย ฉันจะไปได้อย่างไร จริงไหมพระน้องจันทะเทวี
(ราช). จริงจริงเทพ: อ่อพระพี่เลี้ยงมาก็ดีแล้วไปพอกสองคนมาเสียเดี๋ยวนี้ พระเจ้าพี่ก็
ตักตักให้เรียบร้อยมาเสียเดี๋ยวนี้ ต้องสั่งเสียสองนางทั้งสองคน! จันทะเทวี ถึงกับ
ชักโกรธเทพ:

(ทูต). ทูลแล้วน้องอีกสองพระองค์ก็ต้องอีกสองชั่วโมง. ขอพระทั้งน้องจันทะเทวีอีกด้วย
(ราช). ทรงรับแล้วเป็น ลงไปสรงน้ำเสียแล้ว (สองนางลงไปสรงน้ำแล้วออกมา)
แต่ สิ้นทรงแล้ว สองนางเข้าไปเฝ้าสิ้นพระชนม์ เห็นพระองค์ทรงสิ้นพระชนม์

นั่งขาวชาย พระสันตรา. เขาไม่ยังตัว. แล้วไปต่อนพังหลังเดินหาพูดกับ
ได้ เพราะสามคงคิดกันพูดดีดี แล้วสามก็ลาย่ะไป
(อ่านเสียงต่างอักษร)(อ่านว่า) อยู่เฉยดีสามสุดของลาลับ. ไม่ลับชีวิจะกลับมาลับข้าง
(สามนารถอ่าน) โปรดเมตตาอย่าให้ชีวาเป็นแน่นอน กลัวหลอดนี้นอยู่ช้างหลังทั้งโคตร
(โอดทายอย) ตรงนี้อ่านพูดกับจันตะรา. พระสันตาไม่ทูล จันตะราพูดกับสันตา. อ่านว่า
ลูกไปสั่งสองเดือนสักกาละวาที่ สันตาเหลียวหาพูดไปทูลอีก สักกาละวาที่ว่า
สันตาพูด. อ่านว่าเลี้ยงไปสั่ง ตรงนี้ว่าเล่นกินของอาหารแล้วโอด.
อ่านว่าอาหารนางไปส่งข้างฉากคนละหน. แล้วมาออกมาอีก. แล้วเชิญ
จบฉาก ๑. ฉากสอง สังคามาระตา.

(ทางนางทอง) สังคามาระตาคิดกองทัพ เตรียมพลขบวนคอยรับพระเชษฐา
พวกกองหลังตั้งธงเป็นสีแสง. กองหน้าควงใจแกล้วถือสีหตรา.
ทหารตามแถวตามอยู่กลับกลอก ทหารหอกดำหอกออกเรียงรา.
ทหารทวนอยู่เครื่องกลับล้อน. ทหารปืนเตรียมประดับอยู่กับบ่า
ทหารม้าขี่ม้าขับนายข้าง. ขลุยช้างโขลงช่องช่องงา.
ทั้งทหารหลังหลับหนุนตระบัดหน้า. จัดพลนอนเรียงรายทั้งซ้ายขวา
รอเสด็จจอมพลบ่วงดำเทวา ได้ฤกษ์ตราจะเคลื่อนไป.
(บทเจรจา) เหล่าทหารทั้งหลายนาย เราต้องของอริน แก่เจ้าพี่จอมทัพล่วงไปก่อน
แต่ปัดนี้เสด็จมาถึงแล้ว. ทหารเตรียมเคลื่อนพลนอน ณ: ปัดนี้ เชิญเสด็จ
เสด็จพระยาดำ.
(อ่านว่า) สั่งสัตย์ พระอนุชา. พร้อมเรียบร้อยแล้วหรือ.(ถึงตา) พร้อมแล้วพระเ
(อ่านว่า) องค์ตาลาวิน.) ศรีนั้นได้ฟังชัยฤกษ์ให้ลีลามล้อร.
(ทหาร). ชัยโยโห่ร้องสนั่นดัน ทั้งกองหลังกองหลังพระดังกันเข้าประจันต่อ
(อ่านว่า). ทหารหอกดำหอกออกกลอกกลับ.
(ทหาร). ทหารตามแถวตามไม่ลายตาหนี. ทหารม้าขี่ไม่ชำนาญก็ไม่ใจมั่นไม่คง
(ออกกลาวเชิดตามา) (ฉากนี้ต้องดับประโคมกลอง
(ยกสี่ออกเป็นแม่ทัพ ระตู วิ่งสกรรมออกนั่ง แม่ทัพ
แยกอยู่เฉพาะ. ไม่ให้สีสีสีสลูกประดำสงครามแล้ง ศูกเปรียบช้างตะพดในกลาง
สกรรมอยู่ปนแท่น (ร้องรำเดินเกลี่ยง)
ทองอุ่งขันเป็นวันนั้นต้องลำพันนั้งเพื่อ ฟังดูรถพลิกแยกเป็นแม่ทัพ
เกิดเป็นชีวิตไม่เคยสังเกตใจจือ ฟังมองดูรูปของหล่อนก็หลอ
ตลอดทั้งแดนแดนตระตลอดทั้งกลางดู อาระเตียนอันดับไปถึงทั่วยุพราช
จนตากเปรียบเทียบเทียมสมหมายหล่อนเรื่องไม่ได้ หากไปได้กุมกรก่ายมือ
แต่ปุ่มปุ่งเป็นดวงตาของอินทรสกรรม. (จบ) ไคลป์

จะว่ารักก็ใช่เพื่อคู่ของระคนต่ำต้อย รูปของหงส์น้อยๆ ก็เหมือนดังเทพแนะนำ.
จนที่ไปพบภาพที่ฟั่นราบล่มรัย. แสนช่างชื่นอุราของเขาเหมือนดวงดาวฉะนั้น.
เห็นแต่ภาพที่ได้ชมแต่ตัวจริงมิได้เชย. หากน้องอยู่เคียงเหมือนต้องทำใจที่ชั่วช้า.
พี่ก็รู้อยู่ว่ารักของพี่สักสูงสุด. พี่หลงตรึงรักอยู่ทุกวันคืนค่ำ.
แม่ไม่รู้สมประสงค์ดังใจ พูดดังกลืนพี่สิ้นค่ำ.

(ดาหลังกุหนังออก)(รองน้ำเกลง) มองดูชายโฉมสง่าจิตสลดเพราะรักเข้ารูปพบชมนัก.
ลูกเอ๋ยเจ้าจะเพ้อพร่ำ
เรื่องแม่คนนี้ลูกพ่อก็ต้องสั่งสอน พ่อได้ดำรัสสั่งสอนชาย่ำ
ให้มาช่วยเชิญนางพรหมลิดหรือดังว่า. จะไปถึงดาหมายกโยธากระหน่ำ
หากไม่ได้ดังประสงค์ตรากตรำเอาตัวมาคล. เราจะยอดจำนงพ่อจะเป็นคนหนักหนำ.
ต้องเอาแม่นางเข้าอกสักเป็นคู่เคียงสม. อย่าทุกใจไปเลยว่ารักจะพลาดสักรัย
ต้องของพ่อรักเจ้าสู่เอาใจลดล่อง. ถ้าเกิดอัปมงคลข้องพ่อก็ต้องลำบาก.
ถ้ามิได้เด็ดดอกบุหงา. พ่องอแขนราคาญลำ. (เจรจา)

(วิหยาสะกา) สลัมเปาะจ๊ะ ลูกต้องขอโทษที่ต้องทำให้เปาะเตือนอ้อนวอนมากเมื่อคู่ชีวิต
คนสวยเดินมาจ๊ะ

(กุหนุง). เปาะไม่ถือโทษ เปาะรักลูกมาก. เมื่อจะรักหลูงคนนี้เปาะก็รักตาย เพราะ
เขาสวยจริงๆ ถ้าได้ดังดาหมั่นกันลูกเขาเปาะมาก

(วิหยาสะกา) ถ้าลูกไม่หมั่นคนนี้ ลูกของแบบหลา เปาะจ๋า

(กุหนุง) ลูกอย่าทำใจร้อน. ทำใจดีๆ เปาะไปสู่ขอมังหวังได้แน่ๆ ชีเปียร.

(เจ้าชาย). ได้แน่ๆ ได้แหงๆ.

(พ่อลูก). ได้แน่ๆ อีกๆๆๆ.

(ทูต) ขอได้ไปขอดาพระเจ้ากลันตานครารักษะ:ดี:

(พ่อลูก). ไปเถอะแล้วดีใจมาก. ตอบได้แน่ๆ.

(เจ้าชาย). ได้แหงๆ

(ทูต) ขอเดชะ: ข้าพระ:บาท. ได้สวยสรรพวัตถาหาตีตราดวยบุตรี
ว่าให้ยกกับประยูรวงศ์. จะเข้าเฝ้าว่าเรื่องวันนี้
เตรียมมรดาตีนมาไม่ช้าดี หากมัวว่าไปได้จะไปขวางขัดใจ. สั่งให้ไปแน่นอน
ด่วน ขอเชิญรถนำสักคืนสู่ไม่สงสม. ประหนึ่งว่าหัวตาหาใครสงสม.
ขอให้พระ:องค์ทรงพรม. สมแจ้งดังประ.

(ร้องแขกยกขึ้นต้นรบ) โรงม้า

(พ่อลูก). ได้ฟังเสียงได้ฟังเสียงครั้งคำตอบไม่ยอมหนู หมอยหร้องค่เทวัญมาดูลูกตัน
เราพวงค่ะหนูจะไปรองต่อสู่คู่สงคราม. ตั้งกำลังหรูจัดพลลงมาช่วยค่อย
ได้ครันครัว เลือกล้วนชั้วคนชำนิชำนาญที่ชาญ สนาม.
เคยทำสายต่ายสู่หรูหรูหลอดสู่พยายาม จะแข่งขากจอะกาแม่มุขมาตน
ราม. จะตายไม่ตามไม่ครามใครๆ. (วันยาสี:ครรมโอด)(เวรจา)

(กุหนึ่ง) ลูกไม่ต้องเสียใจ เปาะสั่งให้เตรียมกองทัพไว้แล้ว ลูกต้องได้แน่ๆ.
(ชี้หยา) ลูกขออาษาเป็นกองหน้า ตอบแข่งขุนยาให้ได้ ถ้าไม่ได้คืนยอมตาย.
(กุหนึ่ง) เปาะก็ยอมถึงลูกทุกอย่าง. กองทัพก็เตรียมเรียบร้อยแล้ว. ไหรราฤกษ์ดี.
ให้ลันเดี๋ยวนี้
(ไหรรา). ได้ไปรอด. เลิกวันนี้ไม่ได้ ทำไม่ได้ ขอให้ดูวันต่อไป.
(กุหนึ่ง) ต่อไปไม่เอา. เอาไหรราเอาไหม่
(ไหรราไหม่) เลิกไม่ได้
(กุหนึ่ง). ไม่ได้ ไหรราไหม่ว่าไงดูเถิดยังไงให้เสร็จวันนี้
(ไหรรา) เลิกไม่ได้ พะยะค่ะ
(กุหนึ่ง) ไม่ได้ก็ไปเอง

(พ่อลูก). ร้องเพลง

สองจะคุยเย้อมตัวไม่ขี้ขลาด กรกรมสงครามชำนิชำนาญ. ฉันนั้นหรือ
อาชาไม่ชำนาญสิน. เสื่องไรยโยไม่สิ้นสันนั่นไป (ลงมาจากสอง).

(ลงมาถึงอาษาขอลง) เพลงสุดท้าย.

ครั้นออกมาถึงกลางกลางรอง. พระเสด็จราชดำรัสสั่งไพร่
เสียงหลั่งสั่งหาดูไวๆชาย หยุดที่หว่างๆอย่าได้ช้า.
โห่ร้องก้องสนั่นหวั่นไหวพื้น ปานจะถึงครั้งกรุงกาลี
ทัดจะประลองโลมรามสงครามสู้ แต่พอพาใจเข้าบรรเทาดาย
สะสะสะน้ำตาตกพรั่งพรู่ลง คิดถึงความหลังแล้วใจหาย
ดูราญพราญกำลังดูดาษดาย แล้วคิดอายขายหน้าขุนมนตรี.
ถึงชักม้าผ่านทองสองสี่ศึก ตรงจะปึกปึงแสงสุริยฉวี
ลงหวลชวนกลับมาสู่มาลี เหมือนกลับมาขายาหน้าชื่นบานใจ
ม่วงเสียงสำเนียงบุหรงร้อง ว่าเสียสามีมาเมืองเสน่หา.
พระแย้มยิ้มยองผ่านทองหึงหา. เห็นแต่ป่าพงไพรไม่มีคน
เอนองค์ลงอิงพิงเขนย. กรกายสายสักดวลหวิง
เสร็กร้อนรนพันกำลัง ชลไนยไหลหลั่งลงพรั่งพราย.
(สินดา) ชักเข้า พระสินดาเห็นเคียงใคมลาย. ที่ข้างพระที่นั่งมายังหาย
เห็นพระไม่สมายลลายทุกข์ทน. สิ้งเสียสติรังแกลังคร่ำครวญ. [รอน]

ปานี้สนุกกว่าทุกแห่งหน.
ก็ยังไม่ชอบกลเหมือนเป็นนี้
คงจะมาปลูกเรือนอยู่ที่นี่
สารพัดจะสุขไม่ยากใจ.
ให้พระสงฆ์สมสมณวิไสย.

ว่าขณะนางกำนัลชมสนาน.

เมญจรรณจับรัสชาลี
พรรณนวลจับนางนวลนอน
จากพรากจับจากจำนรรจา.
แขกเต้าขับเต้าร้องรัวร้อง
นกแก้วจับแล้วพาที
ตระเวรไพรย่อนร้องตะเวนไพร.
เค้าโมงจับโมงร้องอยู่เอกา.
ค่ำนมัสจับเสียงโค่งเสียงขาน
ชมวิหคนกไม้ไปตามทาง.

แต่เห็นมาหลากหลายตำบล.
มาไม่เปรียบการสนานเสมือน.
น้ำท่าหนาร่ายสมบูรณ์
ดังเลิกหนึ่งกลับมาหนึ่งหยาด. จะขาดไว้ทุกแสนใจ.
มาประพาสพรรไม้ที่ดีราญ. (อิเหนาชมดง)
โขมงผกชมพูไม้อังสี
เหมือนวันที่ไกลสีมสุดตา.
เหมือนพี่นวลนวลสมรจินตรา.
เหมือนจากนางสะการะวาตรี
เหมือนรังหลังมาหยารีรวย
เหมือนแก้วพี่ทั้งสามยังความมา.
เหมือนเอวิตีได้นิราศเสน่หา.
เหมือนพี่นั่งโขมงมาเฝ้าไกรษร
เหมือนเปล่าเปรียวดังใจในไพรกว้าง.
คนึงนางพรางริ้วโขยที่ *.

สอนไปบ้า (สัลลา.)

ถึงอรุณอาสาพระเจ้าพี่
มาฟันตรีกันอย่าได้ช้า.
แม้ทารุณกุมองค์วงพงา
(วิพนา) เหม่ๆ เจ้าผู้เรืองฤทธิ์รณ์
อยู่ผดผันฉันน้องบุรีไร
จึงขึ้นหน้าต่อฤทธิ์ไกร.
กั้นกรดฟันสวรรคไว้อย่า
(สัลลา). เมื่อนั้นสังดาบะรดาเนินหิน
อันองค์สมเด็จพระปิ่นเกล้า.
(วิพนา). ตัวชิงช่อปักมาหยั่นนั้นยังไร. เหตุใดมาเป็นเชื้อวงเพงา.
(สัลลา). เหม่ๆ เชี่ยชาญไพรินทร์ ลมลันหยาบคายหนักหนา เจ้าอย่าพูดขัดข้าน้ำใจ
~~ลาพลัน~~. เราฉันสองสมเด็จพระบิดา. เจ้าอย่าพูดอัปยศเล่งมาพลัน. ว่าพลางทางกรายปลายหวน ราชอาญาเป็นขวัญหวนหัน. ชักอาชาชิดติดพัน.
เข้าประจัญบานโลมโถมแทง.
(วิหยา) เมื่อนั้น วิหยาสะกำเม็มแฟง. ขับม้าเลี้ยวเข้าข้างแย้ง.
ดาบพระแสงทวนทองลำเป็นท่าน อ กรอกงอมกลับแทงชายขวา.
สังคมาลาชาติบิดบ่อง. ท่อยท้นพื้นไร่ร่วงลอง เปลื่องชีวาวาย
ทองแทงกัน. (โกน)

สังกา). เฟื่อนนั้น. สังกาสมาธิตามแบบนั้น. ข่มม้าไว้ช่องป้องประจิญ
เป็นเชิงชั้นชิงชัยในที่ทวน. ร่ายรำขับขยุกขยิกไม่แพลงสิ้นสัน วิตกสะกิดสัด
สันหันหวน. ต่างเรื่องเดียงร่ายสมัยขยอน. ปะทะทวนรวนลากลุกลี้
(กุหนิร). เฟื่อนนั้น. ทวกะมัยภูหนึ่งดิลกคัว. เห็นโอรสต้องสาธารณ์ ตกลากอาชา
บรรลัย. กรีวโกรธาบ้าจี้ตรี (จะรอริงยิงสัตก็หาไม่ แกว่งทวนลอกคู่ขับอาชาไน
เข้ารุกไล่สังกาสมาธิ.
(อิสาน). เฟื่อนนั้น พระสังวรองค์พงษ์อสัญแดหวา. เห็นไพรีลุกไล่อนุชา.
พระขับม้ากลับออกนั้นกลางร. กลิ้งกลอกหอกซัดสู้ชีวิต. ระดูรัม.
สันสัดไม่ขัดขวาง พระชักอาชาไม่มีไม่ราย สยบอย่างเชื่องชายชัย
ทำนอง.
(กุสนิร). เฟื่อนนั้น. หวกะหมังกุหนิงไกวอร ขับม้าวกวิ่งรถลอง.
ลดล่าลดล่องกลับกลอกหอกซัด. ขยับกรผ่อนพ่ายบ่างระหึ อรดีระเหน —
มดชาติก็ป้องปัด. ระดูตามติดสันสัดชัยสันหัด สัดสัดอาวุธกันไปมา
(เสภา) เฟื่อนนั้น. พระผู้พงษ์เทวันอสัญหยา. ริบพลางทางชักอาชา
ริงรายอไว้ไม่รอพราญ. จึงสัดว่าระดูผู้นี้ ท่วงทีสาหสอาจผาญ.
ทั้งอาวุธก็ชำนาญ จะผาญบนหลังอาชาเห็นอยากคิด.
อย่าเลยจะชอนตีกระบี่ ได้ทีจะฆ่าเสียให้ได้ ดังแล้วจึงประกาศไป.
ดูก่อนภูวัยริบที่
(สองไม้). เอารบกันหลังอาชา ต่างกล้าสามารถไม่ถอยหนี มาจะลงยุ่งฟันปะทะ
ตีกระบี่ให้เห็นฝีมือกัน ว่าพลางลงจากอัศดง พระกรทรงกระบี่ผาดสัด.
ร้ายรายรันเหียนเวียนระวัน ผลัดเปลี่ยนเป็นฟ่ายรัว

เฟื่อนนั้น ระเด่นมนตรีดิลกคัว เห็นระดูต่อฝีมักศักดา ลองทึ้งสาตราอาจ
ท่วงท้าหน้าไล่ไขว่ฉวัด เพลงกระบี่ดีเลิศเป็นที่สุด. ยกที่ดีดีเรอต่อ
เป็นบุรุษผู้หนึ่งดีแลนไตง จำกูลสังหารด้วยฤทธิ์ ซึ่งเหวาประสาทประสาท
ดีดพลางชักกฤชฤทธิ์ไกร. แล้วร้องว่าไปฝีได้ชัย. ดูก่อนระดูรัฐ
เพลงกระบี่ดีกันจนสิ้นคำ ต่างคนไม่แพ้ฤทธิ์ เรามารำกฤชสู้กัน.
(เปลี่ยนเพลง) ว่าพลางทางลอดกฤชกราย. เฟื่องบ่ายร่ายรำบิดผัน.
กลับพระชักพลางเปลือกระดูพลัน. พระทำท่าเยยุหยันไพรี
(กุหนิง) เฟื่อนนั้น. ทวดะหมังกหึงเรื่องฝรั่ง. ได้ฟังชื่นชมยินดี.
ครั้งนี้อีหนาจะวายชนม์. อันเพลงกฤชชำนาญดาย หก็รู้สันดีไม่ชิดสิ้น.
กำพลาระชาตรีฤทธิรอน. เล่าร่ายรำทำกลมารยา. กระชวนชั้นกลสลาญนก
กระชั่นชันธือฝาระชั่งคชนา ดังประหนึ่งพระกฤษณวงศ์ธา ผันผัดไปมาไม่
คลื่นกลาม. (โรงน

ร:เด่น) เมื่อนั้น. พร:ร:เด่นมณฑาราชสมภาร.

พระกรทอฉายกฤชดิดตาม. ไม่ขัดตามความถวายคอยสม.
หลบหลีกไวว่องป้องชัน. ฝันผ่อหันออกกลอกกลับ.
ประหะแหงนกลางหาวันตัน. ย่างจรัสชันไสไม่ได้ขัน.
เห็นระตูถอยหลังก็ผิดท่า. พระกลายกฤชเหรอกตลอดหลัง.
ล่มลงคลาดคันสันกำลัง ผอดสมัยชี้วังปลดปลง.

ทหารร:ต) ขอเดชะใคใปรดโทษข้าพ ขอพระองค์จงได้ไว้ชีวา
ยอมเป็นข้าใต้เมืองขอบขัณ ขอพึ่งพระเดชปกเกล้าเถิด
ตราบท่าวชีวังสิ้นลังขาร ก็จะมีเครื่องบรรณาการ
มาถวายตามโบราณประเพณี

อิเหนา) เรายกโทษให้ไม่เอาผิด จะขอชมไว้เป็นมิตรต่างแต่นี้
จงนำคำพชองแม่ทัพกลับชาตรี ดูหนอท้าวเจ้าบุรีชีวาวาย.
ทั้งล้องศึพนอนเลียงเคียงอ่อ ยังคิดแล้วใหหวั่นใจหาย
ยังหนุ่มน้อยไส้ดูหน้าเลี่ยมตรม ควรจะนับว่าเป็นชายโฉมยง
ทนแดดดังแผดเผาดังทัณฑ์ทรม เมรีศพริ้มพร้อมกันโขมง
เหมาปลายงอนงามทรง เอวองค์ลาศพัดโบกชดตา
กระบี่ทรมิดามิบังตาวาล. จนพิมพาคัดวันโอรสกล่าว
แม้นว่าระตูจรดา งามเหมือนวิมลมาลย์กลมน
จะมิได้ร้อนรนด้วยฝนตกกล หนุมารกรปทรงครุฑ
พระต้องกลับคืนชา จงนำข่าวสารนี้กลับคืนไป
ลงดา) ได้โปรดพระยะคะชีวิตชนะคืนแล้ว ขอเดชะจงร่างน้ำตาพลี
แล้วเสด็จเข้าเฝ้าอาดาหาเถิดพระยะคะ
อิเหนา) พี่ก็ตั้งใจจะไปเหมือนกัน เมื่อเสร็จธุระแล้วจะได้รางกัน
แต่ตอนพระเข้าเฝ้านี้ยังรักอยู่ทางไรช่วยบอกกล
ลันตา) พระองค์จะอาญาใยพระยะคะ ความผิดข้าเองนี้ช่วยปรานี
แล้วไปเฝ้าดลิงนี้เราจะได้ร่วมร่างวาส แล้วพวกเราชั่วหนักหนอ
จำเหนา) เพราะจะมีที่เมืองหมื่นหมายเท่าพัน ดาหาจะมีแต่เราเท่ากัน
ลันตา) ไม่เกรงกลัวแล้วดูผิวนี้แจ้วแหวนไปเถิดพระยะคะ (ร:ร่ม)
อิเหนา) คิดถึงเรื่องคลื่องหลังยังวิตก ที่จะคิดอีกใยอกเป็นทนทนา
เกรงพระทัยล่อรเท้าเจ้าเมือง ฝืนพระทัยกลับเข้าชิงชัย. (ร:ร)

นิราศเมืองดาหา. (ตอนอิเหนาเข้าฝัน)

(หงษ์ทอง).

ดาหา) พระเชื้อวงศ์เทวัญอสัญหยา. องค์ท่านทรงดาหาธิบดี.
พร้อมด้วยศรีเสาวภาคามาศ. ทรงประหยัดยังอาสัญรัญจี.
คอยส่งข่าวเรื่องราวข่าวสงคราม. มาก่อการรณรามถึงบุรี.
นี่ท่านหม่อมามาตีโสรีไหม. อ่าในการช้างช้อยในครั้งนี้.
นางในเมืองเชื้อพระวงศ์ทั้งหลาย. สิ้นทั้งโศกมาหรือไม่นี่.

ตำมาด) ข้าพเจ้าไต่รู้อ่านเหตุวัญ ไต่ยกมาพร้อมกันหกนางนี้.
แต่แม่พี่ท้าวกันดำลัญหม่อมฉันเห็น. ดีอยู่หรือพระเด่นไม่บรรลัย.

ดาหา) อ้อ:เด่นมันดาหามาด้วยหรือ. เยาเลิศหารีมือนักหนานี่.

ตำมาด) อิเหนาดาหานั้นนักสำหาญ มาถึงก็มาต่อศึกทันที.
เขาพลีพระชนม์สู้เรืองรณฤทธิ์ พระลายกฤษแทงมันม้วยไปนี่.

ดาหา) เออพระวายังมันดาหาช่วยรบ. ศึกสงบแล้วยังไงประไหมสุหรี
ประไหม) เมื่อลังกาพระยาเลิกลาทัพ. พ่ออิเหนาเขามาถึงธานี
หม่อมฉันของลัยผลแก่เผ็ด ก:ขอปล่อยที่ได้ดีใช่เด่นที
(ลง) พันชำนาญชีวิตมาสิ้นคำปี ถึงนี่หม่อมฉันนั้นไม่ยอม. (เจรดา)

ดาหา) อ:ไรประไหมสุหรี. ไหนได้มาหนักหรือ.

ประไหม) หม่อมฉันไต่ระไรมาก:เพ:ด: ถ้าพ่อ:เด่นมันดาหามาเล่า. หม่อมฉันขอโอกาส

ร้องมาอ:เพ:ด:

ดาหา) เมื่อ:ผู้ดีย่างก็ตามใจ. แต่ว่าสมเด็จลวงมาหม่อมฉัน. เออท่านอำมาตย์ทั้งหลาย. เออท่านอำมาตย์ทั้งหลายอันใดจะมีก:ด:ประการใดหรือมาช่วยพิจารณา.

ตำมาด) ขอเดชะไต่โปรดให้สองค่ำเทอญ. ต้างก็มาช่วยทั้งนั้น. แต่เฉพา:พ่อ:เด่นมันดาหานี่. ร่วมห้างรางการเผ่น. ไต่พันตำกฤษฎาระตาย. แ:ะออมจำนนแล้วก็

ดาหา) มันดาหามาช่วยข้าศึกสงบแล้ว. ศึกหนดีของหม่อมเราก็มีอยู่.

ประไหม) ความดีของมันดาก็มีอยู่มาก แต่เอา:เด่นมันดาหานี่ทำความชอกช้ำก็มีอยู่มาก. ถึงกระนั้นก็ดีหม่อมฉันขอร้องขอพระบารมีเพ:ด:

ดาหา) ก:ผิดอย่างไรสมมติว่าอำมาตย์เป็นอิเหนาไปมาหาสู่เล่า.

ประไหม) ออ พ่ออิเหนาพ่ออิเหน่า.มาหรือ ด:

ตำมาด) ข้าพเจ้าหายแล้วพ:ย:ด:

ดาหา) ดำอำมาตย์ท่านเป็นอย่างไรไป เขาพูดถึงเรื่องเทวัญ

ตำมาด) ผมไม่ได้ยินเขาพูดเลยพ:ย:ด:

ดาหา) อะไรเล่าท่านอำมาตย์. อ้อประไหมสุหรี. เออเออหม่อมปากไวนะจ๊ะ

ประไหม) ไม่เป็นไรเพ:ด: (เอามือเกาปาก). (อิเหนาออกข้อง ศ:ลม). (โกนี

ครั้นถึงจึงรีรอจายพ่อรคม. องค์ยวมทั้งสอง.
หฤหัยละหึกตรึกตรอง. ใช่ชะตาหมายหมองวิญญา.
(ตาหาเลขาตาสาก) ผองเห็นพักตร์ทั้งวักทั้งแขนแสนสะสวย. (ต่อ)นัดตามเข้า
พังคมคลัน. ผินผันมันหนาไม่พาที (ปะไหม.) อดิใจไว้ไม่ได้ประไหมสมรัง
สิงมันหนาเสาอลี. ส่งตรามตรังนี้ไม่ควรเป็น. เพราะคุณาช่วยรวมทำแต่ผิด
คนนินัดมาน, มือรัดเรือนร่าง. ทั้งตกอายไม่อายเอ่น. ใจจิ่งคลาดระแคนอย่า
เย็นฉ่ำ. มันรั่วรอรัดผัดผ่อนลัก. ไม่ได้สิ่งหนึ่งนักลักนิด. ใช่ชำเลืองมาสราญรู้
ครันทำนำจิตเป็นเป็นพ่นไป. ฝั่งหากว่าฝันนั้นคลา ใจเป็นหนึ่งพาอาลัย!
สังหารสัตรูกูชีวิตชอ. สักคนมีใจช่วงเข็นเล่น ชิงชีวิตเอ็นเมืองมันเขา.
ขุณคนองข้าข้าเป็นหนึ่งอเล่น ไม่มีของต่องใจะตอบแทน. สร้างมั่นชนาธิดาเธ
ชิงชีวิตให้แก่ชรา. จะอกใหม่เป็นข่าของเขา. ฉีกว่าวินากกรรมทำเนา.
คุณคนหนึ่งเราไม่เสียลาย (เจรจา).
ตาหา) อย่าว่านัดคาใหม่มากนักเลย. เราขอใจท่านทุกคนทำรงมั่นหมายกอ
ไว้ และท่านอย่าคามาร.ตาและรันตา. เป็นสัจสีหรอกหรือ.
ฝีเลือง) สังหารพอประมาณ. ๗:๑:๔: พระวะเล่นคะมาเยือนอยู่แล้ว. ขอดีหรอ
ว่าอ่างตรามตรีนต่วนเลย. พะยะคะ
ประไหม). พระเมืองอีกรท่านต่อนมาก็วิบต่อนาคนี้ใช่ไหมขั. เพราะอ้อนมาก.
ฝีเลือง) ๒ อาอ่ากระหนีห์.
อิเหนา) อ่าแล้วยะๆ.
ฝีเลือง) ขันคำประสงค์จะคะสระมหนี. ผองล้วนอาสาข้าพเจ้ามาตรัตนี.
ไม่ต่อนีไม่อ้อน. จะมาอยู่เย่เป็นเลย. พะยะคะ
ประไหม) มาเย่เย่นอยู่ที่นี่ เล่าหางโน่นมีชีสมมสมรือ.
ฝีเลือง) เขาว่าเรา.
อิเหนา) อ่าแล้วยะๆ.
ประไหม) ฝ่าพระบาทพระพล: ในนาๆ ล้มตายแล้ว. ถวายให้ทรัยาตรา. มาตาระอาล้มตายในสงคราม เล่น. เออพระระเล่นหลายเรา. เสียอพระวะเล่น เสียอะไรให้
ทรัยาตราตายสระอะเล่าฉี;
อิเหนา) พะยะคะ (หลียหาฝีเลือง) คำตาญเหลือกัน. ผอกน้ำผลาน้ำตาก
ประไหม) รันไม่ก็อยู่ชาเสือนน้องยะ พ่อระเล่น. ต่อไปใครใหญ่ละใครลีกกีนั่นใจ.
อยู่ชาละสัตรูกูชีวิตชาเสือนน้องยะ พ่อคุณ
ฝีเลือง) รู่ว่าอ่ากระหนีห์.
อิเหนา) อ่าแล้วยะ
ประไหม) ทรัยาตราเอย ออกมาตาตะพระเจ้าฝีชูกูแต่งตัวใหม่ล้อาตหน้องคุ
(เลือง) เขาว่าใจหรือตาแล่ว
อิเหนา) อ่าแล้วยะ (โรงโรงๆ)

(จิตรกระบวนกลอน)

ศรียาตตรา) แต่งคำเนื่องเฉลิมพระราชมารดา. ศรียาตตราหนึ่งหลักรัฐ
ศุภนิมิตต์น้อมเกล้าถวายชัย. พระชนกชนนีล่องวารี (เรือ)
ประไหม) คุณมาตีแต่ง. หน่อมพระกระโดดเข้าพึ่งบารมี. ไปตามยังรถมนะคุณนะ
(ราชนิเทศ)

พระหน่อนอยศรียาตราบูรพระราชบัญชา, สมเด็จนิศรารัชดิ์.
พระฤกษชัยฉายแสงส่องฟ้าแหวนดล, ยกมือกระพุมเหนือผม, แล้วก็พนมพ
องค์ล้มเกศพระเจ้าที่ล้มกายสิหรืออย่างไร, นี่มีสังหรือหนอใจ, หรือมีอะไรอย่างหลัง.
ที่ไปสำราญอยู่หมู่หนอาคุณคาหาเกิดศึก. ในดงมิในเขาที่ไม่ศึกสิ้งหนึ่งๆ มีมาก.
พระบาทสิงค์ทุกสนุกหนักหนาก็มั่นหรือมี, พระที่นางของหนุ่มเดียวนี้, พระมีพระนิ่มเปล่
งปลั่งอร่ามรูปหล่อ, อ่อนสนมางอกันยิ่ง.
อีกหนา) ฟังพระกรีอนชามาไพศาลีเสิน. เสด็จไปหลายต่อนพระเสด็จพนหน้าฝั่ง.
อายองพระปฐมบรมราชพระเจ้าอาณาเขตหวั. ราชหนีไปไกลแล้วจะหนีในที่มีไม่มั่ง.
ผองพระศรีอนชาอย่างโสภาผ่ององ. ศักดิ์ต่อดอกล่องสองแก่มสลิงปลงปลิ่ม
เพียงพระศรีอนชาชังงามตำลังพี่ยงนี้ พระยุดวิละกลมเกลี่ยงละล่วงก้าวพี่ยง
ศุภนิมิตต์เกษตรกาลอยู่ไม่มีอะไรเกอะกรัง.
ศรียาตรา) ตามตามหนุ่มพี่ไว้เห็นน้องพี่จะเด่นผมนตรี, ไม่ร้อยล่วงลับนี้รู้สึกว่าดีใจลั่ง.
รหัสหนุ่มพระเอ็กราชพี่สังหาก็ต้องตาม นี่ชั่นตาดผสานผูมพ่งองหลามอยู่ยาง
พระเอ่ยนี่มาพร้อมมีทำไมหน่อยอนนุ่งผ้อง ไม่มีอะไรจะอันรองหนุ่มนี่แต่องตกตาง
มีถวายโภไชยกาดวัสมุมรมาเย่ชอด หนหวังไว้ค่าสาธรอกรุ่งร้องเสียงหลีอกกิริง.
ศรีรนะสมเด็จพระเอาพี่เรื่องหนุ่มอ่อนนี่รักมาก หนหลับปากลับมือคะพังหรือมั่งพ่งง,
อีกหนา) เล่าไปมาศอนชาสุ่งอรชาออรอง ไปศอยิ่งมาลน้องหรือศอละศรโอนหน่ง
ศรียาตรา) ฟังอีเรื่องหน่งเรื่องวังหนุ่งเรื่องรอรหนกันพอง, สาธรอักษีหนึ่งตัวเก่งต่องอ่านอ
ศิลปศนราชอัลเบ่องหนึ่งนี่นชิมันหนึ่งอะนิว, เลขหางของพี่มีสามตัวรัสไม่ทัส.
เสียงนี้ศอยปานนี้ดีเพื่องอันหน่างชม, กลิ่นก็หอมทวนลมยางชงอ่สร่ะ
หนละพ ออมต่อมกลอพระเอาพี่ร่ำคาย เอาพี่เสวยของหวานๆ ปีมีอันชา
เสียงนี้พระนางนมพาต่งนางฟ้าเปื่องบม, ศิลปะของชาติกลหนึ่งนิดกันต่พี่ยงกัง
อันใหนหลงพาไปหน่าอังหน่มเห็นแล้วนั่งอันเพลิด, อ่อยนางนี้ชาติกมิดเกาเหลง
คนแก่หลังกิ่งปังคิมหลอยรอแก่, รอยอกอาอาเย่อแย่ปักเสียวอ่าแซบอันหลัง,
นางนนผมพาไปต่องล่นาม. คนกตามปันกลม นางแห่หอมลอมลม,
กันข่างหน้าข่างหลัง, อันนั้นหกต่อหนึ่งสังเผลอตสังตสัง/อีหม่)

ประไหม) เมื่อพระเด่นรู้กันศึกษาตราแล้ว ควรจะให้พระบรมมาทำความรู้จักดีไหม.
ดาหา) ส่มควรแล้ว.
ประไหม) พระนัดสานะนี่เลยจอดใจจอประเดียวนะ ให้พระบรมาทำความรู้จัก
ปีเดียง) พวกข้าพเจ้าทุกคนอยากเห็นทุกคนพระเจ้าค่ะ
ประไหม) มาหยันเสหยันเอย (เจ้าขา) ออกมาเร็วเดียวนี้ ไปตามพระราชบัตรเดียวนี้ ★
อนั. ฝ่าพระบาทพระเด่นส่มชำไปหม่อมฉันขอไปตามพระราชบัตร และพระนัดควรประเดียว

โหลงตลุมโปง.

ประไหมลิ่วรีบไปตาม. พระบรมาคนธรรม. หาช้าไม่.
ปล่อง ปล่อยออกจากวังด้วยดีใจ. ปล่อยไปประสาทราชบุตรี.

โหลงลมนัดชายเขา.

เมื่อนั้น พระเด่นบุษบา. ดวงสมร ประทับยังปราสาทรรโหฐานอันงาม. ยังมิทันสิ้นสุขสบาย
สีหม) ของพระราชบุตรีวงศ์ ปล่อยปีดหวา. รีบรีบหนีมาฝ่าพระ
ยุบยา) ส่มพรานไหมละอาพระประสงค์อันใด.
ชมพู) หม่อมฉันคิดว่าควรจะให้ไปวัดเขาพู่มเกียรติ์
ยุบยา) ส่มพระนี่ไปดวงมาข้างละคะ
สีหม) มีชีพ เขาพู่มีเกียรติ์นั้นดีพระเด่นมงคล รงค์

หม่อง

อ้อรโหงน.

ชะอันนี้อีรหนารข้ามาฝ่า ดีให้ไปไหว้แม่นักหนา. ไม่ยอมไปดีห่างสักหน่อย
ปราสาทนี่หวาไม่พาที
ส่มพร) พระอรดไม่เล่ห์ลวงหรือพระ (ทันทีหน้าออก) ตายแล้วเสียดายไม่เลิศ ทรงพระบรรทม
อย่างราชสุขทรวงทำให้มาหมั่นอกใจพระท้าวพระยา
(แต่งเสหยัน) อะไรจะหล่อเอย พระทดพระทวงพระท้าวพระยาอะไรกัน
ขาหยัน) ดอกหนึ่งนาชีหล่อน ขัดขืนสิ่งเล่าและทรงพระบรรทมอย่างพระทดพระทวง
เราก็ต้องออกใจพระท้าวพระยาชีหล่อน
โสหยัน) หล่อไม่ หล่อนี่ไม่ทราบเลยนะเจ้าของ เสียดายแห่งเครื่องของดีหนึ่งเพราะลม.
เจ้าจิตหลาชมดังไปเล่าเพราะ เสียดายนอยชีเพราะแล้วกันทำอย่างไรจะแม่บุญ
ขาหลับ. หยัน
มาหยัน) ในหนหลังว่าสิเล่นไรจะหลอนเสียดายแห่ง (ประไหมออก)
ประไหม) อย่างไรจะแม่เสหยันขาหยัน
ส่มพร) ไม่ไปเพราะทรงพระบรรทมเสียแล้ว
ประไหม) ไปลูกแม่ดีดา. สิ้นเรื่องฝ่าไปชีวิต. หม่อมฉันมีรายงานมงคล ลูกนี้ไปดังวันนี้
ลูกเวียนพระเสียงเพราะ
ประไหม.) ไปลูกแม่เถิดแล้วนั่นไม่ยาก ไปชีวิต. พระเด่น. เขาคอยนั่งรำว่างปรม.
ชีวิตหลัง ครั้งนี้ลูกแม่หล่อแล้ว ไปเถิดนะ (วิ่งออก)

ปุษยา) แม่ว่าพระคุณของลูกแก้วเรื่องหลังผ่านมาแล้ว ฉันจะไม่ลืมเลย
ลูกอ้อยช้างตาหวานของลื้อนั่นเหรอ ฉันเดินออกไปนอกวังกลับมาหน่อย
ลูกเหมือนของขวัญต่างหากมาแล้วมาสร้างความแค้น ไปหลงทางต่างแดนดีแล้วจำนี่จะได้น-
แม่จะไม่ตามหาไปหาลูกแน่นอนว่าไม่จริงเลย

ประไหม) ลูกน้อยลูกแม่อย่าคิดใจฉันเลย ถ้าลูกพระเจ้าอยู่หัว ตรงพระทัยไหมหนอ.
จะไม่มาถึงหน่วงตกไปแล้วเล่น จะหาลูกแม่ไปเก่งเลย ตามสร้างกรรมทำเข็ญ
เราต่างเขาตั้งเดียวนี้ลูกผิดต่อ เหมือนลูกแม่แล้วก็ต้องตามฉันเลยใจดำ.
สวยหรงตาตรงปดย้อยลูกน้อยเต็มร้อยเปอร์เซ็น

เจรจาพากย์) ช่างอุไรประไหมสักหรี. จงกวนระนตรีรีบมาหา. ลูกเราจะเข้าไปวันหน้า. จะละลายเรือราชา
ไร. พากันมาไกลเลยกันแล้ว. ลูกเก่งอย่างนี้หนอหวันไหว. แต่จะให้ชอกช้ำนั่น
ค่อยไปตามว่ากันเรียงกัน. (เชิดปากต่อ)

ฝ่ายบุญชาบนมาแต่งนั่งหน้าหลัง. ไกรองค์สั่งเสียนี่ตรง ก็เผยมานตลานตรง
ออกมา. ครั้นถึงตึงรายอยู่ลี ผจะพันนี่ยากา. ให้ชาวเขาเล่นอินเดีย ก็หยุดรำรุ่งรุ่ง
ไม่ดีเป็น. ราชินีเกลือ

ผจะจะเดินหมอกหน้าต้องทางหนะหมด. ฝืนลืมตาอาจพบเพียงบรรยายรอบ.
ยอมด่วยมวลเพื่อนหมู่ตกมาอยู่เมือง ทั้งหมากยาทั้งหมดก็ไม่มีจะล่อล่อย.
ทั้งข้าวของเครื่องใช้ครางล่าจะเต็มใจกลืน ทั้งอาหารอันชุกชุมใครจนคอหอย.
ป่านนี้ไม่เป็นตายร้ายดีของพี่ครหาไม่ลอย.

ประไหม) ส่งความจะตามสองมาหน้าหลัง. ให้ชวนหวานในจิตใจหลอกลวงๆ
อำกลิ่นหมาจำจะเอยไม่เคยเห็นเลยอย่างนี้ พระเจ้าพี่จริงหนอจะร่างแม่สักหน่อย.
ควรจะฝันตามนางพรายคนไหน แม่มาตกแดนใดสักกี่หน้าไม่หยุดย่อย.
แม่ยังไม่เห็นกลับบ้านเลย หรือจะแม่กลืนตอกกลอย. (เจรจากาพย์)
สองพี่เลี้ยงของพระลักษมณ์ราชมนตรีจะหาไหน. ค่อยกระชับหลอกลวงพระทรงชัย.
เหตุไฉนไม่ดูกลับมา. ฉันมาไกลยังรออยู่. เลิกลักษาหารือในแหล่งหลัง
นางต้องผ่องถักโสรม. เพียรจันตามาทรงไปรถทมตรงอ้อใย.

ประไหม) ลูกแม่จะไปกราบไหว้. เราอุตส่าห์ไปช่วยชีวิตชัย. เราพ้นภัยไม่เสียหนตรา. ลูกก็มีคอยแล้ว.
จะอายใจลูกแก้วเล่นหน้าหา. เราเป็นพี่ขืนสิ้นหนตรา. จงวันหาเลี้ยงลิดนะยงรา.

ปุษยา) เมื่อนั้น ระเด่น ปุษยาตรองสังเกต. ใคร่ทรงพระมหาตามาถึงวัน. ให้หลงลืมรอนหฤทัย.
ยิ่งคิดความยิ่งคับแค้นนัก นารีลักษณ์ชีวิตจะไหวไว้.
ศีรษะน้ำด่วยกลัวกำจนใจ. สิ้นไหวนิดหนึ่งผองเป็นที่

อิเหนา) เมื่อนั้น ระเด่นมณฑาราชเรืองศรี. เหลียวไปรับไหว้เทวี. ยิ่งคนารีไม่วางตา. งาม
จริงนี่เทพนิมิต. ให้คิดเสียดายเป็นนักหนา. เสียไหนหลังกายา. สมัครสมายากหนา
เรื่องไป. กระหวนอนชาก็ตกลง. จะวิสัยพระองค์ก็ไม่ คงเวียนวูนคิรยาตรา.อาไล อิเหนา

ลำเค็ญพระหยิวาเหวี่ ความรักร่วมจิตพี่ร่วมรส์ คนลี้มอรดีลี้มอายนางโฉมส่ง ไม่เป็นวาส
สมประดี ภสีหลงยังยืนดันพลัน. (ร้องพัดชา)
เจ้าอย่าเจ้าควรชี้หวา. ศัรหยาดน้ำมาแต่กระยาหรัน. ไค่งั่นโฉมฉาย เสียสายพลัน.
ศกิไม่ทันคิดเลย. (เจรจาภาค).

สังคา) สังคามารตามารตาเฉิดฉัน. ค่อยล้มพระเพราพลางหารสกิด. หยิกเอายาหล่นรหว่างทุ่
ความัยไค่คิดกันจังไป.

มนหา) เมื่อนั้น ระเด่นยมนาเยาะยอคนิ่งเฉย. ความยังครมลาดลาโคล. คลานไปในม่านพันธ์
(ลีลากระท่ม)

อิงหนา) เจ้าควรยี่หวาพี่ เจ้าจะรีไปที่ไหน. พี่จะอ่มไปส่งพระคงใจ ความัยเลือนรงค์ลงเรือ.
จบหนึ่งคืน.
ราชนิเกลิง.

อิงหนา) เรือนรงค์ลงกันเชนยพระกรเกยพระวิราด. คิดถึงพระนารถแม่ดังดาลเคลื่อนแคล้ว.
เสมือนดังราพของหล่อนมาลอยอยู่เลือนลาง. พี่นึกคุหรือว่าพลางพี่พ่องเพ้อเผ้อ.
ตลอดไปทั่วเลื่อนร่างหล่อนสำอางค์ล่อาด. แม่อ่อนระทวยนวยนาฏ ด้วยศักดิ์ดังแม่นม่
พระในราชัยรอนเหมือนจิตกรวาดวาง. พาสีกวียันพระข่มาเมศร์น้องนางเจ้าแหวว
โอ่การพิศสร้างชั่วหน่วงลากพลัดกันหล่อน. เป็นเยาหยีของพี่ก่อนกลับมีใจ่กมกอดแก้ว
เราสมหลงผลาดผิดเจ้าอัจฉริยไม่ทัน ในเรื่องพระวงค์เทวัญเจ้าหลงหันกันทีแรก.
เราไม่รักเกียรติรักวรสิเหมือนยมหรงาดแก้ว

อิเหนา) มานั่งตรึกนอนตรึกอนยาสงค์ศิลป์รัด. พระการ่อศกอดรัด. เอาศิริยาตราย่อแก้ว.
ใจ่ชมพูของควรยี่หวาเมขมนาเอวกรม. หอมกลิ่นแม่รามมาตามลมพี่เลือนผมย่อยแก้ว.

ศรียาตรา) ใจ่ลิ่มเค้าพระเจ้าพี่ยังไม่มาที่นครหรม. พระไม่สบายอารมเกลือกมยงสู่แก้ว.
ชีต่องการอ่ไรใจ่ปรดบอกให้หยมฟัง. ยมพอจะช่วยใจ่ผ่าร้ใหจิตของยงตรงประหนง.

อิเหนา) ออพระศรีอนยา จะเอาหมาถวายพี่ก็สิ้นมหลัยแก้ว
ศรียาตรา) เหือ ส้นมหลัยแก้ หมูจะกลัวใจ่ไปจนปาก ไปจอพระพี่นางหมากเป็นเป็นยางเย่อแก้ว
อิเหนา) หมากของพระพี่ล้าว ม่ะย่องราหร้อจะใจ่
ศรียาตรา) ฮิ้ห้หมูอาใจ่ใจ่ ยอมหลังลายเป็นแน่ว.
อิเหนา) สู่ใหญ่ริบ่ลูกต้นยอ
ศรียาตรา) เค็กน่อยมันก็รู้แก้ว. (โรงม)

ฟันนี้ไม่ได้ตรวจ
ฟันหน้าล่างซี่ที่สองหายไป

ตอนของชาติตะหยา

ระยะเวลา 1

(ระเด่น) ดูรงค์ผ่องศรีอาตราชื่นอนหลับตาไม่ติด. ฯ ธรรค์คิดผองค์คิดคิดในดวงจิตยิ่นร้อง.
ขืออยากได้ดมกลางดงนี้. ผู้ชุ่มคอสักคำ ขอจะน้องเอาช่วยแนะนำ ให้ฟื้นสักคำก็ยังดี.
จะไปซื้อในตลาด. กลัวจะไม่ฝาดลิ้นปาก. เดี๋ยวนี้ขืออยากกินหมากเสียจนหัวใจขี้หมอง.
จะไปขอหยิบแต่หัวนกกับหางนาคเป็นของ ขืนจะเป็นลมตายลงน้องร้อง.
หมากที่จีนกับไปขืนนี้ก็ไม่เหมาะปาก. เดี๋ยวนี้ขืออยากกินหมากในห้องจริง

ในห้องปรางค์นางบรรทม ในพานทองของ.

(ศรีอาตรา) ฝ่านฟ้าลมเคลื่อนจะเย่าขืนชื่นไม่รู้ตื่นบรรทม จะชวนพระอนุชาตรัสเล่นอารมณ์หมองข้อง.
เจ้าขืนไปหมากินหมากขืนไม่ปากไม่ฝาดเปลก. ขืนนี้สมาต้องเต่าแรกศรีอร่องจะริมหลงลืม.
(ระเด่น) ขืออยู่ในห้องหลับสบายดีกว่าขืนหาไปขืน เดี๋ยวนี้ขืออยู่ห้องนี้เจ้าก็มีแต่ห้อง.
(ศรีอาตรา) ห้องจะหามาได้ห้องที่ไหนก็ไม่เห็น จะเรียงร้อยถ้าไม่ห้องทำขืนของ.
หมากที่ในห้องปรางของพระฝ่านางไม่มีเลย หมากจะไปขอลักลอบลางไม่ขอให้ห้องร้อง.
หมากไปขอขืนเจ้าจากยุดลกลางกลาง. ขืนจริงปากจริงใครหรือเห็นเท่าตาอย่างๆ
เจ้าขืนจะขอไปในปากหรือจะหากขืนเรา.

(ระเด่น) จริงพระขืออนุชาช่วยแนะนำขืนร้อง. ขอขืนไปปากน้อยๆ ช่วยขืนลักหน่อยเถิดร้อง.
ถ้าใครมาเห็นของขืนไปขืนจริงแสงหมาย. อย่าไปปากไม่อยากตายหากขืนไปจริงร้องของ.

(ศรีอาตรา) จริงหรือจ๊ะ

(ระเด่น) จริงจริง

(ศรีอาตรา) ห้องจะหาพระเจ้าขืน

(ระเด่น) ไปเถิดน้องศรีนวลห้อง. หวานปากไปพูด.

(ศรีอาตรา) ขืนแหละคือตาแต่เหลือคิณของ.

ชาติมหาเกลิง ตอนที่ ๓.

(ระเด่น) ดวงอาทิตย์ส่องแสงขืนจะค่ำแล้วพระองค์. ทรงจัดตรีต่อขันต์พระปัจเจกแปง.
ดวงอาทิตย์พระขืนค่ำแล้วรถน้องหาย รถขืนขนของมาง. พวกน้องมาจะอย่าแหนหาย
พระทองขนสุขสบายตามจิตศรีอาตราน้องรัก. รถล้างน้องมาจะร้องทักเกรงถามขืนสงสัย
ฝ่าหยุดรถขืนรักษ์ขา รถขืนมาขืนขาขืนเขิง.

(ศรีอาตรา) ดูรขืนพระศรีอาตราน้องรักขืนศรีอาตรา. ดวงอาทิตย์ส่องแสงขืนจะค่ำแล้ว
ทำไมน้องจึงมาขืนลำพังเล่าจงจากขืนพี่ ขืนเมื่อรถถึงที่ขืนพี่ ขืนอยากจะขืนขืนขัง.
พระขืนดวงขืนขาขืนพี่ระเด่น. ขืนมาเหมือนใครมาขืนแม่นจะเกาะเล่นขืนแขง.
ขืนรถขืนนี้ขืนข้าขืนหนุกตัวขืนผิดตำตะแคง. ลำดับเจ้าของขืนพี่ขืนขืนขืนขืนขืนแขง.

ขืนขืน. ขืนขืนขืนขืนขืน

อิงนคร) ธรรมะของอันดีย่อมมีอยู่ที่ตาย.

บุพพา) ธรรมดาปราสาทที่งดงามย่อมมีไฟ.

ยอดรา) ออมลาแม่นแรง.

บุพพา) ตะขาบไปลำคางใจอยู่

ศรีนครา) พระเล่นรับหน้าที่หนูอยากตะขบแรง

อิรนคร) ทองพระน้องตกลง.แม่หนีไม่ล่วงให้ทัน.

บุพพา) เขาฟันฆ้องลง.ฝานประหนึ่งกลับแกลง. ทำให้เสื่อราคา.หมดความต่างกัน.

ระเด่น) เพราะรักสิ่งมุ่นหมกจึงปิดอกให้แจ้ง.

บุพพา) ยอกให้ปล่อยให้ปล่อยลอยไป. อย่าเขามาให้ลมชัด.

ระเด่น) ยอกอดหน่อยหอมนัด. แม่ตายอย่าคิดหน่ายแหนง.

ยาตรา) อันหน้าสุดกลองใส่ดูหนังกลางโปร่ง

รายณ์เกลิง 5

กุเรปัญ) หน้าหาวกระบี่ใช้ไม่ดีนอก. พระตรองตรึกถึงตกในห้องกลัดอก

ชิงกลัวองจน.ค่อยอดสนเหยนตาย. ยอเขาอัญขึ้นหมายมั่นก็ล้มลงชั่ง.

อันวระภูธรกำน้อยหน่าตำลึงดี เขาอุษาหนีหักปรับยังเพิ่มพี่.

เขาอิเหนาฟังคำเสียวน้ำจักษาตัด. รู้ตัวว่าผิดก็กลับมาหาพี่พลัง.

หูกอันดีของดีนดีกฟังยังฟังดีกดีพลัง.

ยาตรา) ฝ่าองค์ท้าวยาตราชรรมราสนทร. ว่าเขาอัยยาวรณ์ละศรีของดีพลัง.

อันว่าองค์อิเหนาพระน้องเจ้ากำ พี่ไม่ต้องตั้งกระทำน้องกำเกิง.

แต่น้องไปอย่าหมายหน้าให้จรดาเสียแรง. อันรองตกับลูกแก้วมันผิดกันไกลหลายกิ่ง.

ปรปักษ์) อันบุพเพสันนิวาสของเขาเมื่อชาติก่อน. รักจึงคลอนตกคลังอย่าลางดูครั้งๆ

เขารักเลี่ยงว่าความชั่วของเขาอยู่ไปเบื้องหลัง. พระเจ้าพี่ปล่อยลูกไว้เสียจนยากมาถึง.

เลี่ยงว่าความชั่วให้พ้น.รักลูกเขาต้องว่า เมื่อก่อนจะไปพันยาหาไม่ให้เบื้องกลัง

มาตามดาหายองพี่ปล่อย จะได้ไปช่วยกันถึง (รายณ์เกลิง) 6 ยอดี.

ศรียาตรา) สมเด็จพระพี่นางน้องยอดาสำคัญ. หวนคลาธิดีนกลับพระจอมาผอมไม่ฝากห่วง.

อกสองพี่น้องขาพกันร้องยอดาว พี่ระเด่นขาดาต้องดาวเพราะรักเขาไม่สม.

เขาวักพี่ใหญ่ร่ายร่อ คนหาวเลอเป็นสิม.

ยยนา) อะไรนะกริยาตราอาผลอกลวงใจ ฉันหมดปัญญาหมดใจ. เสียแล้วพี่ไม่ฟังข.

เจ้าเห็นดีแก่ตัวหรือเป็นแผลเลื่องแพร่ชัก ยอกว่าไม่รักษาจะมาเป็นอาธรรม์.

ใครเขาหมายมาปันหมายมั่นชั่ว อันความยาธรณ์ที่ไม่ดีใจห่วง

ผิดผิดหมองมัวในตาใครให้ระตูเชยชม. ธิโรจน์

ศัพท์ตรา) พระเจ้าแผ่นดินทรงพระนาม เชื้อพระวงศ์เทวัญเชาผากันตรอมตรม.
พระเจ้าแผ่นดินทรงพระเสด็จขึ้นครองราชย์ ใครๆก็เห็นสม.
ราโชวาทของท่านท่านก็สั่งสอนตาม.

นามนา) บอกว่าไม่รักเลยจะอ้างเขาย. ฝืนรักเลยไม่หาย ไม่อยากให้ห่างห่าง.

ไม่ตรอตรา) ค่าที่ใช้อยู่กับนายเขาจะดี. ถึงมองว่าไม่เกรงใจก็จะฝืนใจ.

นามนา) บอกว่าเกียงแล้วแต่เขาจะใช้ ไม่ขอเปลี่ยนหรือนเชื้อ

เสือตรา) พวกเขาเป็นเสือสักเสือ ก็จะสิ้นทั้งสิ้นสม. ชาวชนบทเป็นฝูงมีคุกออนอาชญาก็ออนกินสม.

(ราชนิเกลิง) ไก่สาว

จิ้งหนา) ถึงคิดเห็นช่องทางยังไม่ทำ ถึงทำดีก็ยังไม่ได้ทำอย่างไหนดีแน่.
พระเจ้าแผ่นดินทรงพระเมตตา หรือไม่เป็นที่พึ่งครัว. สัญญาที่เขาตกลงก็ลืมเสียแล้วเรา.
ของดีสิ่งเดียวพระเจ้าพ่อท่านที่ก็พ่อยอมพัน เชื้อพระวงศ์ยอมรับเกียงกันเรื่องนี้.
เห็นจะสุดสายป่านเสียแล้วแม่หาวานดูหวา ตกอยู่ในมือราชการเสียนี้ไม่มีทางแก้
ถึงเราไม่ตัดสินใจ เวลาก็ไกลออกไป.

จิ้งหนา) พระศิลป์ใช้หวดีหนทางก็มีทางเดียว. ตรงข้อต่อท่องเที่ยวเขาต้องรีบแล้วเรา.
เราจะเข้าชิงนางเสียในระหว่างวิวาห์ เหล่านี้ก็หมดปัญหาถึงใครจะมาข่มเหง.
ถึงใครจะว่าเราอ้อกี่ใส่นางเขาย. เห็นว่าสิ่นผลเราก็ตรงใจแน่.
ใครจะตระดอกสู่ชัย พระจะเด่นไม่แรง.

(ศรียาตราชาญชาน.) 2

พระพี่นางจงดีใจตรงปรารถนาหนหน่อย. เอ็นดูกันหนตัวน้อยๆอย่าห่วงช่วยเหลือนา
ศัตรูเด่นเข้ามาช่วยดาหาใช่ไหม ไม่เห็นช่วยดีช่วยเขาอย่างนี้.
หมายหมายจนหรือไม่เห็นมีวันรอง ถึงช่วยของใช่หมายมาตั้งแต่เช้าวันนี้.
เขาอดหมากจนปากเปลี่ยวไปถึงน่าเสียดาย

นามนา) อันว่าศรียาตราชาญชาญชี้ ขึ้นม้าตรีเข้าสู่ป่าล่าสัตว์.
เหล่าคนไปหลายพระยาที่ว่าหมากเนื่องนิ่งขาด. ตามชานคามเกวียนตลาดก็ล้างจะขาดเสียดาย
ที่ตามหาอาศัยเคลื่อนเรือนไปบางด้วยหมั่นยา. หมากฝาดๆเขาจัดหาทั้งหน้าศาลยังมี
อย่าย่อมย่ามข้าวแดนกลับไปตามเพื่อนประจำ.

ไม่ตรอตรา) พระเจ้าพี่นี้ก็แปลกสามัคคีเกิดขึ้นให้ หนูก็ช่วยอยู่เหมือนพระเจ้าพี่ชีช้า
เรื่องที่เก่าก็ไปพี่เอยพันไม่เป็นผล. พากันหลังตั้งต่อย่าสักเลยคนต่างๆ.
ศักของนี้เป็นหงษ์ที่อยู่ในห้องดูหา. อย่าเกลือกกลัวกับอีกาที่ดำตาหมองศรี

นามนา) อันว่าศรียาตราชาญชาญเรือง. ขี้ครหาก่อนดูแยง.ดูช่างแสดงไพจิตรา
ศัตรา) ก็ขี้ปรักอิจฉาจะศัตรูคล้ายกับจะดู. หนูไม่ห่วงนักจะดูศัตรูเขาดี.
นามนา) ก็ขี้ใม่ชอบอิจฉา.ต้องการดูจากา.
ศัตรา) ชีรปร่างอย่างขี้ตา. ตั้งกายาก็ดี.ๆ อัศจรรย์หนอคุณเอก.
นามนา) ก็ขี้ดูเท่ารอรถสม.

ตอนที่ ๔

เมื่อนั้น ท้าวกระหนังกหนึงเรียงศร ออกโรมลงจากหาชี ทนไม่ยั้งรั้งรา
ทรงกระบี่ราเปรียงเคียงข้าง ประปลายกลายกระบี่แล้วในทันที ขยับขันหนีหลังออกมา
~~เปลี่ยนแปลงกลับหน้าของโขมใหม่แทน~~ เมื่อนั้น สรีรางเทวากลับแข็ง กลับกระ
ให้ที่เปลี่ยนแปลง ต่อแต่งท่วงทีท่าวิชิต แทงต้องระตาแล้วฟันซ้ำ ไม่
ช้า มือหมดแต่สักนิด ตางองค์สักตวงราชฤทธิ์ แล้วไล่ตามตีตอ
เมื่อนั้น ท้าวกระหนังกหนึง กลัวหาญ กลับกระบี่ผลันปะขันหน. ไม่ย่อ
ท้นทรวง แทงล่วงของฟันหนีที ระเด่นมนตรีก็หลีกหลบ.
กระบี่ต่อกระบี่ฟาดกระทบ เป็นประเดี๋ยวนี้นกลบไปมา.

ตอนที่ ๔ หน้าพระลาน. / 4.

ระเด่น) พระระเด่นมนตรีเห็นแสงศรีส่องส่อง ทรงกอดพระน้องมามา เพราะเกลงท่าพี่
ถึงผู้ดีมาเห็นพระระเด่นก็ไม่พ่อน เราต้องสัญญากันเสียก่อนบอกชื่อว่าหล่อรักพี่
แล้วต่อหน้าพี่ขอกระหยู่ด้วยจงจร. ระร่วมกันมองเทวาของบอกมาเดี๋ยวนี้
หากน้องแม่ดื้อพี่ระเด็น กอดน้องให้ขาดแขนไป. ๆ

มุขมา) โสมอาน:มุขมาแม่หมดท่าสิ้นทาง. ว่าเท่าไรก็ไม่ฟังเลาหมดหนทางหลีกหัน.
แม่ชี้หน้าตวงหน้าแล้วบอกว่าพี่ระเด่น แสร่งเหินหล่อลงมาเป็นเล่นอย่างนี้
ที่นี่ดีอย่างไรมาไม่ใช่หมู่มนุษย์เมืองมาร. ระได้ยินกรุมมาคำไม่เลือกสถานที่ม้ที่
ไม่ว่ากลางสีหกรางอัน. กอดจูบกันแล้วลีลาศ.

อิเหนา) ช่างพระระน้องหรือช่างคิด ชวนมาหาเลื่อยเมื่อยหา ด้วยด้วยคำเสียดาย.
อันเมืองหมันหยาที่ฟ้าปอยู่เมืองเรือสู่เรือตาร. อันล่วงลับเท่าก็ลืมเจ้ากับพ

ปุนมา) อย่าเสียเลยพี่ระเด่นพอแบ่งก้าเห็นรายฟัน. ตากเมืองมาหมดสิ้นวันนี้ตาก็ตายด้วยกัน
น้องนอดีให้ปรอดอยู่ท่างดูชีวิตยังไม่ม่วย

ปันหยี) มอกินนีชีพม่วย นี่ระม่วยเดี๋ยวนี้

มะเดหวา) มะเดหวาตอบไปเห็นใจแม่เดินจิงตีกรอง. นี่น้องระเด่นเล่นกับน้องชื่นใจหนักหนา

อิเหนา) ตีให้เกลาปรอดพระน้องตรดาจิตอย่าสิ้นยา ว่าไม่แล้วกับตรดาแล้วกับระเด่นมนตรี.

เทพสี) ตาระสิ้นชาติก็ได้แล้วอย่าให้น้องม่วย

รตเทวี) แม่เตาสิ้นชาติให้ถูกตองระปรอดน้องเดียวนี้

มนตรี) ตองรบเสียพระตรดาตอย่าไปสิ้นชาติมาตาย

ประเดหวี) รักเพราะไม่ปรอดกินแม่ว่าเพราะ: กอดเจ้าเล่นฟรีรีบลูกไม่รู้ไม่เห็นกลิ่นเหมือนยังมี.

๑

(ของเรื่องใน)

ขอโทษ: ตามวาจาอันหยาบช้าสามัญ. หมายถึงให้ลายลักษณ์อักษร
แล้วสอดไว้ที่เขยที่เคยนอน. ฟังรักหอกกอนหนึ่งก่อ.
ค่อยตระโมงโลมลนลานสั่งสา. หางจะรักษาที่หาไม่.
หากจะออกนอกก็ชอบที่ชั้นใด. ควรปรึกษาหน้าหน้าไปราชการ

ปัทมา ปรีชาวนิชกุล

ดด//๔๕

ขุนช้าง★ขุนแผน ตอนพันทองท่านพัง.

(ปี่นศลิ่น)

๏ กล่าวถึงเณรน้อยพลายจุมพล. ไคเรียนพ่นต่เขนจัดอยู่วัดใหญ่อย.
ไค้ตำหรับราชทองล่มยังของแก่เก่า ครั้งพระครูเฒ่าเจ้าขวัญตา

(ชาชิ้นเกลิง)

๏ จะเริ่มเรื่องไนราชันตำนานมีมา ครั้งสมัยอยุธยาอนาจักร์กวางใหญ่
ชมค์พระครรชาชันชาชำครองแควน มีขุนแผนสืนเผ่าพันธ์มาจากทางจันไกร
เรื่องขุนแผนขุนช้างแบ่งกันมีเรื่องราวันทอง ทูกลวงอาญาที่ป่าต้องแม่วันทองสิ้นชีวาตย์.
ขุนแผนก็เลื่อนยศสาแหงชันเป็นพระกาญจนี ประมวลเรื่องที่จะมีมาจะขอกล่าวขันไหม่
คันเรื่องก่อนขุนแผนขอไคเรียนพ่นต่เขนจัด ไคเข้าอยู่ในวัดเรียนอาจารัหวัดสุไขทัย.
ไค้ตำหรับราชทองสล่องของแก่เก่า ครั้งพระครูเฒ่าเป็นผู้ที่จาไช้ใส่
ผงเรียนพระไตรปิฎก ไคสืนอกชื่นใจ. (สุรา)
เรื่องผจญมารเสร็จพ้นมีพันช่า หลีนต้นหญ้ารางชัดมีคันเป็นแห่น ขอล่วงลาเล็กด้วยคุณ
พระพรหมณ ด้วยอำนาจมนุรัฐวิทยา เรียกผู้ตายคายไส้ส่งจา ชอบนอบน้อม ถึงถึงที่ลงตาต้นผ่นกา
ไปยังกาญบุรีนี้ชื่อ ด้วยอำนาจตกตามพ่อ (ฉากบ้านขุนแผน.)

(สิงหิคีใหม่)

๏ จะกล่าวถึงท่านพระกาญบุรี มานั่งอยู่ที่หน้าบ้านอันกว้างใหญ่
นึกขุ่นเคืองถึงเรื่องลหนี้น ขันจาไปหาเงินในวันนั้น ๔

(ชาชิ้นเกลิง.)

๏ ครานั้นขุนแผนไค้คุมพลเมือง จึงหวิตกาญบุรีมานั่งอยู่หัวรอนหลวง.
ไค้ต่างพระไนหน่วยพระกรรณสั่นเค้าพระวรวงชา สามสี่ปีที่ผ่านมานับเป็นเวลาลวง
ปวงประชาราษฎรไม่เดือนร้อนลำคาญ สงบสำราญเป็นสุขเพราะเพื่อนทั้งปวง.
ไปเถอะอาตติดามาจะกลัวจะหนีไหน ขันพูดประชาวิไหร่เล่นไค้ความอาย.
ว่าแล้วไค้ลีบไค้ลีเมื่อคราวไปตีเชียงไหม่ ออกจากศูกไค้เพราะใครชิชะสายไวขันทัง
ขันพูดเปรียเปรยเปรียบเหมือนส่ามาเสียนในทวง. (ยักกลิง)

(หงษ์ทอง)

๏ ขุนแผนนองเขนแลเห็นยักษ์สิ่งสิ้นใจนักเป็นหนักหนา
ขึ้นเหยียบหลอมหน่วท่าฟิกล มิใช่ยักกินคนพิมาหม่า.
คนเป็นยักษมนหลอมคนไค. มาลองดีเราหรือไรขันหนา
หยิบผ่าสิรที่ต่ามมากีเสก อิติใจไล่เวทวิทยา
ครบล่วนเจ็ดคนใช้ชนช่าน. แล่งก่ไอาช่าสิรนั้นขวางป่า
ท่านชักหายขึ้นไปกับตากลายเป็นหมากินขัดดล ๒ อำนวยหมด.

เสร็จ = ๒๑//๒๐

จดหมายว่าอาตมาเณรจอมพล. บำเพ็ญทนปฏิบัติอยู่วัดไหน
ไม่ขาดเดือนจับหาอีกเมื่อสิ้นปี ได้ฟังพาอาลัยไปในยศตา.
ลือโยมท่านสิ้นปีขายเพื่อนจันทร์ ส่งจับหันให้ทุกวันสันนิกหนก.
อาตมาทุกเพียรเรียนวิธา มุกท่านหมู่หมายพลายได้มากมี.
ได้ฟังดูงามหน้องของแก่เก่า ได้เรียนเล่าเจนจบครบถ้วนสี.
อาตมาโยมน้ายตาสินายดี นี่คือย่แต่ตามนี้เป็นอย่างไร.
โยมว่าพี่โยมชายใจเป็นสุข หรือมีทุกข์เข็ญเป็นไฉน.
อยากโยมมาดูหน่อเป็นอย่างไร. ฟันหมั้นไว้เณรตีสีมาส.
หรือเดือนนี้ดีกันฉันไม่รู้ เพราะมาอยู่สิ้นปีได้ลหนักหนก.
อยากรู้ความจึงได้ตามโยมมา. ช่วยตอบท่านหากุ้นน้ำมาพลัน.
ดูกรอาตมาผู้ฉลาดสมัยใหม่ สอนดูกนโยมได้ไปสู่สวรรค์.
ไอ้ตาสนจึงเฉลยโยมพลัน เจริญพรเรื่องนั้นเณรจอมพล./

(รายนี้เกลี้ยง)

ดูหนังสือเรื่องนี้ไม่ลึกซึ้งดีนัก ช่างพร่องเพรียงเรียบร้อยลงเป็นตอนๆ
ตำนานแม่แก้วกับขุนช้างคนนี้ ทั้งสงกระพันชาตรีเกรงคนนี้ต้องเกรง
กลอนกระบวนโวหารทั้งน่าฟังหนักแน่น แทรกเรื่องอนอ่อนเสนาะน่าปรีดาเพลิน
แต่เรื่องนี้ขาดตอนอ่อนกลอนเอง
จะจดหมายถึงพ่อเณรให้พ่อแก่นั้นพลัน ทั้งสองพี่น้องท่านนอนยืนเกรงใจ
เขามาตีอนธยาช่วยกันฆ่าฟันไว ด้วยแย่งชิงนางเมรีอยู่ไหนเล่า.
แก้วไพเราะเสียงที่เกิดพ่อแผนอย่าเอาความแค้นเข้ามาคิด. เรื่องนี้โยมๆนิดๆไม่เหมาะเอาจิตไปเพ่ง
เพ่งไว้นั่นเป็นลูกยุ่งมันท่านท่างไกลกลิ่น ต้องเล่นกับมันจริงๆให้อ่ายสาแก่ใจ.
แก้วฉันพูดการไรฟังไม่ขึ้นใจเลยที่ลึงมันหลง พระองค์ชังเผ่าพงษ์ข้ากันไปตลอดระวง.
อ่ายธรรมดาคนท่านมันต้องกล่อมเรื่องรัก. ดูแต่คนแก่ฟันจะหัก เดี๋ยวมักชักจะเน่า
(เสน)อะไรกันเล่าแม้นแก้วทำเล่นแล้วเล่นกูแก้วเอ๋อตอนเช้าสาวผมมาพันมองดูตาเขม่
ปืนคิดกลมกลืนหลายอยู่ไม่สิ้นเลย/ (เรียนจดหมายไปจบพลมประกันฉัน.)

(สองไม้)

ขนแผนปลดหมอกออกทีพูสัมภับว่าอะเอียเหวยมองใกล้ แม่ทัพท่านรามังนั้นต่อ
มีชื่ออ่ากระไรใครใช้มา. ทตอะไรใบเจ็งอวดดียกมาตี เมืองไทยหาไม่หวา
ประสงค์สิ่งใดในเสร็จ. จงบอกแถลงวิชาสั่งไป
จอมพล) ๑ ยอดใหม่พาชาญจอมพลไปลอมุ่งตนหรอก. แก่แก่ทำขยะรอกมองกอ ตากหรือชื่อ
สมิงมีตรา. มีอิฐาเชี่ยวโรมหงชิงชัย. เรายกทัพครั้งนี้มีประสง พ่อให้มาโดยตรงยิ
ไม่ เจาหงษาเจ้าถอยผู้เกรี่ยงไกร มาลองศึกทางไทยจึงได้มา คนใหนชื่อสุพรรณ
เสนสมิท. มาลองฤทธิ์กับเรยาหงษา มาลู้กันต่อต่อตายอย่าช้า

ขนแผน) เหมือนเสกหมูสามมันเหวย. อะไรอย่างนี้เหรอ เสาขนแผนแล
ศักดิ์สิทธิ์ประจำ เสาเก่งมาสู้ได้ดีกันเดี๋ยวทำปะทะปะทังแล้วลากแม
แก้วกิ้วกี้ออกมาหาตอนนั้น เสามอมแก้ลิงมาชิงเวลาอย่างนี้ จนพลบค่ำเกลือ
กลั้นเขาตันสิ.

(ตอนผลัดลมพลัดตกเรือ)

ฝ่ายเสาพลายลมพลัดตกเรือปลอมตนตามคิด. สมเป็นชายผู้มีชาติใหม่
เหตุด้วยพี่หมื่นไวยผู้หยายคายเกินควร ใช้สำนวนจีบฝีปากไม่ว่าผู้หญิงคนใด
หลงนางสร้อยฟ้าน้ำใจขอ แล้วผลีให้พ่อเจ้าชีวิต.

เรามาปลอมเป็นมอญซ่อนกล พร้อมด้วยหนุมานฟ้อนหญ้า
กุมารทองนำหน้า สดแต่จะไปทางใหน

ให้ข้าฝูงพ่นพลายมาเป็นที่กราบซ้ายกราบขวา. พวกเธอจงฟังคำข้าตามสัญญาพ่อเถิด.
ใหม่ปันเมืองสุพรรณอย่าผันผ้นผัดคน ยิ่งบ่านคนยากคนจนเขาของอย่าขนเอาไป
ถ้าบ้านใหนมั่งมีแบ่งเขาไปบ้างพอควร อย่าก่อความลามลวนให้เกินควรไม่ได้
เรามีเงินแต่ชั่งกลางให้เขาตามๆ ครั้นๆ คงจำไว้นะพวกท่านว่าอย่าได้ม้วยมรณ์ใคร
ชักสาความเด็มประดังเกลือ สีเลือดเนื้อยนไกร

(จับขนแผนไสร้อรราชนิเกลิง)

ขนแผน) พ่อชอบใจความพลลักพ่อเป็นคนเข้มแข็ง ปีเสียแรงเลือดเนื้อชาติชื่อขนแผน
ใหม่จิตพ่อไม่เคยอาฆาตใครเลยไว้ไว้ พันดลฟ้าใครต้องทำพ่อแค้น
เสียแรงฟ้าให้ความชำนาญไปหลงเล่ห์ อีนางลาวเจ้าเล่ห์มันไม่มีใครหนักแหน
เจ้าใจดีนางสร้อยฟ้าไปหาตาเกยกวาด จะขอผูกอาฆาตจับเสกวาดผัดเปลี่ยน
จะจับมือตาเกยมัดไว้หยอดวัดพยาแมน.

ขอผล. กระผมพลายลมพลัดตกเรือมาครั้งนี้ ดังปวิริยะความเพียรอย่างหาญแหนงอน
ลูกเดียวเป็นอย่างไหนขอนอย่างท่านช่วยนึกกระ ทั้งศักดิ์เสือเหนือใต้ลักไปได้ดังใจฉัน
เรื่องผีโจรหลงล่มห์นางเจ้าเล่ห์แล่นกล ผมพลาดพลั้งอีกคนหนึ่งยังมีวาสนา.
เจ้าชีวิตตาเกยกวาดมันมาประมาทดูฉัน เจ้าอย่าเพ้นใหม่ฟังกินดีละอย่าตัวลอยแพน.
เสร็จจากเรื่องผีแล้วกูจะไปให้ถึงจะลองดีกับมึงที่วัดพระยาแมน.
ขอบ. คุณพ่ออย่าทรงกริ้วให้กระผมไปเถิดนะ (ปฏิเสธ) ครั้งที่ ๑.

(ราชินีเกลิง)

ละหมื่นไอยการมาทูลชวนชมมวลธรรมชาติ และอากาศตอนเช้า ดูเมฆน้อยลอยมาตามสายประทักทายชวนให้นึกถึงนางฟ้าที่

จะหนีไปอยู่ที่ไหนก็ได้ เสียงก็ยังแสนเศร้า ดังมากลางป่าดงลึกลับ ขณะที่ราษฎรกำลังขอแรงช่วยกันเก็บกวาดเศษซากไม้ที่ถูกลมพายุพัดหักโค่นลงมาขวางทางเดินอยู่ทั่วไป ต่างคนต่างก็ไม่เห็นจะมีใครสักคนเดียวที่จะสนใจเอาธุระกับเสียงร้องไห้ของหญิงสาวผู้นั้นเลย ต่างก็ทำงานกันไปตามหน้าที่ของตนๆ ไม่มีใครสนใจที่จะเหลียวมองดูเจ้าของเสียงร้องไห้นั้นเลย ต่างก็ทำงานกันไปตามหน้าที่ของตนๆ ไม่มีใครสนใจที่จะเหลียวมองดูเจ้าของเสียงร้องไห้นั้นเลย

พระโอรสได้ถูกนำไปเลี้ยงดูที่พลับพลาเขาจันทร์ ทั้งหมดตามแต่ละคนเคยชินปฏิบัติมาไม่ผิดเพี้ยน (ตรงคงฟัน)

(ฝ่ายข้างทอง) (เสร็จ)

ครั้นนั้นอันทองที่ต้องคำสาปพระมหาราชครูให้กลายเป็นตัวตะเข้ยังถูกสิ่งลูกยาจึงตามมาเป็นเปรตอสุรกาย อยู่ข้างทองสองเสียงร้องกังวานก็หายไปหยิบขนแผนขึ้นใช้เล่นเหมือนอย่างเคยด้วยใจสบายเกินที่จะพรรณนาได้ ส่วนนางลาวทองนั้นก็ยังคงนั่งอยู่ที่เดิมด้วยอาการเหม่อลอยเหมือนคนเสียสติ ไม่ยอมลุกขึ้นไปไหนมาไหนเลย ตลอดเวลาที่ขนแผนเล่นอยู่นั้น ก็ไม่ได้ยินเสียงนางลาวทองร้องไห้ออกมาแต่อย่างใดเลย ทั้งๆ ที่ขนแผนเล่นอยู่ใกล้ๆ นางลาวทองนั่นเอง

เหตุที่นางลาวทองไม่ยอมร้องไห้นั้น เพราะนางได้ถูกเวทมนตร์ของพระมหาราชครูสะกดเอาไว้ ไม่ให้ร้องไห้ได้ ถึงแม้ว่าจะเจ็บปวดรวดร้าวสักเพียงใดก็ตาม ก็ไม่สามารถที่จะร้องไห้ออกมาได้ ต้องกลืนน้ำตาลงไปในอกเสียทั้งหมด ทั้งนี้ก็เพราะเหตุที่ว่าพระมหาราชครูได้ทำการสาปนางลาวทองให้เป็นตัวตะเข้ ก็เพราะนางลาวทองได้ด่าว่าพระมหาราชครูอย่างรุนแรงนั่นเอง

ขณะที่ขนแผนกำลังเล่นอยู่นั้น ก็ได้มีนกกระจอกตัวหนึ่งบินมาเกาะอยู่ที่ต้นไม้ใกล้ๆ กับขนแผน แล้วก็ร้องขึ้นมาว่า

"จิ๊บๆ ๆ ๆ

(ราชนิเกลิง)

(พระ) เป็นบุญเพ็ญศิริมาเป็นวาสนาศิริพร ยกพรมจรรยาสิริขึ้นอรา
ฟ้าขอถวายบังคมลาสิ้นที่ห้องอยู่ในหนแห่ง (นาง) ขอบอกพี่ไม่เชื่อมแช่มช้อนน้อง
(พระ) ในห้องของน้องนั้นเล่าลอยต่างเช่นสวรรค์แดนเป็นของอ
(พระ) น้องอยู่นี่ใครคุมขอกหมู่มวลมาลีย์ (นาง) น้องอยู่หัวเฝ้าอกระเทียมง่าย ใครจะจับกินได้
(พระ) น้องอยู่สักหรืออาจารย์ห้องหรือพี่ชายบอก (นาง) ฟ้าอกของฉันนะไม่หรอกอย่างนั้น
(พระ) น้องมีสักหรืออาจารย์ห้องหรือพี่ชายบอก (นาง) ฟ้าอกของฉันนะไม่หรอกอย่างนั้น
(พระ) แม่ใครสอนให้บอกประกาศอกท่านเล่า (นาง) เรือนน้องมีสี่เสาใช่มาช้าวกางมุงฉัตร
(พระ) ในน้ำเป็นหนอยในป่าใช่นกหรือเนื้อเล่า (นาง) เรือนน้องมีสี่เสาใช่ผู้ชายชวนหา
(พระ) ฟ้าอย่อยกายไปเป็นม้าไปต้องกล้อสีบาท (นาง) ฟ้าต้องอาวุธสำปากแล้วให้ม้าลง
(พระ) ฟ้าไปเสียวันนี้แหละน้องเอ๋ย (นาง) ไปแล้วไปต้องกลับมา

ร้องสองชั้น

(พระนางเปรอสรถายแยบคายเชิงศึกไม่มีสอง แลเห็นลูกชายพลายคนอง
(พระนางกราดเกรี้ยวหวีดร้องระงมไพร ตระหวาดคล่าอะเลยหมีนไอยลา ยกกองทัพมาหาเกรงฤทธิ์
(พระนางเสียอกเสียใจคำคุณใจ แม่มิใช่สาธารณ์อมรดา เท่านี้หรือฟ้าอันทองที่ตื่น
(พระ) ไม่ไปรบสังหารยันเกษา ตัวตายใจยังยกสังลูกยา แม่ตามมาทำอะไรบอกมา
(ราชาย) ตัวเจ้าจะยกไปทัพ ศึกจะยับเป็นย่อยถอยหนี อันศึกนี้หนักหนาสาหัสนัก
(ราชาย) ไพรีย่อแรงจะรวกราญ จงรอรั้งระวังให้หลังดี ตาเสียฟ้าย่าโหมเข้าหักทาญ
(ราชาย) ตัวเจ้าเป็นใยมาไฉนท้าวทัน เสียสวรรค์ทั่วท้องพนาลี

(ตอนแต่งกายพลายชุมพล)

ชนแผนแต่งกายพลายชุมพล — ปลอมตนเป็นมอญใหม่ดูตามรี้น
นุ่งผ้าตาหมากลูกของลำมัน — ใส่เสื้อสงบันยอบ่าหยา
คอยค่าท่าประเสียงของอาสารย์ — ใจมอญแฝงผลัดพรรค์
ศรศิระดูใหม่ทองของขอบปีก — ใบหน้าขึ้นทับทิมสีมงคลทอง
ทองมหาสีตโรทะชนะชัย. — เหน็บมีดมีมอญใหม่ดูต่างต่อง
ชนแผนปีสีหนอกออกอาสาของ — ชุมพลพี่เลี้ยวพยองหนีโยธา. (เปลี่ยนเพลง)
ครั้นว่าตวประกายระยับศึก — ให้ก้องทัพสิงห์ครั่นสั่นฟ้า
ให้รีบยกพหลพลโยธา — ออกจากค่ายชายป่าพนาลัย

(ทัพประทะกัน)

ครั้นสังทัพไปรายรัง ร้องสังทุ่มฟ้าให้ฝีใหญ่ พลทุ่นหมุนโคลโดดเข้าไป
เลียงไล่ลงคูคูตรูตรี.

= สองไม้ =

พระไวยเห็นพลแตกฮือ ลายมอญใหม่โล่ลมหกหัก ถอยหนีจนทรโจนโผนเข้าไป
หลับตาสาธุการเรียกธาตุไฟ ดีทุกข์ใหม่ แล้วตามภาษาเขียนทางใน

4.

(เพลงมอญพลายชุมพล)

ลำเทวยๆ เอียงเอียงท่านแม่ทัพ สินธุ์ไชยเทพไท้หรือใคร.
แม่นฝีมือกล้าเข้าเล่งหัวใจ. ถวิลดูเล่นเป็นขวัญตา
ลำพลางทางท้าวเยาะเย้ย แล้วร้องเพลงไปๆ แล้วส่ายหน้า
เก้อๆ กูยๆ อ้ายอ่า แล้วย่ายรำทำท่าคะโรมรัน

= พระไวยตามพลายชุมพล = ฝีเกลิง

ลำเทวยๆ เอียงเอียงปีกหรือท่านแม่ทัพ ใยบอกย้อนหยันกันสังหรณ์ใจ.
ฝีมือเป็นมอญเมืองใหม่ใครเขาใช้เขาสอย ไม่มองเงาหัวตัวน้อยใยอวดหนังหน้า
เจ้าอวดหยิ่งปองมาคิดท่ามพ่อขุนแผน หรือฝีมือเป็นมอญเมืองแผนนี่ของพวกชาวมอญ
เจ้าอย่ามาเท่อเหมือนหนึ่งใครสักตัวตน เร่งสู้ฟันแผนยอดชุมพลแล้วยอมจำนนก่อนข้า.
เจ้ามอญน้อยเอ๋งชื่อไรเอ่ยใครเขาใช้เอ๋งมา.

= พลายชุมพลร้องมอญ =

ตราบใดยอดชายพลายชุมพล ปลอมตนผจญเพียรเป็นหนหา
ตัวกูหรือชื่อสมิงมอญตรา ปีตกูญเรืองยศฤทธิ์ไกร
ชื่อสมิงแมงตะยะดะระออม ในเมืองมอญใครไม่ยอต่อยศฤทธิ์ได้
ชื่นชื่อร้อฟังทุกครั้งไกร แม่ใช่ร้อชื่อเมียแมงตะยา.
พระครูญเรืองยศฤทธิ์เอย ชื่อสมิงตาระดาอยู่หงสา.
ตำหลอดสมิงอ้ายไทยใหม่ประดา แม่นใครกล้ากูจะฟันให้บรรลัย.

= พลายชุมพล = สองไม้.

พลายชุมพลตอบไปล้อมสา ขมแผนกูมาตั้งแต่ต้นว่าแก่ปู่ลูกชายอยู่ใคน
ชื่อชุมพลลูกแก่กวียา อีกคนหนึ่งเป็นลูกที่ตัดแม่ ฝีมือใครของแกเจ้าว่าใหม่
เป็นลูกอ้ายชนชาติพาลพาชา เสาหินอยู่ยังสัพยอก ขนอกรังร้องกระหึ่มดง
กระหม่อมมาดผมขอดตลอดหลัง หากอ้องอ้ายใจไม่ยอกำนับจงยิ่งยงว่าชุมแผน
เป็นฝีตา.

(พระไวย) สองไม้.

พระไวยชักดาบขึ้นไฟฟอนแม่เจ้ามอญก่อนแต่มลายา ความโมหาหักหาญมีดีมั่งมา
ดลาย สิ้นฝีมือประดาเป็นมารใจ ความใครยิ่งโกรธเกลียดเป็นยักษ์ ฟาดชุมพลเรื่องเพลี่ยง
พลาดหาเขาไม่ ชุมพลแยบคายออกด้วยหลักย่อ ฝ่ายพระไวยไม่เข้าต่อปลีกลัน
พระไวยแก่งตามออกความลับ โยกสับฉับฉาดดังฟาดฟันเป็นประตายายับตามไม่ทัน
ชุมพลฝืนหลบแล้วกระโดดถอย ต่อสู้ไปล่าหาชาชาญ พระไวยโยกสับเข้าใกล้ชิด.
ทั้งสองชาติชาตรีมีฤทธิ์ ไม่แพ้ชนะพลันรอนรอนกัน.

ฉบับ ๑ ลบ

ตอนกินเลี้ยง

) กล่าวถึงขนช้างมั่งในท้อง ยอเขาเจ้าจันทองเมียของพี่
น้องน้องน้อยพี่งมหรี่ พ่อขนช้างคนดีมีคนเดียว

(ขายนี้กลิ้ง)

ท้าวทับแดงนั้นแดนสุพรรณเขาพากันยอมพี่ ยกเป็นมหาเศรษฐีมีทองแท่งเต็มตาย.
มีเงินมั่งทั้งมีทั้งยศถาบันช่อง ข้าวเต็มฉางปลาเต็มหนองไม่รู้จะเอาไปไหน.
ใครเขาจะมาเรียกใช้ราจะเอาไปจ้างวัด ฟังเกิดศรัทธาจัดอาสาตัดสินใจ.
ไม่อาสาช้างใบสักสิบช้างสามสิบม้าไปปนเสิง. ทองละลายสลึงกว่าพี่จะสึงออกได้.
ถ้ากลัวแม่นั้นทองละซื้อของแต่งตัว ดีที่มีนักมีมั่งมีฉันไม่กลัวจะทนท่านอมให้.
ระย่อยชั่งพันชั่งหม่อมขนช้างตามใจ. (จันทอง)

พ่อขนช้างใจดีมีใครจะมีเหมือนเหมือน ผอกตาดวงตาดกับแสงเดือนที่จะให้ไม่ได้.
น้องมีสามนุ่งผ้าห่มทั้งเครื่องทองลายทอง ให้เต็มมันเต็มช่องเมียเหลือมือพี่จะใช้.
ตาแต่งเนื้อแต่งตัวแต่งเมื่อผัวเสร็จรี เพื่อให้สมหน้าพี่ว่าพ่อเศรษฐีมานี่ไหน
พ่อขนช้างไปไหนเมื่อขอไปไม่ห่าง ใครๆก็ชมว่าเมียพ่อช้าง คนมีมั่งสวยพอใช้
จะตกผ้าหรือถ้าหมากจะดูเมื่อหรือถ้าหมาก ตกระล่อมปอบเปาะเมื่อผัวจะทาเมียไป.
เมื่อวันงามวัดโบสถ์เขาพากันใจหายออกกลัน เมียของพ่อช้างเท่านั้นที่ใครมาแต่งไหน...
จะดูวัดโบสถ์เขาใจหายกันลัน ว่าสีหัวสันฉันใด. (ขุนช้าง)

อย่าพาอ่ำมือท้าวล้านเลยนะแม่ทานลดาพรม ใครเขาชมปืนมว่าเป็นชายชู้ใครๆ
ชาติชื่อคนท้าวล้านสมัยไหนชาญยกย่อง สิบเกวียนไว้เลี้ยงน้องนี่มาแต่ครั้งไหนๆ
ท้าวล้านทุ่งหาหลงนั้นสันเลี้ยนตลอด ฉลาดปากอยเป็นยอดมักสีคมรู้ใครๆ
มาบดนี้ทางช่างขาดมาดคนนี้ม่ามีใคร ว่าท้าวล้านเหมือนปลาสิ้นดงอย่างนั้นใช้ไม่ได้.
ชาติผู้ชายท้าวล้านมักอยู่ในขันเสร็จรี ฉันหนุ่มล้านเต็มที่มักสามีต้องหน่าย.
ว่าท้าวล้านอดสนประชาชื่นชอบยิ่ง เขาทำเลศทำผิวจะทำให้ตัวโปรดปราย.
ท้าวล้านเป็นเช่นดังนี้ เมียดีเสร็จรีเมืองไทย.

ขุนช้างแผนจ้างนวิบัติจันทอง.

คนิจจาพี่เขามาแนะนำนี่ดีอ่าแขกดีในหนเล่าน้อง พี่เห็นดีแม่จันทองพี่หลงมองหลงเพ
พี่จะมีแม่จันทองพี่หลงมาหลายเดือน.
แม่เมื่อยศพรรณดูน้ำหน้าจะอ้วนพลี แม่คงสวยสมดังคุยมั่งพี่ปรารถนา.
แม่มาจากวิพรรณทางนั้นถึงนี่ หรือนี่ แม่มาเรือหรือมารถหนทางมีตั้งมีมาเดือน.
แต่พี่จะสิ้นทุนท้อท่ามพี่หลายที ไม่กลัวพวกใจพี่จะจนทางนี้ไม่เดือน.
มีมาจนพี่นี่ล้มทองเสร็จรีเมื่อต้องทำใจ หนักวันเมียพรากไป. มันทำให้จนวาดเดือน.
ขุนช้างหม่อมผัวหัวจ้านพี่นี่ล้านเดือน
จันทอง). ฉันขอน้องพ่อแม่ทำการบ่อยครั้งดี เกิดมันหมันหนีก็ยังไม่ตายหายเมื่อน.
ช่างมันใจมารักสักวันสองวัน ใครมาชมช่างพรรณ. ดีเมียเสียงามเดือน.
ฯ หม่อมฯ ... ... ฟังเมียหนีตามชู้เจ้าเงินดีกว่าไม่ได้เลย

ยังพลังหอมเพราะพร่องกลิ่นเนื้อสาวเย็นแช่ เสียแก่ปูฟังไม่ไม่เอาคิดไปเสียว
น้องหวงไม่ให้เขาเข้าหาสมหวัง ที่ไม่ห่างไม่ห่างเกลียว
เหมือนเขาเจ้าตรงดีมีแต่ใจ เมื่อเสร็จสิ้นเสียงชมชื่นเคียว
เขาว่าคนมีเงินจิตรก็เสียจริงจริงพอง เห็นคนยากแล้วไม่มองเอาคิดไปของไปเที่ยว.
ก) ออเปรสสิ่งที่ขาดจนมันก็ไม่ทนต้องตาย ไม่เต็มฝายอยู่ได้ ก็มีแต่ตายออกเดียว.
ไม่ไหวมือหมอกเขาชู้ชีวิตาอยู่ได้ยาว มีมีสองข้างจอมแต่ทางเดียว
สิบเรือนจะตายไม่ตายเลย เอาไหว้คุณพระ เอาเมื่อยาดอกอ่อนใช้ดีเป็นสมุนไพรเขียว.
ข) ปีนป่ายกลัวแต่เก้งแก้ว มิหยอมแหล่วันทอง หยอดเสียงเย็นเสียดนองอยู่ข้างล่างเขียว.
ตกกูแม่ตกน้องมาตายตกทั้งที่ จงทำใจให้สบายมันก็เย็นเขียว
แต่ที่นั่งก็จริงไม่มีผิดสักนิดเดียวมาก หมดหมดหมดหมดมีมีต้องจิ้มกลับเขียว
อยู่ยากจนตกลูกยอมแยมตำแย / น้อง = พรรณเขาเย็นเขียวเอามีมาฝากเหมือน.
ง) ออดังหวังพรรณหรือจะพ้นกรงเท่า เมื่อหักอ่อนข้างหักข้างเขาเขียวเหมือน
หอมหวานหวังจ่อ ก็ใกล้ตอใกล้เขียว

= ตีลมเข้าห้องวันทอง =

เตรียมอาสีอาวุธประดับหรือพร้อม ฟันกลางล้อมก่อต่อหอมปีกก่อนรอแล้วแทง
ตีนทอง) เข้าไปจ่อง่ายดีเดียวมีน้ำลอก สาดากฝักไปแอบฝังอยู่ข้างฝา พ่อหรือลูกตีกันว่า
ตกเปิดกลอนแล้วก็ย่องมาหลังมีกัน
ง) ฟันกลางล้องวันทองเลย ถอดหมวกไหลกระเรอเปลือกหมด.
จะหลับจริงหรือแสร้งนั่งนิ่งนิ่งดู หรือโกรธเคืองว่าฟันท้องลูก.
ความที่รักหนักหนาสองรองจากพ่อ ไม่ใกล้กลัวเลยตายรักแท้ ยักยิ่ง.
เผอิญเกิดอนิจจาฟันตีดจริง ห้องอย่ากริ่งโกรธฟันของฉัน.
ห้องลืมแล้วหรือที่พ่อมากระทำชำ เคยเดดีในห้องห้องนอนที่ไร่ฝาย.
ฟันตกหมากองในปากฟันยังตาย แหนชายฟันยังรองให้ห้องห้อม.
ห้องใจร้ายยังมีหน้ามาหย่ามาก จิ้มอวัยแผลลูกแต่ไก่ก่อน
ไม่หวงใยอาลัยขวัญ ร้องไห้ห้องห้อม เพื่อนฟันห้องน้ำแก้วหรือเรอหนา.
ง) พอแล้ว เสียงร้องไห้ เราแก่แม่ปามันมีมาพ่อหมก.
จะอ้อนวอนขอชีวิตรักษา ตีตีหอกขายหน้าเขาอีกหลอ (ลายเส้น)

ลิ้นเสียแล้วหรือเมื่อยเมื่อก่อนที่เคยเสียงดัง เรื่องเก่าๆ ลูกอย่างมันมีดีดีดีดี
ตะขบชมชิมมันฟองอาฟันหน้องหนีมาหาย. ต้องหอมกลิ่นฟันกันทรายชื่นใจดีดี
ราคาว่าเป็นคนใหม่จึงถูกเขาเกลียดชัง เราสองคนหนาหนาวแต่ลูกอย่าลืม
ต่างยกย่ำฝ่าฝืนออกจากกรงหลีกตรง หอมกลิ่นดีนอยู่ในดงเข้าไปใกล้ไม่ได้
หิ้วอาหารกลางวันมาระเหิดตก ก็ไม่ผิดกันมากดุ้นหม่น
ยามกลางคืนจะหอมอาศัยหอมไม่ทน กลิ่นห้องแม่ห้องหอมกลมเมื่อกล่อมเขา
ลาลืมสักนิดหน่อยเถิดหนา

ทอง ขอเรียนให้เสด็จพ่อทรงทราบด้วยเถิด เรื่องฐานยกช่องเรานี้ ไม่มีหลักฐานอะไร
พ่อแสนกลัวมาลงโทษห้องตั้งห้องหมดๆ. ถูกขนาดนี้ก็ดีแล้วเรียกว่าเรียบร้อยดีแล้ว
หลังตกอยู่ฝ่ายต่องทมชายอันนี้. สิบเบี้ยนี้ก็ว่า. ไม่มีใครหาสู่.
ว่าพี่แสนออกจากตกมาร่วมสามเดือนสาว. ทั้งเปลี่ยนทั้งเปลี่ยนสาวสาวพรหมจารี
ที่สิตรีบกลับเรือนใครมีใหม่พ่อพี่แสนก็ไม่ทราบ. ชั่วหรอกเจ้าหนี้ชมไว้ที่ไม่ใจดำ
จำนำเปลี่ยนช่วงตราวพอร่ำเข้าก็ไป. พ่อแสนอย่าก่อกวนใจให้ใครเลยนะ.
พ่อถูกจงหักใจห้าม. ไปรดน้องด้วยความเอ็นดู.
ที่ใดเอยอันทองไม่รู้รองหลักเรียบ เพราะอ้ายขนช้างหัวเกลี้ยงนี่แหละนี่
เอ็นดู. ห้องเป็นของพี่มากก่อนอย่าตัดรอนรักร้าง อ้ายขนช้างเล็กนิดนิดกับ
เรื่องขนช้างเมื่อชาติไหนไม่สู่โรงเรียน. ยังมากเท่าเดี๋ยวนี้ก็ดูพ่อแสนจึงกลัวมา
เรื่องสัมเลยมาเจ้าก็ปลอยให้เลิกเลยไม่. นี่เมื่อยังหัดยังใหญ่ไม่หนักเกินมา.
อย่าเอาเลยมาดอกเลยหมอว่าพ่อพลายแก้ว.
พี่ก็รู้อยู่แล้วไม่ต้องสอนดอก.
แก้เต่าเขาสั่งมาเรียกกินนี่ให้ดี
อ้ายพี่นี่แก่แต่ถ่องแต่จิตใจยังสั้น.
ดูซิดาเจ้าจะไปอดสมัดสี.
ก้วันทองเมื่อนี้ไม่หนอนี่ชีวิต.
ไม่ละอายฟ้าดินธรรม
ขนพี่ทิกหมด.
ดูซิยังกลัวอยู่ได้
ที่หาม. จำไม่ได้
วันทองหลัก
แสนสนุกเลย บันทึกปี ร.๓

ปี ๑

เดียวนี้มีของปนหมดรวมกวน ทลับจับเอ
อันไปได้ (ว.เป็นหรือตาย ยังรู้ไม่แน่ (ว่า) หมอมฉัน
ไม่ยอมให้ปลงแก่ทีเดียว มีสือมอม หรือแกล้งไม่
ฉลาด เมื่อเวลายังไม่ตาย ก็ยังเป็นไปได้ และพระ
ราชประสงค์ก็เห็นแล้วแก่ไม่ทรงพระโรค (ว.) ตรัสว่า
ไม่ใช่ของสำคัญ หรือว่าเป็นการสำคัญ หมอมฉัน
ก็ลาออกไปในวันนี้ (ว.) เอาไปสั่งสอนเขาเสีย ๒ ปี
(ว.) ก็ยังไม่ทันแก่ตัว สี่ปีก็ยังแก่ว่าเป็นหนุ่ม
อยู่ ขอให้ทรงพระเจริญเถิด

ตอนพระยาช้างมาล่วงหน้าพระมาไวย.

๏ กลับกลาวถึงเจ้าจอมหมอมในช้าง. พอเรือรายแสงทองผ่องอำไพ
สังให้ยกช้างงาสี่งาขาม. เรือกฟานฉลวนสามผ่าแดงใส
สี่งเสร็จลายมงคลวิธีระเทย. เชือกรายเข้าไปทูลบังคมลา
ก็คิดแต่ในใจตำหน่าอยู่ไปมา. ลงไปสิเอาตีนหน้าฟอมาฟอแม่
ปล่อยเขาก็ยังกำมันปั้นเป็นปืก. ยังไม่ตำรำลึกออกเป็นแสง
แต่สิ้นสิ้นหมอกว่าฝาหอยแครง. เสร็จลงมาทาแป้งดูเฉิดฉาย
ดูดังว่าช่างสลักขึ้นรักพลาย. ยาวไพร่มาดมายตามพลาง
๏ ขนช้างลงขึ้นหมอกลาง. พร้อมหมายหมอย่ำที่นั่น
ขนแดงสีรุ้งจักทักทายกัน. พระไวยผันหน้าค้อมด้วยสิดสาย
ไว้สำรับเรียงรอสิ้งหอกลาง. เลี่ยงขนมหวานเลิกสิ้นทั้งหลาย
ทั้งของเคี้ยวเรียงรินสิ้นสาย. ขนช้างชื่นชอบชาญกลายมั่งสิดคม
ลงไหว้ใส่ชื่อลิงพลำมาทัน. ลงมาช่ำช่ำมาดเสียงขม
หมู่ใกล้ใส่สิ้นกินออกชม. กระดากระเดี่ยวเดียวปันเป็นแปลงไป
ขนช้างเชยว่าจะจ้าน. ยังหย่อนยกโยนคลิดใส่
เมื่องกระโดดมาใกล้แกล้งเข้าไป. ครอบหัวเข้าไว้เสียนเกลี้ยง
ช่อมีดกันป้องหนาทีตาปรือ. เอยีใครดูดูสิ้นเจ้ากดถัง
พระไวยอายหน้าว่าไม่ฟัง. ลูกจันชักเชือกสิ้นสมประสงค์
๏ จันทองโดยมาออกมาด. ไสยอดสิ้นจะแทงแย่นสิ้นหน้
ออกจากห้องช้องตาดูราตรีอ่อนไปบ้า. ร้างที่ไว้ไม่ปลุกอาจใจ
๏ ขนช้างฟังเมียทีตาปรือ. ออออ้อเออหาลายไหม่
ลากจันเดินตีกดูทีหนักไป. แม่ลาไวยช่วยเป็นวาระวิน
ฟังเป็นเจ้าขรัวตาละมม. หางพามสิ้นหดไปหมดสิ้น
ที่เคยเป็นดวงดอยหลายแผนสิ้น. แล้วแลบลิ้นเกรงตาตามหลอง

* กินทองผลักไสพระไวยต่ำ
ปีศัลคอยขัดหนึ่งฟังลำพอง.
ขนช้างก็ลงเสยขึ้นเกือบถึง
กองทองจะตองกูหรืออ้ายพลาย.
อ้ายธาตีอีกกูไม่รู้คุณ.
มาต่อหน้าข่มขู่ใจเจ็บ
พระไวย์ได้ฟังขนช้างว่า
อ้ายช้างล้านมาประจานให้เขามตา.
เสาะเป็นไรก็เป็นไป
ถึงพลองร้องกรีดดังเขาควาย.
แกกระทบเขายืดอยู่ยอดคอก.
ไม่ต้องอ้างพ่อไวย.
ไปขอเสียเถิดหนาหัว
จะได้ปูน.
ว่าเพราะเมีย
ถึงอย่างนี้ยังมารดา.
ปีศัลคืนชิงมารดา.
ผู้ชิงนี้เขาถือกองทอง.
ปล่อยไปเสียเถิดเราเลิกมือ.
ยกต่อลูกขา
ข้าต่อเต้นเป็นชีวิตม์.
ก็ยังชีวิตม์ตน
เขาสลับหาหาว่าเรา.
ข้าเสียอีกวามะรืนโน้น.
ถึงมือนลูกเล็กเด็กอมมือ.
แต่เขาลูกมีวิชาสัง.
ตระหนี่นเขาก็คิดเพราะสินเมา.
ไม่ใช่ขนช้างค่อยล่างขึ้น.
ว่าไปเขาใช้ราชการ.
เขามือมารับอ้ายไปข่า.
อย่าปล่องจะเป็นการลึกหาว.
ชื่อพ่อก็อ้ายพลายคลำขาดตอย.
ลึกว่าจะนิ่งขาดตายเสียเปล่า.

มาเรียกข้าว่าเจ้าไวยไปจองทอง.
หาไม่กูกดตอลองให้แหบตาย.
ทุกอย่างคิดดีคนเล่นขายๆ.
หรือเชื่อเช่นว่าเป็นหนุ่มมหาดเล็ก.
สือใครและคือนขนตั้งแต่เด็ก.
เมื่อเล็กใครเลี้ยงให้เป็นตน.
ใครใช้ราชการสิ้นดินหัว.
ถึงจะชั่วถอดชื่อกูขนหนง.
ขัดสีฉวีหมดชีดฝากไฟม.
ขนช้างล้มกองไปมาไป.
พระไวยขัดใจตาไปปราดเข้า.
อย่าสือใจคนเมาเลยเลยเจ้าคุณ.
ไม่รู้ตัวเสียประตาว่าขันที
จงอย่าหยันหันเหวนแก่มารดา!
ถึงอย่างนี้ยังเป็นแต่จะขายหน้า.
หาไม่ไม่ตระหนาเท่าฝีมือ.
ของข้าน้องเจ้าเจ้าเป็นอาหรือ.
แต่ผมมาสมัครเข้าอยู่เขาลือเล่นกลมกน.
ช่างไม่ว่าน่าปราชญ์กันสักหน.
แต่ลูกชายอายคนฟันหัวเรา.
เอาจะสักกี่มากเลยเสียเจ้า.
สือใครเล่นขาสิมิให้กันลือ.
เป็นตัวโลนเลยเลยไม่เห็นหรือ.
มีคนดีใช้ยอยิ่งคือเป็นคนเขา.
ข้าเห็นดีกล่อยเจ้าถังเมื่อไหร่เลา
เขาต่อยเอาก็มอสมกับหน้าคน.
ลูกขึ้นถกขมนเพียงงามกัน
ต่อยกูปากเป็นเพราะสิ่งด่า.
มาใส่ขวดมิดาบังเกิดหัว.
ถูกจับตัวเอาไปขังไว้ในคุกใต้.
ฝรั่งมาโหล่ฟันเป็นลอยไม่ชักลืม.
สิรู้สึกมาได้ทีดีดัน

ไม่มีกรองกลอง

ครานั้นพระไวยได้ฟัง
ก็แน่ใจสิ้นหายฟันฉัน
อีกใยมิหักคอคนทั้งปวง
เหนียมหลังยังทำเสือกขวำไป.

เลิกเลิกสิ้งความหลังแต่ก่อนสิ้น
สิ้นของกลางท่วมทั้งปวงไว้.
เพราะบุญมีหนีเสียนอกมาได้.
เอาหัวอกตัวไปอีกทีหนึ่ง./

ไชตาช่างสีแก้วมาถึงแม่วันทอง มาเมื่อไหร่เล่าน้องมากับใครใคนนน.
แม่จากลีพรรณมาร่ำพ่อเศร้าสร้อยอก. แม่เดินทางมาทั้งกลางวันกลางคืน
ถ้าหากไม่มีทางไปเรือแห่งก็คงมีแต่ล้อม. มีแต่ทางเพียงนิดพอมาจากไปนั่น
ทางเล่มีทางบกหนทางก็คดคอนเอ่อนอ่อน. แม่ตรองดูหรือตรองไปเอ่อนอ่อน
หมู่ตรองช้างต่อหรือช้างพัง หรือช้างพังช้างตกมัน/

ร่ำร้องแล้วนางศรีมาลาเอ๋ยนางเอ๋ยนางเอ๋ยนางเอ๋ย ฟ้าอย่าร้องไห้ให้ฝนตกเลย
ร่ำหวังดูอุตริจะรักเจ้าเหมือนเมื่อก่อนเลย ไม่ได้เลย
ไม่ได้ดูดอกจันทร์ดอกจันทร์ดอกจันทร์ดอกจันทร์ ไม่ได้ดูดอกจันทร์ดอกจันทร์ดอกจันทร์ดอกจันทร์

ขอเล่าเรื่องในวรรณคดีและวรรณคดี. สมัยศรีอยุธยาเป็นเมืองหลวงก่อน
เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผนใช้เป็นกลอนเสภา. สมัยต่อมาเปลี่ยนมาเป็นกลอน
กลายเป็นบทเป็นกลอน. ยอดปราสาทราชมนเทียรเจ้าสิ้นวลนิลเอี่ยม
ภาพวาดมลายศิลป์. เป็นกลอนสุภาพเรื่องเดียวกัน.
สัมผัสชื่อของตัวละครมีอิเตอรูร. ตามตำราพลายงาม
ที่ร่ายยาวยืดยืด. เหตุเพราะเจ้าพลายงามไม่ชื่อตรงต่อขา.
ทองประศรีมาลา. ถึงหรือไม่เรื่องเสื่อมร้อน. เสมอต้นเสมอปลาย
ก่อนอยู่ สุภาษิตสอนหญิง. พลายบัวอ่านตามไปแล้ว. เพราะหญิง
เราก่อนนี้ ใช่เจ้าพลายงาม มีใช่ของดีเลิศ.

= ชมโฉม =

รูปทรงของดังเอวอ้อนแอ้น. แขนแขนอ่อนช้อยชำนาญลม.
ดังวาดไว้วงวาดในตำรา. ใครชมแล้วคงชื่นชื่นอก.

= เสียท =

หัวขันกรุยกรายดังลงท่าน้อง. เสร็จทองเอนอ่องฝั่งฟ้า.
ใครเห็นไม่เกินแรงหัว. ร้อนร่มกลิ่นอบอวลดังผอมไฟ.
ที่ลองหน่มกลิ่นกลิ่นต้องตามรัก. ดังอกชนหักทรวงเสียดายลอง.
ปลิมใครดังชื่อตะบรรลือ. รักจนใจไม่สิ้นหน่ายรา.

ต่อไป

ข้อสอบ พลายบัวต้องกลับไปหรือไม่ไปหว.
ทางพลายตกใจสิ้นคิด. เขาพลายไปย่นย่อหยดรอรา.
ยืนหัวคำรบกบัวชื่นเหนื่อหัว. พลายบัวปลอกแปลกต้องตาม.
สั่งดรมสามตนมนาม. แสร็จปาไฟพลันทันที.

ฝากลิง. เกี้ยวหนี

เจ้าพลายมิ่งตรองตรึก ไม่เคยนึกเกรงกริ่ง.
เห็นนางตกมีปรกติจริง กลายเป็นหลงงมงัน.
เดินเข้าใกล้ชิดเคียงอน ไปด้วยฉันทลาพัน
ตามนึกถึงบ้องหามลัดราย กว่ามาถึงสิ้นรัมมองขน.
แม้หลงใจในมนุษย์. ยังแพ้พลดความหลอ.
เมื่อเข็มดนแล้วไหนอ ฝ่าระยะปะปู.
เหล้มน้องนางตกมี. แม่ทีฟุ่งฟน.
ถึงร่างมนเสนู่หัจน์. ให้ชายชานทากเลี้ยงขน.
กูจะลองฝูงช้าง ช้างยังต่อไอ่อนา.
กูจะลองฝูงปลา. เบี้ยงมันยังมาชิดชัน.
ขนกูจะลองป่าตก ต้องนึงหักไนลตก.
กูจะลองฝูงนก ยังสิบหวกตกหล่น.
ใจอมนุษย์สิทธิ์ชีวิตร. ประสงค์ให้กลวาน:
แล้วอ่านไม่พบหน้าชาย: มะมะพะทะอีกหน.
ให้นางรักใคร่ใจแทบขาด ไปตลอดอายุของมนุษ

เสียง. เท่าเดิมแต่พยางค์

ต่างชั้นมรรไอสิ้นในชีวิต. ดูฝีลิกในหว่างลองไสว
เปิดประตูเห็นแต่ไก่แล้วแลไป ตรึงไปมองหางไม่ลางตา

= ผลจาก =

เสียงตามปลุกต่างทองธรรมชาติ. ความรักปลุกปลานชูชานอรา.
ประจงการร้อนางขึ้นอย่างดัก. เขาตั้งแนบกายพงางอน.
เข้ารับใจมิอมขาย. ไปจากจร. ตัวออาจสมรสรักหน่องปัน

ตอน. ชั่วมา.

เสียงพลายมิ่งยักรังตั้งท่าปั้น. ใจดีในใจคนจับจิตมนุ
คนใดดีมีใจคนชั่วตัว. คนรักคลั่งไม่ลดลดลง
ระบำรักคนมีมากหลายหญิง. คนที่เขาเมื่อยเสื่อยคลายมักย่อนใ
ต่างอย่างนางในมีพลายเขาราชรอน. เสียงพลายกอนพังอ่านบริ
เสื่อเสียต่างเขาขาดเขาหักปัน. ก่อยูฝอนพอลับอับหุ
มักรักใจชักเชื่องให้หลงใหลลิ. รักเสียงพลายกลัวสื่อสัตย์ลิน

= ตอนพิมลาวทอง ทะเลาะกัน =

ความนี้จึงโฉมเจ้าพิมทอง. เศร้าหมองใส่ยกสร้อยละห้อยหน้า.
เช้าเย็นเป็นทุกข์ทุกเวลา ได้อ่านสายทองอ่านก็สิ้นใจ.
จับผ้าน้อยห้อยหน้าเผยหน้าต่าง. เห็นเรื่องพิมจอดวางออกกลางใหม่!
ตาม่อมแก้วมาแล้วมิใช่ใคร. ลงจากบรรไดรีบเดินมา.
ตรงเข้าถึงเรือนพิมร้องถาม เห็นฝากหมอมุ่มหน้าอยู่แม่นหมด.
ชมแขนเห็นน้อยงามทองมา. จึงเชิญมาพิมเชิญขึ้นหาที่ห้องนอน.
งามทองเห็นยิ่งทวีทุกข์ทวีทวี. ยกมือไหว้บังคับหมอมห้องนอน.
ออกปากยกยอตรึตรึตรองตรอง. กอดคอเข้าพิมร้องสอนไปๆ
เห็นพิมเห็นหมดสิ้นอ่อนใจ เพื่อนพิมอนุพิมพี่เป็นไฉน.
เจ้าจงบอกเล่าแต่ก่อนไป. หรือไม่ใจหมองมัวอย่าตัวช้า.
เห็นจะมีใครมาเกี้ยวเจ้าพิมนี้ เสื่อมศรีเสียหาย่อยละห้อยหา.
จึงร้องไห้ไม่บอกออกวาจา. ต่อจะมีใครมาระทึกแค้น.
เห็นหน้าพิมจะดีใจ. มีร้องไห้ยกเสร็จจนเหลือเกิน.
สิ้นสัสดรดูชีพิมคิดแคลน. คิดแล้วขุนแผนก็ตรมตรม.
เป็นไรน้องหมองเศร้าเจ้าพิมเอย. อย่าร้องไห้นักเลยพี่น้องย่า.
ร้อนตายพลายแก้วเจ้าพิมเอย. เสียดันสิ่งไรหรือไม่บอกน้อง.
ตรานั้นขมแขมแสนสลดจิต. แค้นคิดเลื่อนลอยหลั่งไหล.
ระคองหรือมิตรคิดมอดม้วยใจ. เป็นไรเป็นกันพิมจงมี
เขาก็รักเราก็รักทั้งนั้น อีกช้างสิงห์เล่นกันพิมพี่ปี.
ถึงอีกท่าแม่นั้นมีก็ดี จะจับจิกหัวตีให้หนีใจ.
ไม่มีคนคิดกันจะเอาเมีย. อ่าดาวแพงกเสี่ยงมาให้
ไม่ให้ร้องต่างๆ ตกอย่างไป. ขดลากไพร่นั้นไซร้เป็นข้าเรา.
ใจอาจใจน้องหรือมาเลื่อนหอ ไม่ปลาเรือมคอมต่อเล่นข่าวๆ.
ทดเทียมมันมีใช่ธาตุ. สิ้นเจรจาจะไม่เลี้ยงก็ตามที.
ถึงว่าน้องทองไม่เข้าท่อ แต่ร้องมาขอเจ้าข้าตรึมี
ถึงอีนี่ก็จะเสียประพันธ์ แม่แสนดีที่ลดในอกเรา.
ถึงอีนี่หมื่นแสนก็ทิ้งเมิน จะยิ่งรักหนักเอาเข้าไม่ว่า.
ถึงเจ้าพิมพิมพิมพลตรา เหมือนขนับดีดรเพื่อจะเอาเอาตลงใจ.
ถึงลูกไพร่นั่งใจอยู่พร้อมพร้อม เรือไปร้อมเก้ามีมีอีกเรือใหญ่
ถึงแกล้งกวัดดีจะขัดใจ. จะใส่พิมเสียให้สิ้นทั้งสมรรถ.

ตลาดซื้อสักใหม่.

พอตื่นออกมาจากเตียงในมันก็เป็นเช้าแล้ว. ก็เลยลงไปอาบน้ำล้างหน้าล้างตา.
มานั่งนึกถึงหน้าพ่อมานั่งอาบน้ำน้อย พี่รักก็ไม่ได้มาด้วย เมื่อคืนสองรุ่นสาว.
รีบลงมาหาพ่อแม่ที่ข้างล่างเลย.
พี่อาศัยนั่งเบียดกับพ่อกับแม่นั่นแหละ. พี่ร้องรักก็ไปนั่งเบียดกับน้องเล็กๆ
ตามประสาของเขา ตำรับตำราไม่มี. ผมก็ไม่ได้ถือตัวเป็นใหญ่.
ข้าวร้องรักอิ่มแล้วน้องเล็กก็อิ่มแล้ว เมื่อนั่งนานๆ ก็เมื่อยขาเหมือนกัน.
เปลี่ยนเสื้อผ้าแล้วก็ไปรอบ้านกัน.

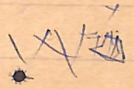

ฝักกลิ่ง.

เสร็จพลายน้อยออกชายหนึ่งนางไม้ไทยดี. เข้าเข้าชื่อออมแล้วกลับถ้อนฝีพาย.
ฝ่ายอยับจับต่อง ชีแม่กวักองไสยศาสตร์. แม่ลิงเคลื่อนกลับคืนมา.

เสร็จแล้วแต่นแต่ง

หนนะไม่รักฝีแล้ว แม่ออมแก้วคนเก่ง.
เรวกับเสือดกฝักเลย. ไม่กลัวเอากระท่อเกอ.
ขอเรวกันหลันหลวงแฝน ดีดงกรังทั้งเพ.
ตัวอิชัดตามพลันน่า. เองเกิงมาในมายาเกอ.
อ่อมเทพรักลวน. มหาอิรรีเจ.
สาวมองรักสีท้องเพ. เปือยตามสาวลมลิงเพอ.
อมนะมระคันเนตา. ทีสาวจองมองน่า.
ตาต่อตามระสำนต่อ เหมือนเกาะอกเกมเกอ.
เปรวอาดมให้อมกระผือ แล้วใช้ปีกชักเชย.

ฉบองวัย
พ.) แม่แก้วข้า แม่แก้ว. คันรักแม่แก้วจันใจ

เมื่องเกิดเกอยางอนหนึ่ง ไปออนให้ใครเอาเอย.
น) ฝีรักแก้วจริง ๆ แลวิ่งอยู่ท่องอก.
พ) ใจอันมณีลงเหวเอย. ฝีบอกออกท่อเกอ.
น) แฟนเก่าเข้ามาเพชิด ฝีกลัวเดินหน่าหนี.
เมื่องแรกรักเล่นอยู่ เพื่นของฝีเปอเยอ.
พ) หอมฝีกลิ่นแก้ม ไม่เหมือนแก้มหอมกลิ่น.
ขอให้ฝีอยู่เองอม่อม. เถิดนะแม่ชื่นใจเอย.
อย่ากอดปองบ่อยครั้ง ท่อยปองเกอย.

อุกทัพ

ที่แหละเรื่องอาหาร ทุกสิ่งอย่างที่ต้องการย่อม อาหารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง
นั่นไม่ต้องว่าเป็นทหาร ต่างชั้นต่างกันจากกัน จะมีให้เหลือเฟือนั้น ยังขาดแคลนอยู่เสมอ
แต่ในเรื่องอันนี้ ไม่เคยเพราะไม่พอกินอย่างเดียว /

มีคนมาชวนไปตกปลา ตกได้ตัวเล็กตัวน้อยนิดหน่อย

ตาเลื่อนก็เลื่อนเรือมาจับ ยังดีที่มีอยู่ ๒ ตัวของตา.

ตกเสร็จเรียบร้อยแล้ว. ตนเองก็มองดูรอบข้าง

พลันก็ ~~พบเห็นดอกไม้ดอกเหลือง ดอกเล็กๆ~~
พบเห็นเม็นมีประโยชน์ เก็บเอาดอกเอาใบมาต้มกินพลัน.

ถ้าจะดูอย่างเก่าแล้วก็ เรื่องชาติเดียวกันอย่างไรอยู่ใหม่.

ที่เพื่อนอาจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เหมือนหนึ่งไม่มีอกลงดูเอา.

ไม่รู้จักสิ่งน้อยสิ่งใหญ่ ก็ไปโยนของตกค้างปิดกันเขา.

เป็นของน้อยมากอย่างที่ว่าแล้ว ไม่ถือเป็นของของหลวง.

แม้นบางคนจะถือว่าเป็นของหลวง ใครจะไปกล้าเก็บกินล่ะ.

ใช่ว่าก็ได้ทำงานมาเหนื่อย แต่จริงอยู่ก็ทำงานอยู่แท้ๆ.

ดำรามัน พระองค์ผู้ทรงเดช.
ปิ่นมกุฎเรืองศรี เหมือนสามราเข้ามาอัญชลี.
พระปรางเหมือนหลกในอก ด้วยเดชะพระเวสสันดรชาติ
เผื่อกุศลรักใคร่ พระทั้งอ่อน จึงตรัสความยังตามราชฎร.

ดำรามัน. โอมเจ้าพลายงาม.
เมื่อเป็นความชนะขนขวัญฉัน. กลับมาอยู่บ้านสำราญครัน.
เกษมสรรสุขสมัครสมรมวน. พร้อมหน้าข้าเฝ้าเต่ามารดา.
ตรึกตรองตรารำพึงหวลใจ พระเมตตาของพระองค์ยิ่งนัก
ไม่สมควรเคืองคับขนขวัง. ข่มขืนเอาเดรัจฉานมาทำชอบ.
หน่ออาสัตรหมองใจไม่หมดหมาย. สู้ขุดคุ้ยเข้าไปแทงถึงคนจริงไร.
ห้องตาหลงพ้นขนาดช้าง. ดำรงตั้งเคียงคล่องพระจ่างไว.
ดูดังหนึ่งพระเข็นเย็นเฉื่อยใจ สะอื้นเบื่อบเสียงคนไม่พอ
แว่วเสียงฆ้องประโคมดัง ลองฉมล่องดงขนวน.
คนนับถือยิ่งยกมาได้สามตรา ถึงเวลาไปร่วงปลดหมดมลทิน
พระขาวดาวเด่นดวงสว่าง จุมทพระจ่างทรงครองหมดเขต
พลางเสียงเหล่าเขาปลาดิ่งพงวน. เสกขึ้นว่าชูชาลองทดลอง.
แล้วลองอัยราชะชัยชำนะ. หยิบดาบมงคลขึ้นสรรพาวุธ.
แล้วเข้าม้ามาดเข้าเฝ้าขนหน่อพระพลายอ้อยวายใจจิตใครครา
แล้วหยิบหยับตามเคยมีราบคุณงบ เสร็จครบบริบูรณ์ทุกประการ
ได้เจตคติตามชาญชำนาญนัก. ไปยังหลีกเดินดงดิบดาร.

ครั้นถึงสัมมาสมาธิให้หยุดทัพ. สั่งทหารตั้งค่ายให้แน่นหนา.

ทั้งเดชหมื่นเดชหมวดก็ออกตรวจตรา. ดูที่ท่าหลีกให้ห่อตำเสื้อวาง.

เมื่อนั้นพลายเพ็ชรชื่นชมสมหมาย จึงใส่ช่างใส่ลูกบูกกลาย.

พลายชื่องอนเดินหน่อกระอาเสมา. ใส่พลหนุนหมุนกลาดลดไป.

เมื่อนั้นพลายอรุณเรืองฤทธิไกรอนปกหนา. ขยับช่างทรงตรง.

ออกมา. ใส่พลหนุนหมุนกลาดลดไป.

อ่านพลายกลายกลับชา. แล้วร่ายรำหน้าหลังเสือหนัง.

พลายชื่องชักดาบเดินออกกลางสนาม. ตวัดวาดกลางหน้าทันที.

เมื่อนั้นพลายงอออกไม่หลายไหว ตวัดหมุนกลับไปมาชำนาญ.

หมายเป็นสังหารผลาญชีวี พลายงามกลับกลอกหลอกล้อ.

ปล่อยอย่างรำท่าน้ำ พลายงามฟันฟอนหนีออกมา

ต่อต้านกลางพนารณรอน

ป้าอ้ายมีดหมอชีแม อันโตมีงเป็นใหญ่ รักษาต่อตันทาง
เนตยังให้ต่อตันทางแขก แล่นมาแต่ใกล้เสียง
อันน้ำตนเป็นมากหลายร่อยจะกลัวอันตราย ใช้บัดสีแยบบัดสีย้อง
มีงปอฝันมีงบอกกลัวกแลอยู่ ใช้ยอมชาติ ขอเอาใจเพื่อเอาใจมิตรภาพ
เสร็จสิ้นแล่วร่อยชาติ หวังมั่นเอื้อแสนสิ้นแสนสุขอันแล้นสวา
โลกย์ ร่อยปะเวชาติสรรพานเมื่องเกิดเหตุใด ๆ

ขยายความ ขุนแผน

เมื่อนั้น พลายยงชาญชัยดังไกรสร แล้วจรลีมาหานครหมอบสวนบรรดาเสนาลาว ยังมิทันคำ~~ขานรับสาร~~ ~~พอขาดสร้อยสุดสุรเสียงประกาศเกริกเสียงหาย~~ อุปประชาคลังคนขาว หลากพระทัยตรัสตามแรงร้องร้าว เสียงนี้ข่าวราชการสิ้นใด

เสียงฯพากหมู่แสนเทพ พระยาลาวทั้งหลาย อยู่สีมีสมาคมประชุมพร้อมมูลปรึกษาแล้วหารือว่า

อันว่าลูกเจ้าเพียงอาย เบิ่งหน้าตาสุดแสนงาม แห่งดินฟ้าประหนึ่งปีกกา เจ้าอิ่งเยาะเย่าเท่าหยังหนาพ่อคุณนี้ เหตุยังงั้น

ฟังเหตุพระทรงเดชานี้ดูดูถ่าอย่าไพร่ คุยปอตอแหลเอาแต่ใจ ชอบแต่ในเมียนขบนบสัมม เหม่ชาติเกิดเป็นผู้ชายอย่าง ตั้งใจมุ่งปฏิสสระพกลับเศกสรร มีใจหยิ่งโหมไพร่ใดหากวน อย่าพอกมันมัวจะรู้สิ่งละไร กุมอบหมายเด็จขาดอาญาสิทธิ์ ผู้ครหาผิดนอกอาญาก็หาได้ มีหรือตามอำเภอใจอย่าพระกมันจึงได้มาเหอ่ยแอ่นฟ้าไร ทรองสั่งชาแสนหาญ เองรีบสัยฝ่าสุดสุรเดชาดูหมิ่น ใจข้างเป็นทัพหนักคนมากแกน ไปแก้แค้นไพร่ฟ้าหาญมัน ตัวเราจะตกบเป็นทัพหลวง ให้ยกล่วงตามไปปิดล้อมจับ เจ้าเป็นทัพหน้ายกไปหักฟัน เลือกสรรแต่ฟันดีชำนาญ

เมื่อนั้น พลายยงฤทธากลางแปลง เสียงใจใสช่างมากลางแปลง เจ้าเมืองพลายบัวตัวสำคัญ

เมื่อนั้น พลายบัวร้องไปถูกใจพลัน ชะเอ๊ะเหวอใจอกทรวงข้าชื่นบานดังชาติชาย

เมื่อนั้น พลายยงองอาจดังราชสีห์ ดังอากาศชาติชายแก่วองดังเสียงสาลิกาเจ้าไข่

เมื่อนั้น ในมือเจ้าพลายบัวนาคลั่วไคล้ ใช้ดาบคลายคลายตบปูลายเหาไป ดังชีวิตมาต่อพอเป็นที่ พลายบัวกลับกลอกหลอกล่อ เลี่ยงต่อชาญรบทันทีทันใด

พลายบัวไล่ฟันฟาดฟาดอินทรีย์ ต่อสู้กลางหาญเข้าชาญรอน

(ขาดพยางค์)

เมื่อนั้นพลายยงองอาจดังราชสีห์ จับพระแสงดุดาชรัล ตรงตีมุ่งอาสาตีขาดฟัน

ก.) พ่อฉันเหมือนดังว่าหรือมีมสาเหตุแรง (พ) น้องอย่าระแวงประจิงฟังฉันจริงดังว่า
ง.) พระเจ้าตากสินนี้ ไม่มีเปรียบปีนี้สามสาม (พ) ต่อไปนี้มดแดงแดงเดินสวน
หนีน้ำงามมากกว่า(ไม่) ที่รักจริงฝังใจไม่มีอะไรลืดลางแกมน้อยของมาง
ดอกมะหน่อยเสดหน่า (น) เปรียดอกมะลิดอกมะหน่อง ดอกบ่อยอยู่ละลิมากกว่า) ต้องกลมา
ดอกมะกาให้แม่เอ้องแกมเกลือ (ม) ดอกกันทั้งวันทั้งคืนเสียงคนอื่นเขาเห็น
ง) เราดูมากันแต่ในฝัน ดีดเราเห็นกันก็ไปอ่า (ม.) อ้ายเถาดกถั่วผอง ตาย ตายหมู่มระยอง
เยียะหยังนั้น (พ) หมู่บเหว่าเราดูมากัน ดูแต่ลมพัดไหวๆ แม่ไม่ดูหมู่มชุมชื่น
ดูมากันเสือคืนอะลา.

ตอนแก้สงสัย

ลอมหล่าท่าดาหาเห็นนัดดามาเฝ้า พระจึงกล่าวพจนาด้วยวาจาเหมาะเหม่ง.
อ่าหลานรักยังไม่รู้ในหน่างขาดี เอาไฟเผาศีรษะพี่ใครพอกหัวของเก่ง.
ฝนน้ำข้าปลอมมาอีหน้าไหม้นักยังจรรา. แล้วรอมลักษมณาด้วยที่ท่าบิดเบ่ง.
ชาวดาหากุเรปันเมาพากันสงสัย. ตัวยศานหมอดูก็ตายอาไว้ศีรษะเผง
ท่างไหนอิเหนาพระแล่วพากันแผ่งเกร็ง

อิเหนา) กลางพระเจ้าอาทั้งสองแล้วหุรสันอรพระปิตา. อันข้าเมืองดาหาชาชอยในหาคนเก่ง.
ฝีพระน้องหายหน่ากลัวไพรีหาหม่อมฉัน ไปได้ดีที่ชาวบ้าน.กลับว่าหม่อมมาแย่ง.
เขาอาไปกอดชีพระไม่โกรธมาว่าลงไหนกันเลย?

ปะไหม) ก็หรือดังอยู่ในอก หม่อมฉันนี้ยังไม่ออก. มันขัดอกอกอยู่สายใจเป็นหมองกังขาหาย
เมื่อก่อนพระศรีรูปงามมาเฝ้าเดี๋ยวนี้นะระเห็นเขามาชัก. หัวอกของฉันเหมือนแตกเพราะหากมาหัก
พวกชาวเมืองดาหาไม่มีใครมาว่าน่ะ หลงอยายใจเป็นกันพากันเต่นเหย่ง.
เมื่อครั้งก่อนในไพรสณฑ์ชังหอมหน้ายังบ่าปั่น. ต่อหน่าแม่งขายังหมั่นเขาน่ะเป็นเหมาะเป็น
เดี๋ยวเป็นไปเดี๋ยวหายป่วยเดี๋ยวไปช่วยล่าสัตว์ ชั่วนัดหน่าหนีแล้วทำกระฉันกระชั้ง.
เต่าไหนผู้ใดกลมาเล่นตลกหวายเพลง?

กุเรปัน) ฉากของน้องรมเดชีพุดสมาทุกที่แล้วต้องรัก. เขาเหมือนต้นไม้ตามเพราะลูกร่องขาพูดอาสัง
เขาเหมือนเล่นกีฬาเล่นหกขาสามสี่ต่อ น้องกะตัวเก่งเพ่งดูเล่นต้องรู้ว่าเก่ง.
สำหรับท่าวดาหาผิรักษาดาดาษ เก็บหาไปดาสีชั้นเล่นก็ชมว่าเจ่ง.
ล้วนเจ้าสรรค์ชนดต่างเชิงแกล้ง. สันจ้องต้องชั่วนางแดงกลับรักน้องตัวเผง.
บ้างว่าระเด่นมนตรีชั้นนี้สีต้องตัน. แต่ตกเขาจับเก่งจันด้วยชากันมาเก่ง.
ไม่ชื่นกินตัดต่อมทอง เดี๋ยวเสียของตัวเก่ง.

ตอนพระระเด่นฝันร้าย.

โฉมระนะยุพยงเมื่อมองดูหน้าผัวรัก. เห็นพระสีนอักษรพระภูกันไสดา.
ตรึงรอยตามความไหลเป็นอะไรท่านพี่ ถึงตีสามยามสี่ไม่เยาที่นิทรา.
พ่อกลับมานั่งร่ำไห้หรือยังอาลัยคู่เก่า เคล้าปชันเชาคิดถึงรักเก่ามากกว่า
เชิญพ่อไปชื่นเชยงาม มาวิกหนังสามชั้นสี่ ยิ่งน่ามาใหม่ไกลดีพ่อดีต่อจากสีเปนหน่า
ระแกล้งมาทำร้องไห้หม่อมฉันเสียสองใจ
แม่ของศรีระเด่นดีเป็นแม่จึงรู้ระแวง ดังว่าจะย่างแหน่งใช่ฟังจะแกล้งมัก.
จะรักแต่น้องคนเดียวดวงนี้ไม่เหลียวแลมอง อย่าเสียใจไปเลยน้องใหม่เสน่ห์มองอรุ
ก็พี่เสียท่าก็เพราะว่าฝันร้าย. ดังคลายแคลงอย่าแหนงหน่ายช่วยแก้ไขปัญหา.
พี่ฝันว่านกอินทรีปีกยาวยาว. มันบินถลาเข้ามาในถ้ำแล้วเหยียบย่ำทลาย.
ขนปีกเอาดวงหัยนางของพี่ทั้งขวาและซ้าย. เมื่อสิ้นสุดนายมลายพี่ฝันร้ายหนักหนา
พี่จะไปแก้สงสัยแกล้งจะไม่ลักลับมา

(ราชนิเกลิง)

นกยูงหายป่วยหายไปรับพระเมตรี พระฤษีคิดถึงเรื่องเก่าๆที่เคยผ่านมา.
เมื่อครั้งเมื่องทองสร้างเสียงร้องกะโต่งโย่ง มันบินลาล่องลงแล้วก็ส่งเสียงดัง
สนั่นหวั่นไหวแผ่นเขาวิ่งแล่นคลาดเคลื่องเสียงของนกทองประหนึ่งว่าเจ้าป่วยหา.
ลงที่หน้าเขาเขาจับที่ลับๆล่อๆ พระเจ้าม่วงคล้องคอยังทองเจ้าก็เคลื่อนคล.
เจ้าบินฉวัดเฉวียนเจ้าส่งเสียงกะโต่งโย่ง เจ้าเผ่นบินมาตรงมาเมื่องพระเจ้าอา.
จะว่าเป็นนกออกก็หาหรือทองอร่ามก็เหมือน หรือบ่เจ้าไปเยียมมิตรเสียๆชาๆ
หรือเพราะเทพท้าวสหัมบดีพระอัยกา

แม่แล้วพระเจ้าเทพดาลงมาสี่สหาย ให้พรองค์เทวีของอสัญแดหา
ของพระเจ้าฟ้ามาอยู่น้ำแม่เมือง โอกาสดีที่เดียวที่ได้มาเยือนเมืองอา
จะสืบหาพี่สาวทั้งพี่อีหนากูมกัน กับว่าจะค้นหาทันหนึ่งมา
จะตกมาอยู่เมืองฟ้าหรืออยู่ที่เมืองใหน พี่จะรู้หรือใหม่ว่าเราร้องไห้ตามหา
หรือพี่จะเดินเล่นบ่ตกมาอยู่เมืองอา

ชันษาลับพลา

ปางองค์พระอภัยวิลัยลักษณ์ ไคสำนักศาลาพระอาสม อาศัยใครมาอันใกล้
พออยมงคีให้ได้สบาย.

(ราชันเกลิง)

หมื่อกระหมมหนื่องผมยกขึ้นประหมิสินนิว ตรงหว่างถิวท่งคำไหวคณครูผู้
ตั้งชันทั้งสามแคะพระศิยามเทวรูธิ์ มาสิ่งสิปประสาทประสิทธิ์ยิ่งอยยืนหนื่อเศ็น
ไหล่อาจารย์หลมหวงแต่งสำนวลกลอนคู่ ขอวิงวรท่านสันทารสื่อยในลักษณ์
เชิญนระกรณ์ทั้งผองมาสิ่สมองไหมัน คณคำรามพระคณท่านช่วยต่อไม่ปิ่นปร
ขอเริ่มเรื่องโบราณที่ยกิเป็นวรรณคดี สมมติตัวผมนี้ในท่าที่แนบเนียร
ผมช้างหนาที่พระอภัยต้องเป็นผู้ใหญ่อย่สักหน่อย บทบาทแสกงแฝงคลอไปตาม
สมัยหนึ่งมีกษัตริย์ซึ่งครองกรุงรัตนา ถือว่าการเรียนวิชานั้นเป็นมหาวิเชียร
ใครมาเรียนเลยนั้นให้ครูกระนั้นชาตรี แต่หมอะสรีรชอยผมป่านี้จนรูตีกเผือน
เรื่องการชมมงล่วนนี้ไม่สู่เรื่องมาช้าชู้ชอบเรียน

(เพลงสุรสม.)

ขออาศัยเรื่องนางดีรังฝากศึกถึงเรื่องคุยกันเป็นหนักหนา.
ไปบอกเล่าน้องยาต้องโลกา จะไม่ลานสื่อก้อยากต้องจากไกล
ถึงวังชลประทานสถานที่ ของเงือกนี้แม่มน้อยน่าชมชอบใจ.
ชั่นกระดังสีสลับเป็นสันงา เรียกกันมาเงือกนี้มาเป็นไร

(ราชันเกลิง)

พระอภัย) อย่าเกิดหนาเมื่อหนาผัวจำต้องลาน้องนวล แยกทางเดินเทรทางไปคนละทาง
เกสีไปไปครังนี้น้องคงจะน้องเมื่อรัก ต้องจากไกรลาก่อนแม่รักซ้อนชื่นใจ
เมื่อคราวนี้มางฝั่งเลื่อมน้องเปรียมไหม้อม ร้อนรนน้อย น้ำตาลั่นลมล่องลอย
ม่วมมาตามหมวาลัน กว่าจะมาถึงเกาะแก้วที่คลาดแคลสวนมาร แปลกาสวยงดงาม
อยู่กับอาจารย์ทรงศีล ใหมชีวิตพี่ไม่เหลือตกมงฝั่งเลื่อมันเป็น
เงือก) ไอ่สามเกลียวน้องเปลี่ยแก้วต้องจากแล้วสิ้นสิ้นสิ้นสิ้น ตกเงือกน้องผัวจากพี่มั่งวันจะอัน
ลันดวงเสื่อมล่วงลับยับยันกลับล่องลา พระจากเงือกนี้ไปนั้นช้างหนักนั้นหนามดังเสี้ยน
สอนน้องนะฝึกรมสิ่งใดง่ายก็ฝึกก่อน. สาดสังลกน้อยในอรอยในสถานแดงสิ้น
เสียแรงเป็นเช่อเปล่าหน่อเสียดายพ่อไม่ฝึ.
ละเป็นเงือกนิดเดียดหน่อเป็นมนุษย์เดินดิน

พระอภัย) ฟันเงือกน้อยกลายสถาพลงใจชาดจากร่าง. อุ่มร่างน้องมาไม่นานนั้นแสนทาง
ทากน้องแม่เป็นลิ้นบดสะอุ้มน้องแนกขึ้นมา เป็นมัจฉาตัวดีอยู่ดีนั้นจริน
น้องเอยไม่ต้องเป็นทาดอกเรื่องลาในท้อง. ละฝากน้องไว้ในกมลนั้นพระสาธารณ์
ละขอมอบน้ำตาลาไว้เป็นของประทาน กับเครื่องสร้อยสังวาลไว้สังระลึกชื่น
กลืนลงในหิดน้ำตาที่ขอดูดาแล้วแม่ดูดฟัน.

เขียด) ฟังพระจอมหม่อมฉันเข้าชื่อบาลงกันต่ำ จะได้ลำเครื่องอย่างเพราะคำท่านนั้น
หลอนตาลายแลอกสามเล่าสามลงเบี้ยเท้าสี่ตกทุล พ่อเคยอยู่ในโอ่งไซร้
ตาดูรโดยแดดส่อง แม่ร้องแหวนเรื่อนตรก ไอ้ให้ลูกในท้อง ถ้าขืนกองของลูกไซร้ลำจะกินฯ
แม่ตามพ่อเอาตรีเกอยากลังเข้าอังเหงือน บ่องหนังมือไอ้อีกหนแล้วเลื่อนลงแผ่นฟ้า
แล้วหาอันกินต้อมหิตาแม่หลอนชีวิตไทลิน/

(ปีนตลิ่ง)

ปางพระทรงสมสินสมุทร์ เป็นชาชูตรพระอาจินไกรสตม
หนีพี่เลี้ยงนางสำมะนาง อยู่เกาะแก่งฟังสตรกับปีกา

(รายปีนเกลิ้ง)

ขนมกระฉมสมมุตว่าสินสมุทรกุมาร ตามหามมยุรีพานของพระอาจินไกรสู
อันลักษณะปีนสมุทรนั้นต้องสมมุติ ไปคล่องแคล่วเสียชาติชาตินี้ดีกว่า
ตาชีขึงเลินไปบ้าหึหาตลายอยู่ริมโขน. ตาลึงโลมเลินไปนักพระกุมภักย่อมก่อน
ตรแสดงเป็นลิเกดูแต่ของเด็กลูกกลม ต้องเพียรพร้อมไปทั้งหมดแม่เลยทั้งปากแล
ขอเชิญนายสมมุติว่าสินสมุทรกุมาร. อย่าเกาะแก่งฟังสตร. ของอย่องสมเสจปีกา.
ถึงแต่ทีแม่ปีเลื่อ เพราะสมเชื่อพ่อชอน แม่ปีเลื่อนำลาลงล่องตัดหาที่พ่อปี
พ่อเราอยู่บนบกแม่ตามไปกกไอ้ในตี สมมุนยุรีอยู่ในหินนั้นไปได้แน่นอน.
หมู่ภักพ่อก็รักหมู่ภักแม่ก็ชัก แต่แม่ปีเลื่อร้ายนักดีไม่ยักย่อน.
หมู่ตาอย่าใจปีนตาพ่อกลับคืนในตรา

(นกเขาขัน)

อันนี้จะไปลาพระตบก กรมกำนดวันฤกษ์ชาตินามหมาย
ละโดยสารเรื่องสิ่งเรื่องที่พ่อกับกันมาจะต้องปีน
เลาขัดเรื่องชาติพ่อตกล้องตนมีรักใคร
ปีบแม่สองบรรพตามสันนิพระทัยใจสันนมรักใคร.
~~ฝ่าละอองปีพูดก็เพราะแก้มดังริม~~ ตาจะปีนดูเป็นไฉน.
ผิดกับตับแม่ปีเลื่อสองปีสาด ส่งเสียงตระอาดสกวันไทอ.
ท่านปีนแสยะแบะสีปากกิตรไต่นไปอยากจะอยู่ใกล้ๆ.
พ่อเราเห็นปีนอยู่เป็นต้องแย่งชิงพ่อหาแม่ให้ทนทนไหม. [ลอ]
ตาใดแม่มกสีพนูดใจ. จะสู้รายอย่างใดรักนี้.

(ราชินีเกลือ)

ฉัจ. พระอรัยใดเสด็จเมื่อจะเข้าปีแก้ว. เมื่อสิ้นคราวเราแล้ว ต้องแทงกรรมาสฟัล.
พอเสร็จไรก็ไม่เชื่อหรือแม่ที่เลื่อมใสสาจ. แม่ทางพระเป็นเพลิงสงสารแม่ออกจะมีจิต.
ที่เป็นมนุษย์ของเป็นยักษ์มันแสนลำบากลำบน. ของกลางฟันฟันใจหมากแม่ใกล้ถูน
ชีวิตหารหรือก็ดีที่ตามดาแล. ใจจะตายไปดังนั้นแล พอได้แต่งงานสิ้น
ดับชีวิตขยมมีปี สักพักปีก็ได้กัน.

ฉัเสือ) ใจพระคนอื่นเกลียดสิ้น คราวพระจะเปื่อย. อะไรของเขาเป็นเลื่อยความสุขไม่เกลียด
มาเชื่อมสาปไหมเป็นช่างเลื่อยเมื่อยามท่องชาติหน้า. เมื่อยังกันสิ้นต่อสิ้นของ ไม่
ดีหมดสิ้น. พอมีลูกหนึ่งคนพระก็มาเป็นสำคาย ไปอ่าหมื่อยหรือก็ตายใส่แม่กับงาน
ก็ไม่สิ้น พอพ่อหนึ่งเมื่อก็สาวงาม. ผีเสื้อนี้พระก็แทน. พระต้องแกล้งอุทิศให้น้อย
พระตายมาหาวันหนึ่งเป็นหลังผีเมื่อกงาม. เลยสิ้นหมดผีเสื้อหรือเท่าเป็นกลัวสาว
ฉ. อุ่งพยหงเจ้าสาวยสิ้ก. พระก็อ่องปีกว่าอ้าเชย. เป็นผีเสื้อเมื่อเลยไปของสมลอ
หลงดอกฟ้าจนตีผีพ พระหาเป็นดอกสิ้น

พระอรัย) หาสิ้นผีสื้อแต่ยังลอยแม่เขาให้หุ่ม. ใจหนึ่งลองฟ่อยอม. ยังหมกหนึ่งแม่
ฉลอง ชีลอยไปบอกแม่เจ้าพ่อก็หนองหนึ่งหนึ่ง. ขนหมาตามแม่หมดหมดก็ตั้งช่วงคราว.
หลองพ่อคนหนึ่งสวยมนจับถูกสิ้นไปให้. ลูกหมแม่ของลูกให้ใจสิ้นหรือผ่าว.
ฉรอบ (สมทร) หลองพ่อมีไม่ถูนไรสิ้นลวดลายแล้วหรือ เป็นพระสิ่งเล่นไม่ชีวิตให้หมดเป็นของ
เจาเมื่อทำลองพ่อเต็มใจลูกจะไปบอกแม่ม ชื่อชั้นหมูมันก็แม่การเมื่อนลูกมะหวา.
คร้) ลาศสิ้นหมดชีวิตช่วยหลองพ่อสิ้กคราว.
มลี) ออสิ้นสุขหรือลูกแก้วกลับมาแล้วแต่เมื่อไร. ผักหมดหนึ่งประหมนให้. เอาไปใจหมเสื่อ
หรือหนึ่งเป็นของไรให้ไม่ประกอบขอกลับคืน (ส) แลล้วเมื่องเป็นจะเอาเป็นอีกหรือ
หลองพ่อหมนะแม่มะหม่องชาเป็นพระคุณยก. หากยกใยมอปตกลูกใครจะมากลมเกา.
ใจให้แม่ช่องไม่หมกฤดายผ่าแพรพรหม หลองพ่อหม่าเอ่นหมาลิมสอใดใจหม่ากษัตหมา
มลี) ออดใจนี้นดอกหรือแม่จะช่วยช้อดายให้. แพรสีใจหมูหม่าหมกใจเป็นแต่
เสียวแม่จะเลือกสรรใจไปถวายหลองพ่
ฉมทร) หลองพ่อหม่าหมอกลูกจะขอเป็นมีใจไม่ใช่ก่. สาวหลองพ่อจะขอเป็นเมื่อเป็นๆ ไม่เอ
มลี) นะเมื่อหลองพ่อลูกอยากได้แม่ตรงใจไม่หมก ซ้ำเสียความสัตยาหาชีวิตอีกหลายชาติ
สมทร) หมจะไปบอ[illegible]ให้ชีวิตยะตายไม่ได้ แม่ตรงจะก็สิ้นชีวิตแม่มลีรวมสาว
เสียชีวิตใจคนหลายปลูกใจไม่ต่อ เป็นแม่กับหลองพ่อ พร้อมด้วยพ่องชีวิตเสียสิ้น
มลี) เป็นลูกแม่ไม่ดี เรื่องพ่อนี้อย่าลองหนอ.
รมทร) หมีใจ[illegible]ไม่ชีวิตพ่อ อย่าหมกลูกอาก.
มลีอย่าพ[illegible]ยก. แม่ยังเป็นสาวเป็นแม่:
รมทร) หลิว[illegible]แม่แต่ก่อนไม่แก่ไปเลย.
ฉมทร) เป็นวัน[illegible]พ่อสิ้นมาเมื่อสิ้นตราเมื่องเมื่อ จะออกพระมาสิ้นก่า.
ขอมเป็นข้ามอย่าง จะขอมีให้ช่วงใช้ เลี้ยงพ่อหนูได้สักคน. จะมอบชีวิต
ดูผีเสื้อตน ไปให้หลองหลายใต้เตา.

ขลี่) ไปบอกหลวงพ่อเปียมให้หาแม่มาจากไหนบ้าง ลำตกรู้ใจชาวเขาดีอยู่
ยังคัมให้แม่แต่งงาม แม่แสนลำตกที่สุด สมสมุทรกับพระอภัยจะมีหรือ
สมทรง) แม่ก็ลืมตาแกเกลียดเป็นไข้ ว่าหมอนี่ไทย.
มลี่) สินสมุทรอย่าพูดไป ให้แม่น้อยคนเขา
แขกฝรั่งแม่ไม่ต้องการแม่ลำตกหนอดเดรา
= ตอนพระอภัยอ่ายนี่ =
ขอหาเรื่องหักโครมเรื่องก็โครงพลิกตกว่า พระอภัยมีกรรมต้องอายน้ำตาหมดล้น
ด้วยเดชะกลัวตัดผลสิ่งหนึ่ง ขอเอาชีวิตไม่กระทบกระเทือนหัวใจ ฝืน
ทนสายลมก็ตลาท้องฟ้าเป็นหมอก. แต่เสียงระรอกเข้าฝังประสาทดังครึกครื้น.
มันไม่แลเห็นฝัง เพราะระทางเลื่องลือ.
เสียงคลื่นระดังดักเพราะอ่านยกแผลงเดช. เพราะมันใจสูงกตามันไม่ใช่เทวดา
แม่แล้วหาเรื่องที่รายเรื่องแทลกราง ลมมยต้องเป็นเทวีอมรต่ายมันพันมันหมื่น
สงสารเจ้าเมืองผลึก ดงไม่มีทางรอดเหลือ จะต้องเป็นเทวีอยู่ไปแล้วเสียแม่,
แม่สอรรถนำมาลี่ให้มาท่าดีจะไม่ม้วย เพราะสินสมุทรได้ชมชอบตอนแม่ช่อบมาชื่น
ติดสังชีวิตของเราดังนี้สังขารอย่าคน จะทวามามหามลี กัดฟันทนฝ่าฟัน
พระพุทธานุภาพช่วยสวดมนต์ขา สิ่งนี้จะคุ้มเต็มประดา พระก็อดาสำคัญ.
กระหายพระสอดอแห้ง สังขารเป็นใจลืม
= ตอนอ่ายนี่ = = วิ่งหา =
สมทรง) เด็ดดันเด็ดดลืมฝ่าดลืมลม. ลอมจะคุมมิคุมขมใจ.
มลี่) สุดน้อยมล่อยแม่อย่าห่วงใย. เอาตัวรอดไปเถิดพ่อคุณ
(ราชนิเกลิง)
ดูเถิดเทพน้อยสุดแล้วแล้วพระเจ้าแม่มลี่ ช่วยมาเด็ดดาดังข้างนี้ดาราดาษ
ดวงจะหายดุดลับดงเสียแล้วล่อแล้ จะเหลือแลเขม้นหักนั่งไม่เห็นฝั่งฝาก.
ลงปล่อยแม่ให้ตามลูกเลยไปนอนมด ฝั่งแขกแม่อย่าขนข่าลูกรักจะพาลำบาก.
หากทางอยากปล่อยตามพี่แม่ไว้ตรงนี้ (สมทรงหากชีวิตลูกยังมีลูกไม่ขอหนีจากจาก
จะขอกอดคอคู่ดอดกันกลมไปดวงใจจะขมเสียเมื่อไร จนหนึ่งใดสิ้นนาก.
ดูใจของแม่เสียเมื่อยามตกยาก. (ตอนสลบ) ขวัญอ่อน.
สินสมุทรบดรีรากของแม่เลย. ใจนเลยข่าผู้ใดไม่ลงลม.
แม่ปลูกใจเจ้าเท่าไรก็ไม่ฟื้น มาลี่อันโศกาลัย.

รปเลา สมทร) พระแม่จะแม่จำลูกของเวลาสึกไป หักว่าจะถูกหรือผิด จงโปรดอภัยให้ด้วย
เอ่า พระแม่จะแม่จำผมมีไม่ลูกที่พราหมณ์ตายแล้ว ทนมีแต่พ่อไม่มีแม่จะกลายเป็นเด็ก
ทนต้องเอาแม่มาสินี้และเป็นที่ชื่นชีวิต เป็นแม่ทนอยู่ให้ที่ไหนก็ได้อย่าสนใจสนม
เมื่อใช้เพราะพ่อรวมพร้อมแม่ต้องยอมเป็นม.
สมทร) อะไรที่สิ้นสมทรแม่อย่าเป็นบุตรันแม่ไม่ทัน เรื่องพระเอยจะยอมตายไม่ยอมฟ
แม่ยังเป็นสาวไม่แช่เรื่องผัวแกแล้วไม่เกี่ยวเอาต่อมลดเลยวิชาเลาะเลงมันไม่ทน
สมทร) จริงชีพระเอาแม่พ่อทนนะแก่เกอะกร่อง รปไม่ทลอเหมือนทองเรื่องแม่เอาจึงสัพ
แม่ไปอยู่เมืองฝรั่งกินขนมปังเป็นปอนๆ ผู้ชาวลูกในร่องเอ๊ะวิงจะเป็นหลัง
ภาลี) อัยฉันมีผัวฝรั่งไปไหนก็นั่งรถยนต์
สมทร) ไปนั่งกระโปรงเปิดกันให้ฝรั่งชมเขาชม
เปิดฝาบนน้ำสามล้อแล้วเปิดหวอกันลม
ภาลี) ไพร่รักแล้วพระอย่างกายก็แก่ ซ้ำมีลูกติดแหลมซ้ำปากจัดเจ้าตรม
ฟัน แม่มีผัวเป็นฝรั่งไปไหนก็นั่งไปก่อนๆ ไปตายสมัยสังคม
สมทร) ชอร์สิ้อมเชิญเถิดแม่แหม่มกะมี เป็นเมียฝรั่งนะซิ หากยังไม่หมดไม่ชม
ผอาสีปลูกไปอย่าอาชีกะมาสโก้ น่องสั้นรมอีซิมโน้หน่อยต้องสมกระบม
ภาลี) โอแสนแต่ของแม่มีน้อยอย่าก่ายธาลายเนื้อเย็น แม่ยากจนลูกหลานเล่นไปตามราษาอาร
อย่าหนักใจหนึ่งอแม่รักพ่อลูกยากกว่าใคร เป็นคนมีผัวไทยมีให้สาใจคมสม
เอาชาติอื่นชาติเดียวดีนี้ไม่ได้จืดไม่ถม ฟังธรรมสัญญาณ
ต้องเสียทรัพย์พยอยอายุเสียน้อยจนใด อกเราเองเป็นผู้ใหญ่มันแสนจะใหม่ดี
มีมันเป็นลูกของใครมีมือมันไม่ใช่ของ ฝืนมองหนดูอีกหน่อยอายุใดก็น้อยสหา
แล้วมองเผาจีรยาดที่มันกุดติดมา ใหม่มลายสลายสาของพระพาพี
เห็นธรรมรงเรืองนครหรือเศร้าเป็นมรรา เอะเป็นของชุดราที่ไหนจึงมาดูนี้
หรือจะเป็นเนื้อเชื้อไขของพระอัยยิกา ปู่ย่า
ปู่ย่า) อ้ายหลานเอ๋ยไปทำนาอยู่ที่ไหน มาจองแลดูยาแล้วมาฆ่าปู่นี้
ทำไมจึงมาฆ่าของแล้วนี่จึงจะให้ชื่อ อยากได้แหวนของยาหรือไรมีมือชม
หรือว่าแกกลัวความตายจึงมาฆ่าตา อย่าเลยหลานเอ๋ยฟังเสียยาว่าอย่าฆ่า
สมทร) เอ่อยาไม่ได้กลัวความตายเราก็ชายชาตรี แต่ว่าไม่ทันของสักสัมเสร็จท่านพระเ
มาเจียรมาดดูแหวนนี้เรื่องมาแต่ครั้งพี่เก่า เป็นของสมเสร็จพี่เราจึงได้มาเจอ
สมทร) พี่ของท่านนี้ใช่ว่าความตายไหมเล่า (สอรรณ) พี่ของเราเจ้าอยู่ในกรุงเก่า
สมทร) พี่ชื่อแหวนนี้ให้แก่ฉัน (สอรรณ) ฉันชื่อสาสอรรณพี่สุดักน้ำตา
สมทร) ฉม ปิดเกาเดือกปัน ว่าอาชื่อสอรรณเจ้าเป็นจักษ์แน่
อาโปรดอภัยให้หลานของกลับกลับสู่ฟ้า

สมุทร์ แม่จะแม่เจ้าพระเจ้าอาฆาตนี้หนอกกับเขาถ้อนสิ่งอาหนนี้ฟังพระเจ้าแม่
อาแม่นั่นเป็นเปลี่ยนอย่างนี้หนอสิ่งอันยิ่งหนอ องค์พระเจ้าเขาเลยมาสั่งเสียอย่างฟังกระแสรู้
แม่ต้องแสดงทำฟังว่าแม่นี้มีคุณค่อน เข้าช่วยกันเสียก่อนอย่าให้สนองเจ้าเขา
ทำแม่ล้อมปลักใช้ ผู้พวกแม่ตายลอยแพ
อุ้ยอะไรกันเล่า ตายแล้วหรือเจ้าสิ้นสมุทร์ ฉันยังไม่ทันรู้สึกตัวเป็นฆาตเป็นบุญแม่
จะทำต้นแม่มากลูกอ่อนแม่นี้ถูกอายพระเจ้าอา. เรียกเขาว่าพระเจ้าน้ำเหนือฟ้าจะเปรียบ
เรื่องอื่นอีกนั่นไม่ แม่ทำใจไม่ได้ลืมตัวไปใช้ผัวแล้วว่ายังเรื่องนี้นั่นของอมเศร้า
หากเจอหน้าพระเจ้าอาไม่ได้ลืมเลือน ชื่อเสียงของแม่จำเสียงาวหมั่นเขาล้อกันแซ่.
เราต้องอายชาวหนต่างหากสาระแน่
ใช่หรือพระเจ้าอาจะรอดไม่แก่หนชั่วยลก. พระเจ้าตาเขาลูกลูกเสียใจเก่า
แม่ไม่สงสารลูกหนนี้จะลูกตายหรือ ปู่ชาจอมไปไม่ได้อายเขาแน่
เราเกิดมาชั่วชาติหนต่างปู่ลก. แม่มาสิ้นเขาไม่รู้เขาจึงไม่เหลียวมาแล.
เจ้าตัดสินกันสมตามแต่อันนี้หรือ จะอดสูยิ่งไว้กลับใจตามแม่ๆ
ชาก่อนสิ้นสมุทร์ขอยอดสุดสิ้นชาตาย อย่าทำใจไปเลย แม่ร่วมรองแล้วแล.
ทำนจะทำอย่างไร แม่ตายใจเสียวันนี้ พระเจ้าลูกหาแม่นี้แม่กับสองแม่.
แม่ต้องบอกพระเจ้าอาอาสมรตโดยดีหรือ เจ้าอาอยู่ไหนกันแน่
แม่ตกลงแต่ใจเจ้าอาอยู่ไหนกันแน่
แม่กลัวเสือก่อนหนาเจ้าเจ้าเจ้าตัดสินกัน ปีนต้นไม้ชนนอ:วังหอนแม่
แม่ตกอับหน่อหาย ทั้งอายนมองดับหนา แล้วเหนียมหลังตั้งต่า แล้วทั้งหนาแม่
นั่งเสียอายนี้จะล้างชีวิตแก. ตอนสิ้นสมุทร์ชีวิตอสรพิษ
องค์พระเจ้าอายังมีใจรันทดเข้าหาสมุทร์โอรส. แล้วเอ่ยเอ่ยพระโอรสเจ้าเอ๋ย
อาช่วยก่อนสิ้นสมุทร์ขอต่างนอสรพิษ. อย่าตัดกระทำเช่นนี้ถือยังตายอย่อ.
ลูกหนน้อยๆนี้ๆอย่าดูกจิตเดือดร้อน ขอเจ้าช่วยนี้พระคุณได้เลี้ยงชูชีวิตอา
ถ้าสมุทร์ชาต่อไปนั่นเลี้ยงตนนี้ก็ตาย?
ฟังพระเจ้าอาชาย. ก็ตกลงอาสาเลี้ยงแล้น. แม่ก็ยังมีความรักแรงอยู่ในอกตาย
องค์สมเด็จพระเจ้าพ่อ ชาหน้าหน้าอย่าแล้ว แม่เปลี่ยนไปตรงเจ้าแม่ต่างไรกันแน่เจ้าหนอ
อาตกต่างไรเจ้าพระเจ้าแม่ ชาหน้านี้จะแก้ไขเขาไป. ถ้าเจ้าทำตามใจอาอย่างนี้
ฝ่ายนางยอสรพิษเจ้าเลี้ยงสิ้นประสงค์. ยอดรักรางร่างพระเจ้าอาพ้อมสมัยมาเรื่องหน
ใจร้ายกลายเป็นเคยรักกลายเป็นหัวหลานเจ้าอา

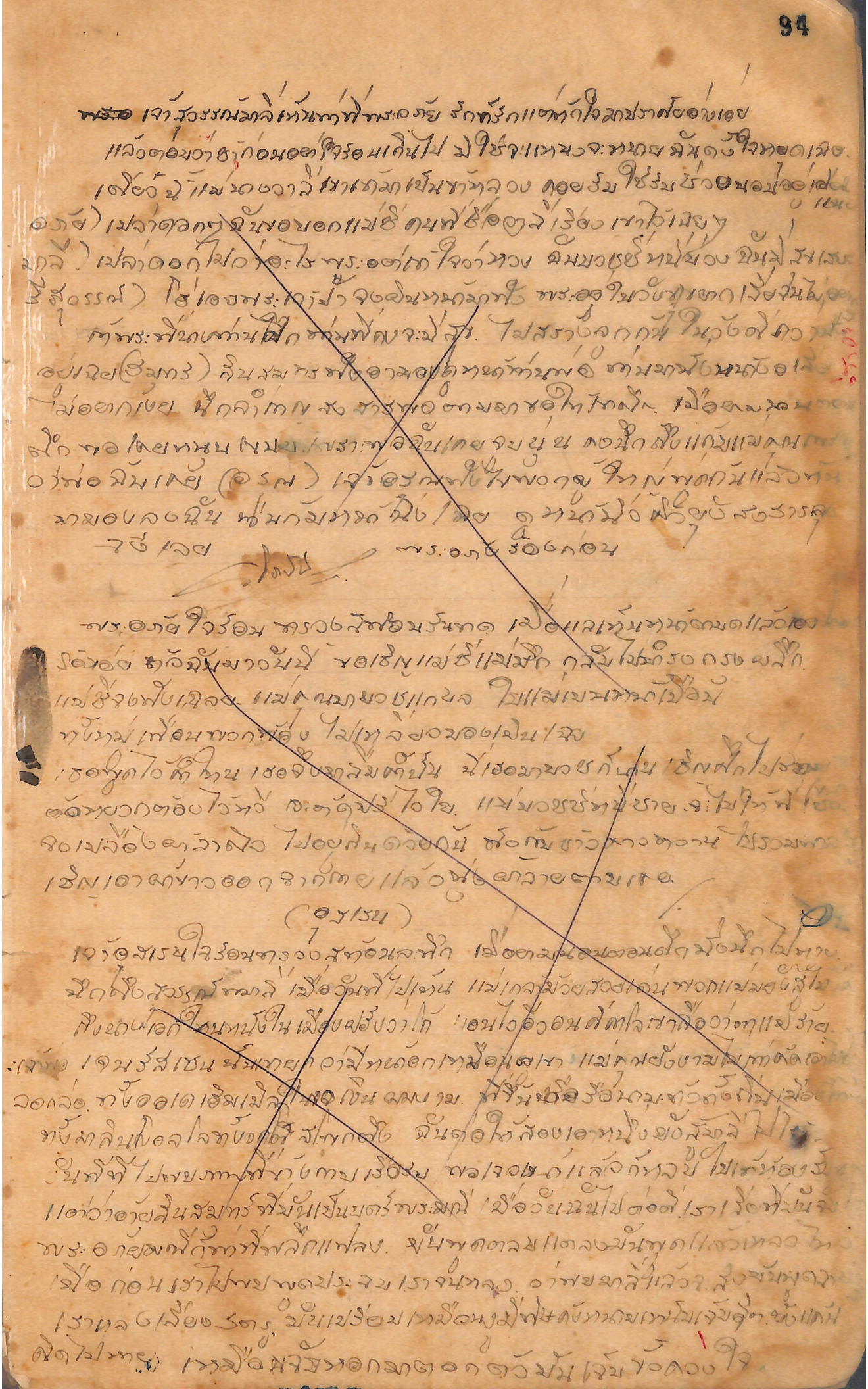

[สุดสาคร] สองไม้

พอพบมหาหนเทพื่อนยักษ์ชาย แต่กลับกายฉันเป็นมารหนึ่งขน
หาเหมือนอย่างนกมนุษย์ปากคีรม ตายฟิกลทิ้งดีกว่าอยู่.
ดูมารดาตามเขาไปจนสิ้น ยังมีบรรลัยรบะจักไม่ผันผิน.
เขาตายตอหน่อกษัตริย์จะกลับกิน กุมารสิ้นใดเป็นยังหลังอาชา.
มาสับชิ้นบูชาตายชั่วยอดหวง ดูกรีดกรางเกลียวคลื่นลั่นดังลา.
ตลบเลี้ยวเลี่ยงแลงแยงฟังตา เสียงชลาเลื่อมลืมสนั่นลั่น
จระใดใครมาใกล้สังเขาตีบหนอ. มัจการหวดหางกระหวัดเขาดังสายชน.
พอหลุดมือลิ่วกลับเขาวับรบ ใจนประจบขุนหมดดาระหมดตัว
เอาองค์หอายสายสินสวรรมชั่นย์ ลอยเดชะพระเจ้าช่วยพลัง.
สังขังการอ่อนสิ้นสิ้นทีลัง ขึ้นนั่งหลังแล้วมารก็อ่านมนต์.

[ตอนลาอาจารย์]

เขาดาบเทพระเจ้าตาดวยอาลัย หลานจะไปยังกังวลล้วยชลน์
พระเจาปู่แลแม่ผันด้วย จะเจ็บป่วยเป็นตายอย่าห่วงหน้า.
ไปพบประพระฟิตาไปชาตี เหลือยู่สี่แล้วจะลาบาหาญ.
สังขัดข้องต้องอย่าหุนสงสารแม ผู้เลี้ยงแท้สิ้นสุดชีพตามน.
เหมือนตายปอยฟักลับได้ฟื้นชน จงตรองดูอย่าให้ปีลาสัพาล.
ขณิจอย่าอ่อนใจจะสิ้นชีพ แต่แลๆ แล้วกาปีนี้สิ้นอ่อน.
จะบอกตีอาลาให้อาวร สุดอ่อนดอนพระหฤทัยสิ้นใครลา.
แลอ้าอัมพรรพชา.มาอัมพ์ ให้กูผลชลนี้จงหักหน.
อันหนึ่งปู่อยู่เฒ่าเลาลุงยา. อย่าตีตายากมาจากเมือง.
พลอยสิ้นเขาไปจะได้ผู้ช่วย. หรือยนหาชนอยู่ไปรู้เรือง.
ขอสารพัดอย่าจัดเสียบ. จนสิ้นเมืองอย่าให้ม้วยหาย.หรือตายบ.
จงจะมาลาตามไปตามชาว ขอให้ตัวเธอรจักเสียสักหน.
ตัวนินทาชาชาญเสียอัยจน. จะสัมผัสตกแดนแทนปีตา.
ชลน์ฟันฟันฟากกับปีแล้ว. ข้องเผื่อแผ่อยู่ในคุหา.
อย่าสื่อใหม่ไปรดหินลูกไตลกลา. ตามสัตถาฟันสิ้นสิ้นสังขาร.
ฝ่ายเสาสุดสาคร ฝึกสิ้นมัสมัยกร ศรีท้ากัน.

~~สินสมุทรชาดกภาษาแขก~~ ในตำนานครอบครัวแม่ชี.
เล่าเรื่องเรื่องนี้ ๆ

พระแม่จะแม่ค้าอันมีลูกชายสองคน แม่ไปก่อน. เมื่อตายแล้วแม่ได้ขึ้นเมื่อตายหัวแม่ค้า
ก็สู่ปากน้ำ. แม่อยู่ในที่ลำบากจงฝากตัวกับอาจารย์. เมื่อลูกนั้นจะตายตร.
เสียงชื่อว่าชาดกสุดเสียแล้วเจ้าสุดสาคร.
ชลน้อยไหลหลากสุดสาครจะต้องจาก. พระแม่จร.
เมื่อลูกไปพบพระอาจารย์. แล้วลูกจะกลับมาใหม่มะแม่ฝั่งสมร.
จงฝากตัวกับเจ้า๓. คันมีลูกจะต้องลาเสียงเรร่อน.
ถ้าแม่อยากพบพระอาจารย์ แล้วแม่จงตั้งใจร่อไปก่อน.
แลลอกลามมหาสามลา ถ้าไม่มีมังกร.

(สินสมุทร)

สินสมุทรหยดย้อยเธอสู่ว่า ตาดาว่าเหอยหามีฟันสินทั้งหลาย.
ใครไม่ลักไม่ลักให้ร้องลาย แต่แต่ฉายปีงดอกบอกให้รู้.
ประกาศเล่นเห็นว่าเป็นทารก จะนึกอกเสียใจตายตายสิ
แม้นอิมอมพร้อมใจไปกับตา จะเลี้ยงดูโดยสัตย์ไม่สงสัย.
สินสมุทรสุดแสนแค้นสุดรัก. ฉันเลี้ยงดูเลี้ยงดูต่างต่างของของตน.
ตัวเป็นคาถาประสงเป็นหงทอง. จะไปถอนเสียให้สมอารมณ์.
นางยอดหัตถ์รัสหามจะลัยตามรัก. ยังเด็กนักหนาพ่อคุณอย่าห่นหน่
ลงไปพาพ่องสหรู้ออยู่ทั้งนั้น. จะสมน้ำใจมาจอมไปเวย.
เป็นน้ำตาอองตรองๆรักใหลักชั่ว. ถ้าสัตว์ตายดูมะดูเอย.
จะรบสู้ผู้ใหญ่พ่อไม่เคย. ถ้าอยู่เวยหวีกไปเสียให้ทัน.

(ต่อ)

* ขอกล่าวถึงเรื่องตามที่มาตามต้องเรื่อง. แต่ปางเมื่องพลึงมีพงศ์สืบสืบสืบ.
ลืมตรงกล่าวว่าสืบต่อมาจากสุทัศ. ครองสืบมีวัฒนาประชาสัยสรรค์
มาเมื่อสิ้นศักดิ์สิ้นสูงนามประเทศ. สืบมาจนถึงพระเจ้าอโนมสัตรงค์.
มีโอรสสองพระองค์เกิดในวงศ์สังศักดิ์ ใครสรรค์ร่วมชนมาพันธุ์ตรากูลจันท์.
นามโอรสองค์ใหญ่ชื่อพระอภัยผดผ่อง นามของค์น้องนั้นมีชื่อว่าศรีสุวรรณ
ตำแหน่งองค์น้องพระอภัย ต้องเป็นผู้ใหญ่อยู่หน่อย. ทรงแสดงแผลงฤทธิ์ไปลุกลน.
นามกระผมศรีสวัสดิ์ชาวเขาชื่อบ้านกลางคน. แม่เกษราหนังผลได้ผูกมิตรสมาน.
ศึกษาชื่ออรหังเพิ่งเรียนรู้ผูกชื่นชา ได้ครองฟ้าสาธารณสุขอยู่เป็นหลักเป็นฐาน.
เวลาดีมีสิ่งสิ่งเธอซึ่งหายหน้าจากน้อง. หรือฟ้าไปต้องมลทินอยู่ที่ใดหนอนั้น.
ศรีจะไปมีความสุขหรือใดลูกได้เฝ้า หรือเอาชีวิตของฟ้าไปเสียแล้วในไพรสัณฑ์
หยิบแต่เรื่องจากโกรกพระอภัยพ่านพี้ สืบมาจนวันนี้ได้ ๙ ปีพันเก้าร้อย
พราหมณ์สานแสงสาสน์กล่าวเสาะได้พบกัน.

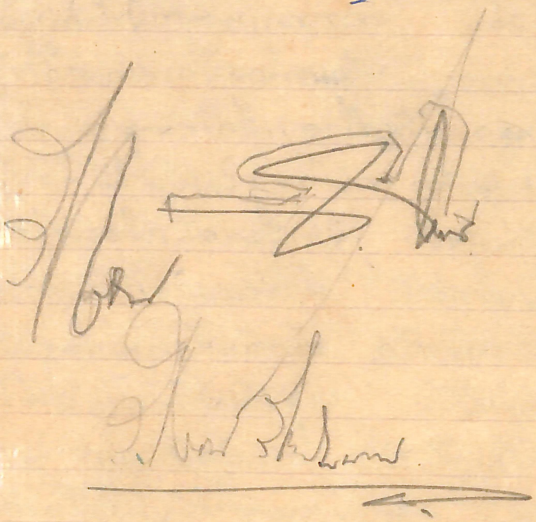

ไอ้เณรน้อยพาล ลงหนังสือไอ้ขี้ ตกรอหรอม
หรือมากไปงไม่งเลย ๆ ๓๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
ก. ๖: ไอ้ผู้ชายชื่อ ฝึกไปเป็นเด็กกุ๊กไปกลับ ไอ้ขี้สาม.
ข กางเกงเป็นเด็กเอ็กฝึก ๆ แต่ทำมาดอวดงามขอ.
ค. ใครต่อใครไปไปเอาพ่อ ๆ ก็ไม่ดูดำ.
ง. ๆ ๆ ๖: ไอ้เด็กอดิศร เสียงผู้ชายทุกที
จ. พ่อจะทองหล่องชาย ดูต่างไหนให้ดูดี เสือฝ้ายไอ้ลิงหน่อ
ดำหน้าพ่อไปเสียแล้ว ขอให้ทนเสียหน่องแก้ว พูดกันแต่ต่อตา
ฉ ก็แกงกันเลอะฝีมือ ไอ้มนต์ชื่อ ประเสริฐ กลิ่นตัดหน้าผู้หญิงสือ
ช. ๖: ไอ้เด็กอ้วนปี๋ ทำพอดีไอ้หนู เสียงใสไหมมาทำมาพูดบ่อดู.
ซ ปัญหาไม่ครูอย่าหาว่า ๆ ๆ ๆ

~~กล่าว~~ไว้พระลักษณะของคำพูดบุคคลว่า ใครมีมิตรที่สร้อยอ่อนน้อมไว้
ได้เช่นนี้ เพิ่มพูนเสียอีกไป เกื้อกูลใกล้ชิดสนิทสังมักลำบาง
เหมือนอย่างหมายถึงว่าเอื้อม ดุจเสือมีอุปนิสัยดุร้ายเป็นปกติ
มีเสียงหยาบกระด้างแปลกไปจากเสียงสัตว์ไปมา
มีอาการมากไปด้วยความสงสัย ดูสีกลมหม่น เวียนซ่อนซ่า
สั่งตายเป็นอย่างไรให้เห็นประจักษ์ ตามสัญญาณพยากรณ์.

ค่อยลืมตาเสือเสือแล้ว
เป็นของกลมหรือหนึ่ง
ดูเขาก็ไม่ค่อยกลัว
แต่ตื่นไม่เลยนอน
เหมือนเย็นสนิทดีนัก
ดูเหมือนท้อไปอย่างนี้
เหมือนดังนกลงไป
แม้ไม่มีความอย่างนี้

ข้อแรกมีมาก

ก)
ดีกว่าก่อกลับแม่

ข)
ข) แต่เป็นคนดีมาก

ค)
ยังช่างชิดชังแม่ความ

มาถึงแหล่งอาศรม
มีแต่ผู้ไม่มีหญ่า
ทั้งสองทางลองดูสอง
ดูเหมือนดังดีนัก
เสียงไม่ได้ปาน
เห็นจะดีแต่ก่อน
เหตุใดจึงมาล่วง
ไปเห็นว่าป่วยกาย

ดีไม่ก่อ

เสียงนี้แต่เห็นป่า

ดีมากอย่างนี้

ดีชายอย่างนี้แก่ดีนัก

๑ ชะเวลอง. : ท/หว่า.
๒ ราชบาย. : ก้องกฟ.
๓. เจ็ทมาลย์ : ฟิตมะ.
๔. มะกัมถี่. : ราตรี.
๕. ลองตา : บุกมั่น.
๖ มังมหาธรรมิก. : เชียงชวน.
๗. มังราย. : ป่าไร่วน.
๘ ชลต. : ยอดรัก.
๙. สรีสัทธ์. : อาสิน.
๑๐ ไม้อมมี่. : แผนก.
๑๑ ศรีหงษา. : ~~ทะเล~~ ว่าง
๑๒. ~~ศรีธรรมะราชา~~. : สาลี่.
๑๓.

ห้องท้องเหล่า / ปทุมพระโรง ปลูกผ่าชายผ้าขาว.

๑๖ ฝั่งรายถึง ตามหลังรถดี๋ ตะละแม่ศรีเล่นสองต่อ

= ตอนที่ ๖ =

๑. ฝั่งราย กลับเข้าบ้าน เสร็จ.
๒. ฝั่งมหาสมุทร กลับไปที่ถ้ำของตน.
๓. เทอกันต่อว่าไล่หนี.
๔. แลทรายเข้าไปหาพ่อกลับไปหาแม่.
๕ สังข์ศิลป์ชัย แลทรายถึง ฝั่งมหาสมุทรถึง เล่าความจริงให้ฟังพ่อตาฟัง.
๖. ฝั่งรายหนีฝั่งมหาสมุทรไปอยู่ที่ไหน. ตัดรวมทีหลังไปด้วยอ.
๗. ฉลองตา กลับไปหาตะละแม่ศรี!
๘. ตะละแม่ศรีเล่นขอเปลี่ยงไล่ไป. ตัวเองกลับเมืองนาค.
๙๐ แลทราย กลับนอน. สังเกตุเมื่อตามฝั่งของนองของตนกับแลทรายสั่งลูกน้องไปตามเมื่อตามฝั่งไป.
๑๑ ตอกองตากลับอยู่ แลทรายหนีมา แล้วฉลองตาปองตาย
๑๔ สมัยรามรี กลับอยู่ แลทรายถึงของตนกับ. ฉลองตาถึง. ตัดสินใจกับแลทรายไปดำ. ชะทรมานให้ตายไปเลย
๑๓. สมภารตาย. ฝั่งรายถึง ของร่วมกัน. เสร็จแล้วไปตามฝั่ง
๑๔. บอกฉลองตา ไปหาแลทราย.
๑๕. เมื่อตามฝั่งไปหาแลทราย.
๑๖ แลทราย กลับอยู่ เมื่อตามรีถึง. ฉลองตาถึงก็ไปที่เมือง สิงห. เมื่อตามรีใหม่.
๑๗ ถึงตะละไห่เสือกันเมื่อตามรีห้าม แล้วขอพระแก้วมรกตไปให้ไปบวช. ฉลองตาไปขอกับท่านอาจารย์. พ่อฉลองตาเข้าวัด.
๑๘. เห็นตะละไห่.
๑๙ ศรีสุวดีสิ้งใน เจ้าเมืองอยู่บ้าน ฝั่งรายถึงก็ตามไปหาศรีมหาสมุทร.
๒๐. ~~ไม่ออก~~ ฉลองตาบวชอยู่ไปประมาณปีหนึ่ง.

เพื่อรำลึกถึง ร้อย จันทโครพ. ปีใหม่ ๒๕๐๐

ยามค่อยรู้สึกตัวขึ้นมาบังสอื้นสอึก. สังเวชใจคิดชีวิตอันน่าสงสารจริงๆ มาหลอน.
ต้องสิ้นแม่ขวัญ ดวงดวงพร: จันทร์โครพ. น้ำตาพรั่งพรูรินไหลลงซับตกซ้ำตกซ้อน.
สมมาดของเขาหรือย. ตายเกลี้ยงไม่เหลือหลอ. เพื่อนกูเอ๋ยเกยชนได้พักสนุกมาก่อน.
เคยร่วมจิตร์ร่วมใจเคยร่วมภัย ~~ร่วมสุขร่วมทุกข์~~ ร่วมพลัง. ฝ่ายเรามาเผลอพลาดพลั้งเพราะเรื่องราวเ
เหตุเพราะอันหวงใยรา. พอกพ้องต้องตายไม่เหลือ. อายเราอ้ายเสือไม่ยอมให้ใครมาสอน.
ละสิ้นอย่างนี้เอง. ต้องให้กูเป็นเอง.
ศัตรูกับพระจันทร์โครพ. เธอมาตายหมดนับถ้อ. ~~เธอมาตายหมดนับถ้อ~~ เป็นศัตรูร้อน.
เขาเป็นกษัตริย์สังศักดิ์ศรีมีเกียรติ์ยศ. เธอพลาดซื้อ. ทหารเป็นโจรเชียว. ฉันจะอยู่ได้ยังไง.
เปรียบปานว่าเป็นมารดาบิดา. อีใจรังเกียจ. ฉันก็ตัดตายผัวก่อน.
ผัวฉันหลงรักใครมอบความเป็นใหญ่ให้เธอ ลำพังแม่มายผัวเผลอ. ไม่รักผักจักยอม.
~~ปีกละมาเลี้ยงไม่ยอมให้ความทุกข์~~ อย่าหลอกล่อมแม่ให้ยินดี.
ศัตรูมารุกท่านอาใจท่านทั้งหลายไปรบพุ่ง ท่านตีตัวเสียสละกายใจรบของพี่ชายกลอน
ฉันก่อใครเขาฉลาดจึงตกเตาไปมากมาย. เปรียบดังใจอย่าไม่มาก่อนเลยเรื่องร้อน
ตัดสินใจเลิกร้างกันแล้วแม่หวงไม่ว่า. แม่ใจดีงามแต่หมดมายสิ้นราคาแล้วหลอน
ปล่อยให้แม่นอนหวงลม ลาแล้วแม่ผมเสียดายรอน.

= ผู้ชนะ ใจชนะ =

๑ ชะเวลอง กล่าวมีใจรักสมมาลกล่าวไปรับมรดกทรัพย์สมมาลย์.
๒. จิระชาย กล่าวเป็นทหารของชาวลอง มีใจรักสุมาลกล่าว หวังจะไปสู่สมมาลย์
๓. สมาลกล่าวเดินทางกลับไปบ้านตัวเป็นหนังหนัง.
๔ ชะเวลอง เจอสมมาล. ๆ ขอลาออกจากทหารกลับหวังไปบ้าน ชะเวลองพลายอดความรัก.
แล้วแยกทางกันไป สุมาลกลับ.
๕ จิระชายเจอสมมาล. บอกรักสมมาล ๆ ปฏิเสธ. บอกให้ไปขอกับพ่อบังมหาดมล.
ผลสมมาลสมมาล ชิชาเดินทาง เจิงชายนึกสมมาลรักอย่างไปหาบังมหาดมล. เพื่อสู่ขอ.
๖ บังมหาดมล. กล่าวว่าเป็นจริงจะเปิดสมัครสมัครของพระชะเวลอง
อย่าจะมอบลูกสาวให้ใคร. สมมาลสั่ง. เดินทางไปหา. เจิงชายสั่งบอก.
ทหารของลูกบอกว่าสมมาลมีความรักตน. จึงให้มาขอลูกบังมหาดมลเรียก.
เจ้าตัวมาถามสมมาลบอกไม่มีความรัก. บังมาดมลโกรธจึงไล่ให้กลับบ้านไป.
บังมาดมลให้ล่ากลับไปหาพ่อแม่ของตนมา
๗. ชะเวลองทราบข่าวเจ็บใจชาวลองต่างเป็นกลุ่มฝ่ายน้อยศัตรูไม่สมยอม!
จึงมีงานมาหาเหตุแก่ชาวลองให้ได้.
๘ สุรัสวดี เป็นน้องชะเวลอง อยู่ต่างพระโรง. ฟังพร้อมกันหมด.
บังมหาดมลอ้างว่า สมบัติที่ต้องเป็นของชาวลอง ผู้น้องเพราะเป็นราช.
โอรสที่แท้จริง. หากเสียงว่าชะเวลองจะตายจะไปต่อสู้ชีวิต.
ก็ตาม ลองจึงจะยินยอมรองราชสมบัติได้ ลองอย่าได้พ้องดังนั้น.
จึง สั่นชาวลองทันที. ทหารกบฏสั่งกัน มังมหาดมลคราเพื่อเลือดมา.
๙. มังกรกล่าวก็ตามอย่างกับ ชลต. ลองก็ได้เป็นทหาร. อาสาร์
ออกให้หนังสือไปหา มังมหาดมล. ฝากสั่งให้ไปเดินทางไป.
๑๐ ที่สั่งทหารต่อสู้มังกรได้อีกเสียงทหารช่วย. เหลือสั่นชาวลอง.
ได้. ผลสุดท้ายเจ้าจอมหยุดให้มังมหาดมลดู. มังมหาดมลหยุดสั่น.
เสร็จ. ชาวลองไป.
๑๑ ชาวลอง. สุรัสวดี สั่ง. ชิงรายอื่นอยู่หน้าหอกับชลต. ชาวลองสั่ง.
ต่อต่อ ลองอาไปว่า "ลมลมลาดฟ้า" เพราะเทพอ่อนลงมาเป็นไป.
มังรายชลตสั่ง. ให้นสุรัสวดีเล่นรัก ชาวลองสอนสั่งอย่างเป็น.
ดนตรีเย็น พร้อมด้วยมังมหาดมลกล่าวว่าลองสมมาล อายุจะรัก.
ก็ได้ ชาวลองจึงไปให้ผู้ชิดผ่านไป แกลังให้ไปอยู่ด้วยกันสั่น.
มหาดมลก่อน มังมาดมลไม่เสมอ กลับเจอลมสาวลองลูกพี่น้อง
ไป.

12. สมมาลย์ มังอยู่มั้งมหารามิล.หาปังรายกั้ง มังรายเล่นรักในที่ผลสุด. ให้จิให้ไปพัก.

13. มังราย ชลดา. กล่อมลงไปเที่ยวสอนของมังมหารามิล พ่อง 190. สีมามาล

14 ชาเลอง กล่าวรับสมมาลย์ไปว่านั่งไม่กลับ มากลัวเธอกับมังราย. ให้ทหารรีบไปไล่ตามมังรายกลับมาอยู่ในเรือนประทานเสีย.

15 สมมาลย์ มังราย ชลดาสั่งเล่นรักกันแล้ว. มังมหารามิลสั่งให้นำว่าเรือง ประเพ็ญกันใหม่ ข้างประทานสาวไปเสียรับส่งตัวไปไปในอ้างทางทำม สมมาลย์กลับมา. ทำทารข้างมังมหารามิล บอกเล่ารับสั่งให้มังรายไปอยู่ในเรือนประทานในเขตพระราชวังไล่ มังรายดำใจ. กลัมเก้าอ้าง.

16. อลองอยู่มีความเสียใจ. ชาเลองจะเดินทางสู่หงษาวดี เพื่อ[illegible] เห็นอยู่กองทัพมา ตองอ.

17. ไม่ยอมมี. กล่อมชินเสร็ [illegible] เจ้าศรีหงษา.

18 ศรีหงษา กล่อมลงสั่ง. อลองอาสาอยู่ให้ยกกองทัพ ศรีหงษา. เจ้าใจเทนหลานี้. ยกทัพมา.

19. กลางคืน ชาเลอง กล่าวไปในที่หน้ากองทัพ. หาสู่มามาลย์.

20 เสร็จชายไปตรองใจเอง ตามที่หน้ากองทัพ.

21 มังรายชลดา มีใจรัก สมมาลจะยอมเป็นที่หน้าไปหา สมมาล

22 สมมาลย์ [illegible] หอนหลับ มังรายสั่งให้ชลดาดูต้นทางไว้ มังรายเข้ามา ชาเลองสั่งชลดาตกใจ ชาเลองเข้ามาโกรธ. ว่ามังรายเป็นกบฏยังไม่ตื่นที่ต้นทัพไปให้เข้ามาในกองทัพ ชลดาต้นว่าพระองค์มาที่ไม่รู้เลยให้พรุ่งนี้จะลงโทษที่ท้องพระโรง.

23 มังมหารามิล เสร็จชายท้องพระโรง. ชาเลองสั่งเล่นกันก่อน. มังราย สมมาลย์สั่งเล่าความจริงให้พ่อให้มังมหารามิล. ตัดสิน. มังม

= ดินสอ =

๑ มังราย ชฎา. กล่าวเสียงดังเข้าสู่หูตาปลอมเป็นมอญ.

๒. พระราชา. กล่าวอย่างนั้นหมด ๆ.

๓. สีหมหลง กล่าวอย่างสัตย์ตัวตาย มังมหาราชิล ท่านได้ผลสัตย์อย่างมหาหน้าที่ ๆ
แห่งอาณ.

มังมหาราชิล อย่างราชายกขึ้นหมดทั้งเมืองเสียให้ข้อมหาราชิล.
เรียนท่านสือ ๆ ไป.

๕. สีหมหลงกล่าวขอเสียงดังสู่หูตาปลอมเป็นผู้ชายไป.

ฉบับที่ ๗
ดาษดิน

๑ มังมหากามิล กล่าว. เย็นใจมังกาย. ไปช่วยราชการ.
๒ ฉิรัสล่าอยู่. กล่าว. ปรึกษากับมังชาตรา: ที่ออยู่ไหน: ยะแก้ไขไม่
ยอมให้ทำงานสำเร็จราชการ. ได้.
๓ มังรากล่าออย่. ชลธาร ส่ง ตรัสมังมหากามิล เป็นอุปราช.
ให้มหาเสนามังมหากามิล.
๔. ออกจาก ตำบล ก่อนกองทัพไป.
๕. ~~สุ~~ สมาคม กล่าวยะมาช่วยตัว.
๖ ราชาธิราชกองทัพหน้า.
๗ เจ้าเมืองนี้ กับออกจากตำบลให้ทหารเท่าเมือง
ตามมาราชโองการ. ~~ยังมีราชโองการให้ทหารเท่าเมือง~~. ให้มังมหากา
~~ให้ราชการพร้อมกับตัวเมือง~~. มิได้ ราชาเมืองนี้ มังมหากามิล ปรึกษาหารือด้วยกับออก
ได้ ~~ราชาเมือง~~ ยังไม่ยอมมังมหากามิล ปรึกษาหารือด้วยกับออก
๙. มังรากลับมาถึงเมืองตน. ออกจากทัพหน้าช้อย. มาหมด.
๑๐ ราชาธิราชกล่าวยะ: ~~ให้~~ ท่านไปตามเมืองให้หมดทุกเมือง.
๑๑ ท้องพระโรงออกกล่าวออย. พร้อม. ทหารทุกกอง
ออกจากตำบลมังมหากามิลออกทัพหน้าไปหน้าช้อย.
เมืองแต่ทางเสียยะมา.. ๗.
๑๒. มังกัลยาณวดี. มังมหากามิลมังราชาธิราชมังมหากามิลสิ้นชีวิต.
มังมหากามิลเมื่อออกจากตำบลให้ช้อยสั่งมังราชาเพื่อ. สั่งไว้ว่า
สวัสดิ์ออกไปแล้ว. หน้ามา. ออกจากเจ้าออกไปได้ ~~สั่ง~~
ราชาเสียแล้ว มังใหม่มังกามิลไปหา ๗ ๗.
๑๓. มังกามิล ทหารมาจะให้ส่งสารทั่วไปเลี้ยง.
๑๔. ออกจากตำบลกล่าวไปสมาคมออกดูกาลก่อน.
๑๕. สมาคม ~~ออก~~ ออกจากตำบลมาถึง. ออกจากสมาคม
มาถึงแล้ว ออกจากหลับสมาคมหยุดราชาธิราช ย่อง
มาถึงเมืองตน. ยะมา ออกจากนี้ยังไม่ได้ ถวายบังคมทูลออก
ไปสมาคมก่อน ก่อนมังใหม่ไปรักษา.
๑๖ มังร้องกล่าวปลอกกระท่อมออย่.
๑๗ ราชาธิราชดู กล่าวเป็นเจ้าหมังมหากามิลมังมหากามิลนำม
ออกจากหมัน. ออกจากยะ: ไม่. ออกจากท่อหน้ามา.
๑๘ สมาคมกล่าวให้นำจากไปบอกชี้.

= ลำดับสาเหตุ =

สาเหตุต่างๆ ที่นำมาก่อนหน้านี้ ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกัน ย่อมเกิดขึ้นก่อนหลังกันไป

1) สินค้าขาดแคลน

---

2) เมื่อความต้องการซื้อสินค้าเพิ่มขึ้น ราคาสินค้าก็สูงขึ้น

3) เมื่อราคาสินค้าสูงขึ้น ผู้ผลิตจึงผลิตสินค้าเพิ่มขึ้น

4) เมื่อผู้ผลิตผลิตสินค้าเพิ่มขึ้น ก็ต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น

5) เมื่อต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น ค่าแรงก็สูงขึ้น

6) เมื่อค่าแรงสูงขึ้น ผู้ผลิตก็ต้องขึ้นราคาสินค้า

7) เมื่อขึ้นราคาสินค้า ก็ทำให้เกิดเงินเฟ้อ

8) เมื่อเกิดเงินเฟ้อ ประชาชนก็เดือดร้อน

9) เมื่อประชาชนเดือดร้อน ก็ต้องการขึ้นค่าแรง

10) เมื่อขึ้นค่าแรง ก็ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

11) เมื่อต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ก็ขึ้นราคาสินค้า

12) เมื่อขึ้นราคาสินค้า ก็ทำให้เกิดเงินเฟ้อ

13) เมื่อเกิดเงินเฟ้อ ประชาชนก็เดือดร้อน

14) เมื่อประชาชนเดือดร้อน ก็ต้องการขึ้นค่าแรง

15) เมื่อขึ้นค่าแรง ก็ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

16) เมื่อต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ก็ขึ้นราคาสินค้า

17) เมื่อขึ้นราคาสินค้า ก็ทำให้เกิดเงินเฟ้อ

18) เมื่อเกิดเงินเฟ้อ ประชาชนก็เดือดร้อน

19) เมื่อประชาชนเดือดร้อน ก็ต้องการขึ้นค่าแรง

20) เมื่อขึ้นค่าแรง ก็ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

21) เมื่อต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ก็ขึ้นราคาสินค้า

คำลา

โอ้ผ้าเพรกำเห็นใจพี่หรือยัง. รักสมัครสมานเหมือนบางบันดลชิง
เหมือนดาวน้อยดวงเด่น ตกกระเด็นลงดิน.

ถ้าเกิดเป็นชายไร้สัตย์ ก็หมดสมบัติของชาย.
เหมือนต้นไม้ไกลตลิ่ง พันขาดแต่สิ่งพำรง.
รินไหรมันลอยรังแก เห็นทีจะแย่เพราะยง.
อนุชนหล่นไหล แสนเสียดายอยู่ยา.
นึกช่วยสวนกุศล ให้กับคนเดินทาง.
มาเดลาดละปะฝน กันกลิ้นโคลนสางควาย.
ดันหน้าหีดเทยเป็นลม เพราะรักมาล่มละลาย.
พาขาดศักดิ์เคยถูก ต้องกอดทนเอา.
ละพามนี้สาวร่างน้อย ไปเที่ยวก็อยเดินโชว์
ละรักเดียวใจเดียวเสมอ หญิงอื่นไม่เหลียวแลมอง
ขอให้แม่เมืองเป็น จงเลือกไว้เป็นคู่ครอง
สงสงเสียงมเชียงร้อย ไม่เคยมีรอยไม่เสียว.
ละขออาศัยสาวสวย ไปอยู่ที่ห้วยสาวงาม.
เสียวนี้น้อยรักนิด จนฝังจิตใจจำ
ถ้ารักดีแล้วจงรอ รักดีไม่ลอหลอกลวง.
ดีจะขอลองมรมอ ทั้งสองเรามั่งเป็นผม.
เอาน้ำตกที่ไหลกระเซ็น ประคองขึ้นมาบำรุง.
ด้วยรักแท้เอามาถ่าย ด้วยหัวใจอดทน.
ไม่คลดช่วงกันเลย ไม่เหลียวมาแลสงสา.
พอเห็นอ้ายหนุ่มฝากเนาะ เรามั่งเกาะเหมือนน้ำปรุง.
เรามีทรัพย์เที่ยวจับจ่าย ดูหัวใจไม่จริง.
เพื่อสวมแหวนลงเรือก ดูหรือมาแตกกระจาย.
โอ่รักของผมกลับมาพัง ก็กลายเป็นตรางดวงใจ.
เป็นเชื้อพระวงค์องค์เอก อยู่ในเสวกราชัน.
ต้องทนทุกข์ทม. ศึกสิงพ่อชุมพรอีกทอง.
หรือรักผมแหลกเหลวลัม ไปเสียเมื่อลมหนาวลง.
ต่อบอยู่ในมือทมิฬ พวกไม่มีศีลมีธรรม.
ต้องตกมาเป็นเชลย ไม่ออกเอยเอกกรรม.
ฝ่ายมีชู้ชายหลอกชม ดูเชื่อศรีของชาย.
ไม่ตลับตลอดแหลมคมสาวสวยรักเลาลิ้วใจ

★ คำสอน ☆

ฝ่าบาทอยู่เหนือหัวแล้ว ผมไม่กลัวความตาย
อดกายผมสู้กับหาสักนิด เพื่อฝ่าบาทชั่วชีวิตผมนี้ปลาย
ทั้งเพลงดาบก็ไม่ถนัด ผมไปขอชีวิตน้องหนูได้ไหม
แม่สาวแสนสวยจริง ๆ มีแหวนพ่อฝังน้ำเงิน
แม่อำพันทองใจ เจ้าคงจะไปไหนแล้ว
ขบวนรถไฟเสียดนี้ เสียแล้วฝนก็ตกลงมา
เวลาหมดลมหายใจ เสียเสียดน้องอีกพัน
ขอให้พระพุทธพระธรรม ช่วยแนะนำพร่ำสอน
พอกลับจากบอกเล่าเรียน นึกถึงคุณพระพุทธเจ้า
คงนึกถึงคุณพระปู่ ไว้เป็นที่พึ่งสืบไป
จะเอาหินก้อนใหญ่มาถมทะเล ฉันมาเป็นหินก้อนน้อย
เมื่อย่อมเย็นเป็นสุขจริง ๆ ไม่ขาดหมายจริง
นึกว่าใครยกให้ ให้นึกว่าเรือนี้ของตัว
ผมไม่ได้ขี้ขลาดแต่ไหนไร ผมกลัวแต่ความชั่วช้า
จะเอาหรือเอาเท่าฉันก็ตาม แล้วหวังไปครองคู่ใคร
สิ้นชาติสิ้นชาวสิ้นตระกูล ก็ยังมีหน้าอยู่ในสังคม
จะตามหาหินมาถูกกับใจคุณ ที่ยังสุขเป็นอยู่ทุกวันนี้
ผมพลีชีพเพื่อชาติ ให้เขาได้ราชบัลลังก์ฉัน
ไม่จองเวรแต่ละคน ไม่ผิดกันก่อนตระหนัก
จะขยันรักกันไปนานจริง ๆ ก็ต้องสิ้นลมกลางคัน
เพราะอายุเจ็ดสิบเก้าปีนี้ ฉันตกอยู่ในวัยชรา
ที่ไหนแต่ก่อนมีมาก่อน แล้วผมก็ตายจากไป
บนฟากฟ้าไม่มีใครอยู่ ตกลงมาแต่ดินมาดิน
ใครเป็นเจ้าของตรองตำแหน่ง ที่ใครจะแย่งไม่ยอม
เอาที่ไหนมาขอมาแต่แรง ที่นั่นมาแต่ดั้งดิน
ถูกบังคับกับสงคราม เหมือนโดนเสียดูถูกบอม
ที่ดีจริงมีประจำใจ ตกต่ำอย่างไรก็ยังคน
ในชีวิตไปตามยถากรรม ก็ยังคงมั่นคง
เหมือนใครเอาดีกับฉัน มาใช้อำนาจบังคับฉัน
ถูกของเราแพงจริง ๆ เพราะมันรักที่มันดี
ถ้าบังเอิญคุณอีนเข้ามาดูบ้าน ไปเสียก่อนหนึ่งวัน
ฉันจะต่อตามขนมปัง ไปขายตามแถวถนนสาย
แม่ยอดเสียใจตาย ที่ร้องไห้เสียใจตาย
จะขอลาจากตามผลาญ ไปไหนน้องอย่าจากพี่

ตลาด

ใจ่แม่ช่อลมเรย ลุงพาใจ่ไดบ้านอก.
อยากจะ: กระโดดหาเพื่อน เป็นหมูหมาน้ำสัน.
เพราะคนมันชอบเลือ น้องเอ็นเรียนหนังสือจนหมด!
มันร้องระคอก ไม่พ้นโฟนกลางดง.
ขอให้พ่อแม่อยู่ดีกินหวาน น้องจะรีบกลับมาบ้าน
ในสองเราอยู่ร่วมกัน ดอกไม้บานหวาน. หายโรคสิ้นสุดลงฝัน ตื่นมาเห็นหน้าแม่
~~ใจ่ของสันเรียนหนังสือ เป็นเรียนจะไม่ขาดอ.~~
~~เรียนไปเพื่อนเจ้าดาว.~~
~~จะจดจ่อคำสอนพ่อ ไปใหม่ระไรสันหวอ.~~
ผมเป็นหนุ่มเป็นลมเสียหลัก เพราะใจยังรักหลอกลวง.
ผู้หญิงกลางดงจะจืด ต่อแม่กลางหลายเอียงตอย.

ใจ

แม่เสียงหวานมานลูกเอ้ย ฟังจะขอลาเขาวง.
ใจ่ค่าน้องเขาอยู่จะอยู่ จะขอคู่ไปพลาง.
สักจะไม่ลืมอ้อนอ่อน ฟังลืมก้อนขาวตัง.
เกี่ยวข้าวขอนางเป็นหนังย์ หรือจะมาหลงรักกา.
หญิงใจร้ายมีชู้สรส สาจะขอหมดราคา.
ฟังจะหมดจะน้อยร่วมกัน กับสาวสัมพรรณกิก.
ฟังแม่ช้อมฟังปากกาลากรัง ดกเขาสำหรับใส่ครง.
ฟังจืงขยายตลายตลัยอรัก เป็นฟังมีนตง.
ค้อยลงเรือฟังนตง หาอยู่ที่กลางทะเล.
ทำไม่ค่อยผิดนักตง อย่าตกลงใจเด.
เหมือนถูกเสาค้อยไฟเรด ถูกมีต้องหมดเรี่ยงคล.
C: กลับมาแก่แต่ม เกี่ยวกาเทพพระคุณ.
~~ไปค่าใจ่จะไม่~~ ไปที่ไกลครัง

กระผมมีต่อหลอมลม สร้างกลางหมอกเมือง.
กระผมมีกลอนพันหม่น ต่อติดโลกใจเรือง
ต่อขึ้นมาไปทางมือหลัง ก็แล้วออกมาบ้านตัว.
หมื่นแม่ตาหลอมใจ หญิงสาวใจสันรัง.
แม่เมืองมีมากมายนอม ต่อตกลงร่วมต่อนอน.

ฝ่ายราชโอรส แสนสลดใจหาย. พระปิตาได้มาทูลลาก่อน
ลาต้องอ่อนโยนแต่น้ำอ้อยหวาน. มันละไม่อยากให้หมดคำหวานฟังดี
ที่จริงไปว่าคงไม่อดหมูนี้ เหลือมดูสิเมาตัวไฟกรด
ขี้ก็หลุดหมดตระกล้า

แล้วสัมภาษณ์เรื่องหนึ่งแล้วคราวหลังออกข่าว พระยันต์ตกไหล
ออกคอ มันอยู่ที่หนังหน้าอก

มีหนังสือสุภาษิตธรรม. ของเรื่องนี้ที่ดูน่าอ่านอาจจะดูน
พรหมชาติ เปรียบเหมือนคนรักดีต้องหาเอาใจ.
หมายเหตุไว้ที่ ร.ศ. เพราะหนังสือเล่มนี้หายากมาก
ที่ ร. ทรงแก้ไขเพื่อให้ตรงกับ พ.ศ.

แล้วเมื่อตามวาสนาเรา ก็ได้เป็นคู่สีหนม.
เพราะความรักฝันผูกใจ มนปลื้มยกยิ่งสุดสงวน.
เพราะความรักใครที่ชายได้ชอบ มันล้นขอบเกินควร.
ที่รักไม่กลัวนิ่งจะอ่อนมากเกลือก ไม่ยอมให้เชือกขาดเกลือก.
ต้องเสริมสิ่งนั้นสิ่งนี้ เหมือนหนึ่งมือสอดขน
สอดหัวก็หาย.

ดังคู่รักของหลอน ปันแปรกว่าบรรพรม.
จะต้องบทบาทเมื่อคู่ เพื่อจะได้รู้เมื่อล่วงลม.

ทางบ้านอย่า ราชนิเกลิง.

ไอ้อ้ายหนอยหนอยใจใครไม่แหหรือมัน เคยกล่าวคำสาบานต่อหน้าศาลทุกสิ่ง
ต่อหน้าศาลมาปลอมตัวมาหาฉันได้ร้ายกาจ. ว่ารักจะรื้นร่มชมชาย แล้วใจเจ้ากลับไม่จริง
แม่ไม่ห้ามอ้ายชายครงหนึ่งเป็นผู้มีเกียรติ. เจ้ากับประดาพรรคพวกเยอะหนาว่าเธอใหญ่
เจ้าเห็นอ้ายหนุ่มร้ายกาจแล้วแม่ก็หลีกไป รัก ใจ น้อง เหลวไหลเป็นหลัก ช่างเชื้อชาติ
ลงหนอหนอ.

ชลอยอ้ายหนอยเคยกอดแล้วมันคงป้อนด้วยคำหวาน แม่จงจำ
ต่อหน้าศาลทุกสิ่ง เธอเชื้อชาติพี่อ่อนหวาน ใช่หน้าสังสายจริง??

พุทโธ่ใครหนอใจช่างเหลือหลายหนอเจ้า แม่หนอฟังมานานเจ้าแล้วใจเจ้าไม่จริง
แม่ดังไม่เจอความรักฟังดูจริงเชียว ไม่ดูอ้ายหนุ่มปากเปราะแล้วแม่ก็รัก ใหม่ๆ
เพราะเขาให้ลองเชิงไปเล่ยเชิงความรัก ดีเพราะอ้ายหนุ่มหลอกชวนชักเอาความรัก
ทุกสิ่ง รักของเขาอ้ายสิลาย เพราะถูกชายมาชิง

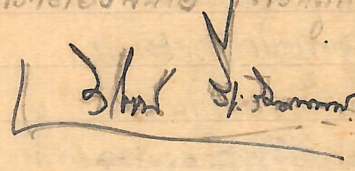

ดวงมณีเรืองรองในดวงใจ หมู่ปักษาหวีดร้องออดอ้อนไพร.
เสียงอึงคนึงร้องเหมือนจะร้องเรียก ดังเสียงแม่คุณวังเวงในไหน
ไม่แน่ชัดหมดหวังจริงจริงใจ. เหมือนฟ้าใสสว่างกลางวันหมด
ยังดังก้องร้องหาอยู่ไม่ขาดสาย เหมือนจากน้องหน่วงหมองในหมดหมด
ต้องตั้งใจฟังให้ได้ยินชัดๆ ยังดังก้องร้องหาอยู่ไม่ขาดสาย
เสียงนกกระแหล่นนี้ช่างเพราะ ดูไพเราะจับใจละไม่หาย
ไม่แม่นแม่นกสยามขมบาง. ที่ตกสิ้วกลางไพรป่าชุมวิล.
ไม่แม่นแม่นขมทองขมอยู่หว่า. ที่ลังเวความสงสารทุกสิ่งสรรพ
เอะเสียงของใครนั่งจะรู้ชัดๆ เหมือนแม่นใจของฉันทุกคนที่!

ไชยา ๕ ธ.ค. ๒๗

ลอมพลจิ. วิชาวัฒนพงศ์

ไชยา ๕ ธ.ค. ๒๗

สัญชาตินี้ก็นี่สิ่วมีชีวิต. ฉันชอบแต่กลิ่นอาจม.
เห็นหน้าแล้วจะขาม เธอชอบหมดมัดมือ.
เกลียดจริงจริงเหลือแสน ใครอย่าแม้นเล่นตรม.

พลาไปคลุกคลีตีตัว เห็นหน้าจะเหม็นสัตว์.
พวกหมู่มวลคลุกคลุม ตัวนี้เป็นกลุ่มเป็นก้อนสัตว์.

โอ่ะ:นอ ตันทันก่อง ตัวพี่มอนต้นกอง พักห่ามพระทัง.มอไดม่อง
โอมกอเอ ดันจันทร์ปือ สิมสิเดือนเกียง ป้อพระพะ: ขาดดีดตาเหือ ป้จอม
หัวต่อย มาระดพ่อแม่ เตาแก่พร้อมตังเชือโกดอยขา พ่อเอพ่อๆ
ลูกชิลาไปแล้ว หมไปทางใหม แผ่นแดนยักะ กอาจๆ ไปหอมน.ใต้
พร้อมตาไอ่อ ต่าก่ายมอได้เข้มขัดทั้งหมัง ทั้งมาชาตสิงข่ามอลพร้อม
จอมหรือยอดมาชาตเลย ข่ามตีลงไช่งลังมาพอม่วนนี้ ไดอันกอง
แช่งต่ม เลือดต่มฟาดต่ม ลำมแม่ชีเลือดฟาดต่มต่อดต่ม ต่มต่ม
ดอๆ เลือดกองต่มใหม มองต่มมัง เลือดกองต่มมงลังไปท่ม
ลมพัดวอยๆ ขาพเจ้าเหลือดอยลงไปกางทุ่ง ชั่งพนไม่มัง เหลือดไป.
เหลือดมา ไดอันเลือดนูขวัม ตีมเลือดต่มมงชาตนำอางชีวา
ใหลอางลงล่าตม ใหลพาชางชีวาตมอาง ตกลงต่มต่อดตมดัง-
ตม จะว่าตมหลือดตมตามกันดังใบ้ง

ไอกะ:หนอ ปีหลีดแล่นหูอูปีหลีด,
เมืองอันตกนะตำบอน่เกะ:ชนดอง ตีบอนบ่อนกะเล ทีหลเลย เวาแลง
ก่เกียงเปนเกียงล่ชางตม แต่เป็นคมเลียบปีตกไปแล้วแก้วก้ยับต่ง
แก้วแก้วก่ตางแพลแก้วพ่อตกตายไปแล่วแช่องลงเอาแก่อๆ.
ต่งแก้วแนวปีก่อสมขาดได้ หันแก้วหน่อยงาม ม่องปีหมก
เป็มปลาดูกลี่ ชมบ้องย่กินดอก ลมบดมาต่อยต้อง ตัวม่องก่
อย่าใด หาวังเลือ หลังมีรายสวย ดูกหอยรอดาตาย ตันตำปลี ปีไฟนดัง
หมีน คนชาออกเวิน ต่นเกไดปังไปล ม่องปีหมกเชือปาตปัง แมกลิ
มปีขาว ขอแมนชาตเมืองกรุงต่งสมัยไทยย่อง ดดอาลองชมสัม.
ชมสะเดาก้บราย้อมัง ชีมุ่งหวัยดอกพ่อ มันม่องน่อสอง
อ:ชะ:ม่อหน่อเอย. (ต่องโขงเรือจันทร์)

เหลียอไปทางหมือพัน เวียงลมัทร์ปากน้ำเป็ม เห็นแต่ดดต่อ
ดัม ขันต่อแก่ง กะ:แสนดีขึ้นปลิ้น เลาะไปตามตัวอาง โพธาราพมาไป
เลาะไปตามสายแม่น้ำโขง เห็นแต่เรือพ่อค้าที่แก้วตามขาย เหลียอ
ขาปากต่อน เรือนะน้อยว่าก่อใบ ตามเมืองแลงใต้ ที่ยังกรุงเทพ
สมิเพพังหัก ลุ่มอมลงน้ำ ตามในหาวามกวาง เกะ:ดอมทั้งหลาย
ดัม เห็นแต่น้ำฟาดฟัง สีตองตลิ่งเลิน ..... น:ชา รังรองงมงม
เป็นขันเป็นที่ดัง สีทามพองเรือลาดอง หลังปูนชาวไทย
ปีน้อง ขมม้องมาหิน ชีนมาน สางต่นเพ็นก่ไข่ ขมีนก้ต่น
~~ขาดลักษณ์~~ เหลือในพ้อฝักบาม สองเขง
ภูลงเรสมอหน้า ฐังเมืองตลาดฟัน เมืองไกรลอน

ไหลไปตกเมื่องไชยบน เขาก็สูดหายใจ ชีไหลเลี้ยงเมืองกะ
เชิน ฯ, ๓:๑๓